

ΔΡΟΦΟΔΟΣ ΚΗΡΥΞ

Ho Orthodoxos k?ryx

LEVEL
ONE

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ
ΟΣ • ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2005 • ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ 202-203

PROCESSED

MAR 27 2006

GTU LIBRARY



ΟΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΝ ΤΗΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

5 Craven Hill, London W2 3EN Telephone: 020-7723 4787 Fax: 020-7224 9301

e-mail: thyateiragb@yahoo.com

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1964
ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 202-203
ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2005
ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ £15
ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
5 CRAVEN HILL, LONDON W2 3EN
TEL.: 020-7723 4787
FAX: 020-7224 9301

ORTHODOX HERALD

OFFICIAL PUBLICATION OF THE ARCHDIOCESE
OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

5 CRAVEN HILL, LONDON W2 3EN
TEL.: 020-7723 4787
FAX: 020-7224 9301

First Published 1964 Third Period

May - June 2005 No.: 202-203

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

3 ΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΚΑΙ Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΜΕΘΟΔΙΣΤΩΝ

3-6 ΕΓΚΥΛΙΟ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ: ΤΑ ΤΡΑΓΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΙΟΥΛΙΟΥ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1974, Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΠΟΥ ΕΠΛΗΣΕ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ, Ο ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

7-8 Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗ ΣΚΥΠΡΟΥ ΤΑΣΣΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ

9-11 Ο ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΚΥΚΚΩΤΗΣ, ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

11 ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΑΡΡΩΣΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΚΥΚΚΩΤΗ

12-15 Η ΣΤΙΓΜΗ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ, ΥΠΟ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗ ΖΑΧΑΡΙΑ

16-25 Ο ΑΡΧΙΜ. ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΚΥΚΚΩΤΗΣ, ΤΟΥ ΧΑΡΗ ΜΕΤΤΗ

26 ENCYCLICAL OF HIS EMINENCE ARCHBISHOP GREGORIOS, ON THE 15TH OF AUGUST

27 NIKEPHOROS KYKKOTIS, BIOGRAPHICAL NOTE

28 HIS EMINENCE ARCHBISHOP GREGORIOS, APPRECIATION OF THE LIFE OF COSTAKIS EFTATHIOU HADJIGIANNIS

29-30 ΕΠΑΦΕΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

31-32 HIS EMINENCE ARCHBISHOP GREGORIOS'S DIARY



ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΚΥΚΚΩΤΗΣ

(18 Απριλίου 1930 - 22 Αυγούστου 2005)

ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ

Παναγία ή «Τητήριτσα», 1561.
Από τόν Ιερό Ναό Παναγίας, Καλαβασάς, Κύπρος.

ΠΑΡΑΚΑΛΕΙΣΘΕ Ν' ΑΝΑΝΕΩΣΕΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ
ΣΤΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΚΗΡΥΞΑ

ΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΚΑΙ Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΜΕΘΟΔΙΣΤΩΝ

Τῇ Α.Θ. Παναγιότητι τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ
Κυρίῳ Κυρίῳ Βαρθολομαίῳ,
Εἰς Φανάριον

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Διά τῆς παρούσης προάγομαι ἵνα εύσεβάστως γνωρίσω Ὅμιν ὅτι κατά τὸ τελευταῖον Συνέδριον τῆς Ἑκκλησίας τῶν Μεθοδιστῶν, ἡτις ἔρχεται τρίτη εἰς ἀριθμόν πιστῶν ἐν Ἀγγλίᾳ, ἀπεφασίσθη ὅπως ἐπιτραπῇ εἰς Κληρικούς αὐτῆς ἵνα εὐλογῶσι κατ' ίδιαν πρωτοβουλίαν καὶ ἀπόφασιν καὶ οὐχὶ ἔξ ἀνωθεν ἐπιβεβλημένης ἐντολῆς, γάμους μεταξὺ ὄμοφυλοφίλων, ἀρχῆς γενομένης μετά τῆν 5ην Δεκεμβρίου ἐξ, ὅτε πίθεται ἐν ισχῇ Βρετανική κυβερνητική ἀπόφασις, δι' ἡς ἀναγνωρίζεται ἐπισήμως πλέον ἡ σύναψις πολιτικοῦ γάμου μεταξὺ ὄμοφυλοφίλων.

Ἡ ἀπόφασις αὐτῆς τῶν Μεθοδιστῶν, ἀκολουθοῦσα παρομοίαν πρᾶξιν Κληρικῶν τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἀγγλικανικῆς Ἐπισκοπειανῆς Ἑκκλησίας, ἀνοίγει τάς θύρας πλέον διά τὴν σταδιακήν πλήρη ἀναγνώσιν τοιούτων θρησκευτικῶν γάμων, ὡς ἐγένετο ἐπί παραδείγματι ἐν τῇ ἀγγλικανικῇ ἐπισκοπικῇ περιφερείᾳ New Westminster τοῦ Καναδᾶ, μία ἐνέργεια, σημειωτέον, ἡτις ἡπείλησε τὴν ἐν γενει Ἀγγλικανικήν Ἑκκλησίαν μὲ σχίσμα.

Οπως εἶναι ὡσαύτως γνωστόν, τρεῖς Κυβερνήσεις, τοῦ Βελγίου, τῆς Ὀλλανδίας καὶ τοῦ Καναδᾶ (ἡ Κυβέρνησις τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου θά ἀποφασίσῃ τὸν ἔρχομενο Νοέμβριον) ἡδη ἐνομιμοποίησαν τὸν γάμον μεταξὺ ὄμοφυλοφίλων.

Βεβαίως ἡ πρόσφατος αὐτῆς ἀπόφασις τῆς Ἑκκλησίας τῶν Μεθοδιστῶν καίτοι δέν σημαίνει - ώς διατείνονται οἱ ιθύνοντες αὐτῆς - «κανονικόν θρησκευτικόν γάμον» ἀλλ' ἀπλῶς «εὐλογίαν» μετά τὴν σύναψιν πολιτικοῦ γάμου, ἐν τούτοις ἡ πλειονότης τοῦ ἀνωτάτου καὶ κατωτέρου κλήρου φαίνεται ὅτι θά προβάλουν

ισχυράν ἀντίδρασιν εἰς περίπτωσιν τελέσεως κανονικοῦ θρησκευτικοῦ γάμου δι' ὄμοφυλοφίλους, τῶν ὅποιων ὁ ἀριθμός ἀποκαλύπτεται ὅτι ἔχει σημειώσει μεγάλην ἀνόδον κατά τὸν τελευταῖον καιρὸν.

Ταῦτα καθηκόντως ὑποβάλλω Ὅμιν καὶ, ἔξαιτούμενος Ὅμετέρας θεοπειθεῖς εὐχάς καὶ εὐλογίας, διατελῶ μετά τῆς ἐν Κυρίῳ ἀδελφικῆς ἀγαπῆς καὶ σεβασμοῦ.

Ἐν Λονδίνῳ τῇ 1ῃ Ιουλίου 2005
ὅ Θυατείρων καὶ Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος

Ιερώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Θυατείρων καὶ Μεγάλης Βρετανίας, ὑπέρτιμε καὶ ἔξαρχε Δυτικῆς Εὐρώπης καὶ Ἰρλανδίας, ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητέ ἀδελφέ καὶ συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Γρηγόριε, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρᾳ Ἱερότητι καὶ εἰρήνη παρά Θεοῦ.

Ληφθέν ἀνεγνώσθη ἐν συνεδρίᾳ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τὸ ἀπό α' Ιουλίου ἐξ, ἀριθμ. Πρωτ. B782, γράμμα τῆς Ὅμετέρας ἀγαπητῆς Ἱερότητος, ὑποβαλλούσης σχετικῶς πρός τὴν ἀπόφασιν τοῦ τελευταίου Συνεδρίου τῆς Ἑκκλησίας τῶν Μεθοδιστῶν ὅπως εὐλογῶνται ὑπό τῶν κληρικῶν αὐτῆς «γάμοι» μεταξὺ ὄμοφυλοφίλων.

Εἰς ἀπάντησιν, διά τῶν μετά χείρας Πατριαρχικῶν ἡμῶν Γραμμάτων ἐκφράζομεν τῇ ὑμετέρᾳ Ἱερότητι τάς εὐχαριστίας τῆς Μητρός Ἑκκλησίας ἐπί τῇ ἐνημερώσει, γνωρίζομεν ὅτι ως ἡ τὸν ὡς ἀνω ἀπεφασίσθη ὅπως ἀνασταλή ἡ προετοιμασία ἐνάρξεως ἐπισήμου μετ' αὐτῶν διαλόγου καὶ ἐπικαλούμεθα ἐφ' ὑμᾶς τὴν χάριν καὶ τὸ ἀπειρον ἐλεος τοῦ Θεοῦ.

25 Αύγουστου 2005
Ο Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

1. ΤΑ ΤΡΑΓΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΙΟΥΛΙΟΥ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1974

Ἄγαπηταί μας Ὀμογενεῖς,

Ο Ἑλληνισμός ἀνά ταύς αἰῶνες ἔχει γνωρίσει πολλές δόξες καὶ θράμβους κι ἔχει γράψει μερικές ἀπό τίς πιο λαμπρές σελίδες στὴν ἱστορία τῆς Ἀνθρωπότητος. Ἐχει, ὅμως, ἐπίσης δοκιμάσει, καὶ πάλιν πολλές φορές, τὸ πικρότατο ποτήρια τῆς ἡπτας, τοῦ ἔξευτελισμοῦ καὶ τῆς καταστροφῆς. Ἀλλά στὸ τέλος ὑψώθηκε ὄρθιος καὶ ἀκμαῖος καὶ, μέ ύπομονή καὶ θάρρος καὶ αὐτοπειθηση, ἀπέδειξε πώς ἡ ψυχή τοῦ ἀνθρώπου, πού

θέλει, πού πιστεύει καὶ πού δέν μαιρολατρεῖ, μπορεῖ καὶ δύναται νά σηκώσει τὸν κόσμο ὁλόκληρο στὶς ἀκατάλυτες κι ἀδαμάντινες φτερούγες τῆς.

Τά γράφουμε αὐτά, ἀγαπητοί μας, μέ τὴν εὐκαιρία τῆς τραγικῆς ἐπετείου Ιουλίου-Αύγουστου 1974, ὅταν ὁ Ἑλληνισμός ὑπέστη τὸ μαρτύριο τῆς κατοχῆς τῆς Μεγαλονήσου ἀπό τὰ Τουρκικά στρατεύματα. Ή δέ κατοχή αὐτή, μέ τὴν παραλληλή βίαιη προσφυγοποίηση τοῦ μισοῦ σχεδόν πληθυσμοῦ τῆς Κύπρου καὶ τὴν ἔξαφάνιση δύο

περίου χιλιάδων άγνοοιμένων, έξακολουθεὶ δυστυχῶς νά ύφισταται παρ' ὅλα τά ψηφίσματα τοῦ ΟΗΕ καὶ τίς συνεχεῖς διαμαρτυρίες τῆς πολιτισμένης ἀνθρωπότητος ἀνά τήν υφήλιο.

Ο λαός τῆς Κύπρου, μαιρασμένος χωρίς τήν θελησή του, ἀγνωστή καὶ ἀγωνίζεται γιά τήν ἐπανένωσή του. Ἡ Μεγαλόνησος, ἀνεγνωρισμένη ἀπό τούς διεθνεῖς Ὀργανισμούς ὡς ἐνιαία ὄντότητα, κουβαλάει ἐν τούτοις στὶς πλάτες τῆς τὸν ἔξευτελοτικό καὶ ἀποτρόπαιο σταυρὸν τῶν ἔννων στρατευμάτων καὶ τῶν ἐπήλυδων ἐποίκων. Ἡ ἐννομη τάξη ἀπό τό διεθνές δίκαιο καὶ τά πανανθρώπινα δικαιώματα παραβιάζονται καθημερινά καὶ ἀνεξέλεγκτα χάρη στήν ὑποπτη καὶ ὑπουλη ἀδιαφορία, ἀν διχάρρωντη τῶν ισχυρῶν τῆς γῆς.

Σήμερα πού ἡ Κύπρος ἀποτελεῖ πιά ισότιμο μέλος στήν Εὐρωπαϊκή Ἐνωση, κυρίως ὅμως χάρη στήν ἀποφασιστικότητα τῶν κατοών της, ἡ διαιώνιση τῆς κατοχῆς εὐλεπτοῦμε ὅτι θά ἐγκαταλειφθεὶ ἀπό αὐτοὺς πού τήν ἔχουν ἐπέβαλει στή Νήσο μέ τή στρατιωτική τους ὑπεροχλία καὶ τίς κατακτητικές τους βλέψεις καὶ συμφέροντα. Οι χώρες τῆς Εὐρωπαϊκής Ένωσεως, οἱ ὅποιες εἶχαν πρόσφατα ἐօρτάσει αὐτές τίς μέρες τήν 60η ἐπέτειο ἀπό τήν ἀπελευθέρωσή τους ἀπό τήν ναζιστική κατοχή, ἔναι σταθεροὶ συμπαραστάτες καὶ σύμμαχοι καὶ συναγωνιστές γιά τήν ἀποκατάσταση τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἐλευθερίας στό μαιρασμένο ἀπό τήν κατοχή Νήσο τῶν Ἀγίων. Γι αὐτό εἶμαστε βέβαιοι ὅτι θά συνεχίσουν νά υποστηρίζουν τήν Κυπριακή Δημοκρατία μέχρι τήν ἀπελευθ-

ρωσή της καὶ τήν ἀποχώρηση τῶν στρατευμάτων κατοχῆς, καὶ τήν ἐπανένωση τῆς διχοτομημένης - μετά τήν εἰσβολή - Κύπρου.

Μέ τίς προσδοκίες δέ αὐτές καλούμεθα ὅλοι οἱ Ἑλληνες νά συνεχίσουμε τόν φιλειρηνικό μας ἀγῶνα γιά τήν ἐπάνοδο στήν Κύπρο τῆς δικαιοσύνης καὶ ἐννομης τάξης. Καὶ δικαιοσύνη κι ἐννομη τάξη σημαίνουν ἔνα καὶ μοναδικό πράγμα: Τήν ἐπανένωση τοῦ Νήσου καὶ τήν συμφλώση τῶν κατοίκων του ὥστε νά βασιλεύσει καὶ πάλιν ἡ εἰρήνη, ἡ εὐημερία καὶ ἡ πρόοδος γιά τό καλό τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ στήν ὀλόττητά του.

Καλούμε, ἐπίσης, τήν Ὁμογένεια Ήνωμένου Βασιλείου νά μετάσχει σύσωμη στήν προγραμματισμένες ἀπό τήν Ἐθνική Ὁμοσπονδία Κυπρίων Ἀποδήμων φιλειρηνικές ἐκδηλώσεις, ἐνώ στούς Ἱερούς μας Ναούς θ ἀναπεμφθοῦν δεήσεις καὶ ἐκτενεῖς προσευχές γιά τήν ἀπελευθέρωση τῶν κατεχομένων ἐδαφῶν, τήν ἐπάνοδο τῶν προσφύγων στά σπίτια τους, καὶ Ἱερά Μνημόσυνα υπέρ τῶν τεθνεώτων πού ύπηρξαν θύματα στή διάρκεια τῶν τραγικῶν ἐκείνων γεγονότων τοῦ 1974. Εὐχόμεναι δέ ὅπως ὁ Ἀγιος Θεός μέ τίς πρεσβείες τῆς Παναγίας Θεοτόκου καὶ τῶν Ἀγίων Πάντων συντομεψει τήν δοκιμασία τοῦ εύσεβοῦ λαοῦ τῆς Κύπρου, καὶ σ' ἔστας ὑγεία καὶ καλό καλοκαίρι, διατελούμε μετά πολλῆς ἐν Κύριῳ ἀγάπης καὶ θερμῶν εὐχῶν.

Λονδίνο, Ἰούλιος 2005

Ο Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων καὶ Μ. Βρετανίας Γρηγόρος

2. Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΠΟΥ ΕΠΛΗΞΕ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Οι έπιληροφορθήκαμε ἀπό τίς ἐφημερίδες καὶ ἀπό τά ἄλλα μέσα ἐπικινωνίας τό τραγικό ἀεροπορικό δυστύχημα πού ἔλαβε χώραν τήν Κυριακή παραμονές τῆς μεγάλης καὶ πανελλήνιας ἐօρτῆς τῆς Κομήσεως τῆς Παναγίας Θεοτόκου μέ θύματα πού ἐταξίδευαν ἀπό τήν Κύπρο στήν Ελλάδα. Γι αὐτό ὅλος ὁ Ελληνισμός καὶ γενικώτερα ἡ ἀνθρωπότητα ἔχει συγκλονισθεὶ ἀπό τούτο τό τραγικό συμβάν πού ἔγινε αιτία να χάσουν τήν ζωή τους 121 πρόσωπα ἀπό τά ὅποια οι 12 προήρχοντα ἀπό τήν Κύπρο.

Οι έχομει συγκλονιστεῖ ἀπό τόν τραγικό τρόπο πού ἔχασαν τή ζωή τους τόσαι ἀνθρωποι ὁμόπιστοι καὶ ὁμογενεῖς, νέοι καὶ παιδιά, οἱ ὅποιαι τέτοιες γιορτάσιμες καὶ χαρούμενες μέρες βρήκαν τραγικό θάνατον ὑπό συνθήκες ἀκόμα ἀγνωστες. Ολες οἱ ἐφημερίδες τοῦ κόσμου καὶ οἱ τηλεοράσεις σχολιάζουν τήν τραγωδία καὶ διερωτῶνται καὶ οἱ εἰδικοί ἀκόμα γιατί νά συμβεῖ αὐτό τό δυστύχημα, μάλιστα πολλοὶ ἀποροῦν γιατί δέν μπόρεσαν οι πιλότοι νά ἀποφύγουν αὐτήν τήν καταστροφή πού στοίχισε τή ζωή τόσων ἀνθρώπων. "Ολα αὐτά εἶναι ἐρωτήματα τά ὅποια ὅμως δέν μποροῦν νά σταματήσουν ἡ νά ἐξαλείψουν τήν θλίψη, τόν πόνο καὶ τό μεγάλο πένθος πού σάν μαρτυρό νέφος καταγίδος ἐπεσκίασε καὶ τήν Κύπρο καὶ τήν Ελλάδα, καὶ τήν Ὁμογένεια τοῦ Ήνωμένου

Βασιλείου. Γι αὐτό δικαιολογημένα ἡ Κυβέρνηση τῆς Κύπρου κήρυξε τρίμερο πένθος καὶ ἐκάλεσε τόν λαό σέ καθολική συμμετοχή στό καινό πένθος. Ἡ Ελλάδα ἐκήρυξε μονοήμερο πένθος καὶ διέθεσε ὅλα τά μέσα γιά νά διευκολύνουν τίς οικογένειες τῶν θυμάτων οἱ ὅποιαι ἐτρεξαν στήν Ελλάδα νά ἀναγνωρίσουν τούς προσφύλες, νεκρούς τους καὶ νά τούς παραλάβουν καὶ νά τούς μεταφέρουν εἰς Κύπρον νά τούς κηδεύσουν. Η Κυπριακή καὶ ἡ Ελληνική Κυβέρνηση ἔχουν εύαισθητοποιηθεὶ δικαίως καὶ πρεπόντως γιά νά μαλακώσουν τόν πόνον καὶ τήν δοκιμασίαν τῶν ἀνθρώπων οἱ ὅποιαι ἔχασαν πρόσωπα προσφιλή καὶ ἀγαπημένα τέτοιες γιορτάρες καὶ χαρούμενες μέρες.

Η Ὁμογένεια τοῦ Ήνωμένου Βασιλείου συμμετέχει σέ τοῦτο τό μεγάλο πένθος τοῦ Ελληνισμοῦ καὶ γι αὐτό τήν ἐρχόμενην Κυριακή 21 Αύγουστου, στό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας, σ' ὅλους τούς ναούς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, θά τελεσθοῦν πάνδημα Ἱερά Μνημόσυνα γιά τά ἀδικοχαμένα θύματα τούτου τοῦ τραγικοῦ ἀεροπορικοῦ δυστύχηματος. Θά παρακαλέσουμε θερμά τόν Νεκραναστημένο Χριστό νά τούς ἀναπαύσει καὶ νά ἐξαλείψει τόν τρόμον καὶ τόν πόνον πού ἐδοκίμασαν τήν ήμέρα καὶ τήν ώρα τοῦ θανάτου τους, νά τούς δεχθεὶ καὶ νά τούς ἀναπαύσει σέ σκηνές δικαίων, σέ χώρα

ζώντων όπου δέν ύπάρχει πόνος, δέν ύπάρχει λύπη και στεναγμός, άλλα ζωή άτελεύτητος και αιώνια. Καὶ ἡ αὔρα τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ φῶς τῆς χάριτος Του νά τους περιλύσσει γιά νά είναι χαρούμενοι καὶ νά αισθάνωνται ὅτι ζῶνταί στην ἀγκαλιά τῆς ἀγάπης καὶ φιλανθρωπίας τοῦ Ελεήμονα καὶ Ἀγαθοῦ Θεοῦ.

Νά προσευχθοῦμε, λοιπόν, ἀδελφοί, γιά τίς οικογένειες τους, τά παιδιά καὶ τά ἀδέλφια τους, τού συζύγους καὶ τούς γονεῖς καὶ τούς λαιπούς συγγενεῖς τους, οἱ ὅποιοι στήκουν τώρα τό βάρος τοῦ πένθους καὶ τῆς λύπης γιά τὴν ἐλλειψη καὶ τὴν ἀπουσία τῶν ἀγαπημένων προσώπων τους καὶ γιά τό σκληρό καὶ ξαφνικό θάνατο πού ἐδοκίμασαν οἱ δικοὶ τους εύρισκόμενοι στούς αἰθέρες σέ τέτοιες εὐλογημένες μέρες πού ὀλόκληρη ἡ Χριστιανούση γιόρταζε τὴν Κοίμηση καὶ τὴν εἰς Οὐρανούς Μετάσταση τῆς Παναγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ Μητέρας τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ο Κύριος, πού ἔξετάζει τίς καρδιές καὶ τά βάθη τῆς ψυχῆς μας καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ ἀγάπη Του διαπερνᾶ ὅλη τὴν ὑπαρξύ μας νά γίνει ἵλεως καὶ αύρα παρηγορίας καὶ ἐλπίδος γιά ὅλους ἑκείνους πού ἐδοκίμασαν τέτοιες τραγικές σπιγμές στή ζωή τους. Νά παρακαλέσουμε τὸν Φιλάνθρωπο καὶ Ελεήμονα Χριστό, νά βάλει τό θεῖο Του χέρι ὡστε νά μήν ξαναγίνει τέτοιο δυστύχημα στὸν Πλανήτη μας. Σαν Παντοδύναμος Θεός νά ἔχαλειψει τίς τραγωδίες πού δέρνουν καθημερινά τή ζωή μας καὶ νά μᾶς ἐλευθερώσει ἀπό τὸν φόβο καὶ τὸν πόνο καὶ τό θάνατο καὶ ὅλα τά ἀνιαρά καὶ τά λυπτρά τῆς ζωῆς μας ὃπως γίνεται στούς οὐρανούς καὶ στήν αιώνια Βασιλεία Του. Νά Τόν θερμοπαρακαλέσουμε νά ἐπικρατήσει στήν γῇ ἡ εἰρήνη καὶ ἡ χαρά. Σ' Αὔτον ἀνήκει ἡ δόξα καὶ τό ὄνομά καὶ ἡ Βασιλεία καὶ τό ἀπειρον ἐλεος εἰς τούς αιώνας τῶν αιώνων. Ἀμήν.

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

Πρός τούς Εύλαβεστάτους Ιερεῖς καὶ Διακόνους τῆς Ιερᾶς Αρχιεπισκοπῆς Θυατείρων καὶ Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ιρλανδίας.

Ἄγαπητοί μας ἐν Κυρίῳ,

Ἐχετε πληροφορηθεῖ γιά τό ἀεροπορικό δυστύχημα πού ἔλαβε χώραν τήν περασμένη Κυριακή 14 Αύγουστου 2005, παραμονὴ τῆς μεγαλώνυμης ἔορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ Μητέρας τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Εἰς τό τραγικό αὐτό γεγονός ἔθανατώθηκαν ὅλαι οἱ ἐπιβάτες καὶ τό προσωπικό καὶ ἔτοι ἐβύθισαν τήν Κύπρο - οἱ πλείστοι ἐπιβάτες κατήγοντο ἀπό τή Μεγαλόνησο - ἀλλά καὶ ὅλους τούς Ἑλληνες σέ βαθύ πένθος καὶ διήγειρε τίς συνειδήσεις ἐκατομμυρίων ἀνθρώπων καὶ μάλιστα τῶν ειδικῶν περί τά ἀεροπλάνα καὶ τήν ἀσφάλεια τῶν ἐπιβατῶν.

Στήν τραγωδία αὐτή συμμετέχει καὶ ἡ Ὀμογένειά μας εἰς τό Ηνωμένο Βασίλειο, καὶ δεῖγμα αὐτῆς τῆς συμμετοχῆς στό πανελλήνιο αὐτό πένθος είναι ἡ προσευχή μας γιά τούς ἀδικοχαμένους νεκρούς ἀδελφούς μας καὶ γιά ἑκείνους οἱ ὅποιοι τόσο ξαφνικά καὶ σκληρά ἔχασαν πρόσωπα προσφλῆ

καὶ ἀγαπημένα.

Γ' αὐτό προτρέπουμε τούς Ιερεῖς ὅπως τήν ἐρχόμενη Κυριακή 21 Αύγουστου, τελέσετε πάνδημα Ιερά Μνημόσυνα γιά ὅλους ἑκείνους οἱ ὅποιοι ἀπέθαναν σέ τούτο τό τραγικό καὶ μοιραῖ ἀεροπλάνο τῆς περασμένης Κυριακῆς, τό ὅποιο ταξιδεύοντας ἀπό τήν Κύπρο γιά τήν Ἑλλάδα καὶ Πράγα ἐπεσε στήν περιοχή Μαραθώνα, λίγα μίλια πρίν ἀπό τήν προσγείωσή του στό ἑλληνικό ἀεροδρόμιο Ἀθηνῶν «Ἐλευθέριος Βενιζέλος».

Νά ἀναγνωστεῖ τούτο τό γράμμα ἀπό ἄμβωνος καὶ στό πέρα τῆς Θείας Λειτουργίας νά τελέσετε Ιερά Μνημόσυνα καὶ νά καλέσετε τό Εκκλησίασμα σέ προσευχή καὶ παράκληση καὶ γιά ἑκείνους, οἱ ὅποιοι δικαιολογημένα θρηνοῦν καὶ βαριπενθοῦν γιά τούς προσφιλεῖς οικείους τους.

Σαίς εὐχομαι ὅπως μέ ύγεια περάσετε τόν ὑπόλοιπο χρόνο τοῦ καλοκαιριοῦ καὶ διατελῶν μετά πολλῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης καὶ εὐχῶν.

Ο Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων καὶ
Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος

To the pious Priests and Deacons of the Sacred Archdiocese of Thyateira and Great Britain and Exarchate of Ireland

Dearly beloved in the Lord,

You all know of the air tragedy which took place last Sunday, 14th August 2005, the day before the Great Feast of the Dormition of the Mother of God. In this tragic event, all the passengers and crew were killed; and so Cyprus – most of the passengers being from there – but also Greeks everywhere were plunged into deep sorrow, and this event has shocked thousands of people and especially those concerned with air travel and the safety of passengers.

The Greeks of the United Kingdom also participate in this tragedy, and an example of this participation in this pan-Hellenic mourning is our prayer for our brothers and sisters whose lives have been undeservedly lost and for those who have suddenly and cruelly lost their loved ones.

Therefore we urge all the Clergy to celebrate the sacred Service for the Departed (Mnemosinon) for all those who tragically died last Sunday on this ill-fated flight which, making its way from Cyprus to Greece (and then on to Prague), crashed near Marathona, a few miles from its intended destination at the “Eleftherios Venizelos” Airport of Athens.

You are to read this letter to the congregation and at the end of the Divine Liturgy celebrate the Service for the Departed and invite all the parishioners to participate in prayers and supplications for those who lost their lives so suddenly and tragically, but also for those who rightly grieve and lament the loss of their loved ones.

I pray that you may spend the rest of the summer in health, and I remain with much love in the Lord and prayers.

Archbishop Gregorios of
Thyateira & Great Britain

3. ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Φτάσαμε και πάλι, άγαπητοί άδελφοί και άδελφές ἐν Κυρίῳ, στήν κατανυκτική και χαριμόσυνη περίοδο τοῦ Δεκαπενταυγούστου. Καὶ ή Μάνα Ἔκκλησία μᾶς προεταμάζει γιά νά γιορτάσουμε ιεροπρεπῶς τήν Κοίμηση τῆς Παναγίας. Καὶ ή γιορτή αὐτή, όπως όλες οι γιορτές τῆς Χριστιανοσύνης, είναι περίοδος και εύκαιρια πνευματικού ἀνεφοδιασμού τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ Χριστιανοῦ ἀνθρώπου, διόπιστος ἔχει ἐναποθέσει τήν ζωή του και τό μέλλον του στήν ἀγάπη και τή φιλανθρωπία και τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Καὶ ή γιορτή τῆς Κοιμήσεως τῆς Παναγίας είναι μεγάλο γεγονός. Κάθε θάνατος και ἀποχώρηση ἀπό τή σκηνή τούτου τοῦ κόσμου είναι γιορτή, είναι ευκαιρία και χαρᾶς και λύπης. Καὶ μεῖς οἱ ἀνθρώποι βιώνουμε τούτη τή λύπη και αισθανόμαστε αὐτή τήν πραγματικότητα σέ μέρες σάν αὐτές πού ζήσαμε στό Λονδίνο τήν Πέμπτη 7 Ιουλίου, κυριώνυμη μέρα τῆς γιορτῆς τῆς ἀγίας Μεγαλομάρτυρος Κυριακῆς ὅταν οἱ τραμοκρατικές πράξεις ἔλαβαν χώρα σέ διάφορα κεντρικά μέρη τοῦ Λονδίνου, σέ ὥρα πού ὁ κόσμος όλος πήγαινε στή δουλειά του, μέ τραγικό ἀποτέλεσμα τόν βίαιο θάνατο πολλῶν ἀθώων πλασμάτων, τήν ψυχική ὁδύνη γιά κείνους πού προσωπικά είδαν και ἔζησαν τά γεγονότα, γιά κείνους οἱ ὅποια ἔχασαν πρόσωπα προσφίλη και ἀγαπημένα.

Ολα αὐτά είχαν και θά ἔχουν γιά πολύ καιρό ἀπήχηση στή ζωή και τή σκέψη ἑκατομμύριών ἀνθρώπων. Ὁμως παράλληλα ζήσαμε και ζούμε καθημερινά και τήν προσφορά τῆς συμπαράστασης και τῆς ἀλληλεγγύης τῆς μαζικῆς συμμετοχῆς στό πένθος και στήν τραγωδία αὐτή. Είδαμε ἀνθρώπους νά προσεύχονται, νά φιλοσοφοῦν και νά καταφεύγουν στό Θεό γιά νά βροῦν παρηγορία και ἀνακούφιση, γιά νά εύρουν μιά λογική ἀπάντηση γιά σος λυπτρά και ἀσχήμα και τρομερά συμβίνουν στήν καινωνία και τή ζωή μας, όπως και σ' ὀλόκληρο τόν Πλανήτη μας.

Η προσευχή λοιπόν, είναι τό σωστό και καταλυτικό φάρμακο σέ τέτοιες ἀκρίεις και θλιβερές περιπτώσεις τοῦ ἀνθρώπινου βίου. Γι' αὐτό δικαιολογημένα και χαρακτηριστικά ὁ Ἀπόστολος Ιάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος γράφει: «Κακοπαθεῖ τίς ἐν ὑπὲν, προσευχέσθω. εὐθυμεῖ τις; φαλλέτω». (Ἐπιστολὴ Ιάκωβου, κεφ. Ε', στοιχ. 13) Ποιού δέ εύστοχα ή Μάνα Ἔκκλησία αὐτές τίς μέρες τοῦ Δεκαπενταυγούστου ψάλλει τούς θαυμάστους και ἐμπνευσμένους ὄμνους, τή Μικρή και τή Μεγάλη Παράκληση, και καλεῖ τούς Πιστούς σέ καινή προσευχή και λατρεία. Μᾶς προσκαλεῖ ή Ἔκκλησία νά σηκώσουμε τή φωνή μας και νά ἀναπέμψουμε τίς προσευχές μας πρός τόν Οὐράνιο Πατέρα ώστε νά λάβουμε τή χάρη και τήν προστασία του. Καὶ στίς προσευχές μας αὐτές τοῦ Δεκαπενταυγούστου ἔχουμε συνδοιπόρον και συμπροσευχαμένη τήν Παναγία Μάνα τοῦ Χριστοῦ, ή όποια εύρισκεται ἐπικεφαλής τών ἀμέτρητων μυριάδων φίλων τοῦ Θεοῦ και δέεται «ὑπέρ τῆς ειρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου». Προσεύχεται «ὑπέρ τῆς εύσταθείας τών Ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἔκκλησιῶν».

Η Παναγία και τό σμήνος τών Ἀγίων ἀναπέμπουν δεήσεις, παρακαλοῦν ὑπέρ πλεόντων, ὀδοιπορούντων, νοσούντων, καμνόντων, αιχμαλώτων». Στήν σκέψη και τήν καρδιά τών Ἀγίων εύρισκονται όλα τά πλάσματα τοῦ Θεοῦ, είτε αὐτά είναι πάνω στή γῆ, είτε κάτω στά τάρταρα τοῦ Ἀδη, είτε περιπλανῶνται στό στερέωμα τῆς Δημιουργίας. Γι' αὐτό και ὁ φαλιμαδός, βεβαιωμένος ἀπό τή θεία ἀγάπη, προσεύχεται και ψάλλει: «Κύρε ἐκέραξα πρός σέ, εισάκουσόν μου εισάκουσόν μου, Κύριε». Καὶ ὁ ποιητής ἐπίστης τῆς Παράκλησης ψάλλει: «Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς, πρός σέ καταφεύγω σωτηρίαν ἐπίζητῶν, ω μητέρ τοῦ Λόγου και Παρθένε, τών δυσχερῶν και δεινῶν με δάσσωσν». Καὶ ἀλλού μᾶς υπενθυμίζει ἡ λατρεύουσα και προσευχομένη Ἔκκλησία ότι ή Παναγία είναι γιά τόν ἀνθρώπον «πρεσβεία θερμή και τείχος ἀπροσάχητον, πηγή τοῦ ἔλεους και καταφύγιον τοῦ κόσμου», γιατί είναι ή Μάνα τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ, ὁ ὅποιος είναι ἡ χαρά και ἡ ἐπίδια τοῦ κόσμου, όπως χαρακτηριστικά διατυπώνεται ἀπό τήν πιό κάτω προσευχή: «Η ἐλπίς μου ού Πατήρ, καταφυγή μου ού Υἱός, σκέπη μου τό Πνεύμα τό Ἀγιον Τριάς Ἀγία δόξα σοι».

Οι μέρες αὐτές είναι μέρες χαρᾶς, ἡ μᾶλλον χαρμολύπης - ἔχουμε τή χαρά ἀνάμικτη με τή λύπη - είναι μπροστά στά μάτια μας ή ζωή τῆς Παναγίας και ὁ θάνατός της και ἡ μετάβασθ τής στούς Οὐρανούς, ὅπου ὀδιάλειπτα προσεύχεται και μεσιτεύει στό θρόνο τοῦ Υἱοῦ της γιά τόν κόσμο, γιά ὀλόκληρη τή Δημιουργία. Γι' αὐτό και μεῖς ἀς ἀνανεώσουμε τήν ἐπίδια μας στόν Τριαδικό Θεό. «Ἄς αὐξήσουμε τίς προσευχές μας και τίς παρακλήσεις και τούς στεναγμούς τῆς καρδίας μας πρός τόν Ελεημονα και Φιλάνθρωπο Θεό. Καθημερινά, φανερά και κρυφά, και στό σπίτι μας και στήν Εκκλησία μας νά προσευχαμόστε «έκ βαθέων» και μέ ὅλη τή δύναμη τής ψυχῆς μας νά ζητούμε τήν προστασία και τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Καὶ νά μή ξεχνούμε ότι ού Θεός μᾶς ἀκούει και δέχεται τά δάκρυα τῆς μετανοίας, δέχεται τήν ὑπακοή και τήν ταπεινωσή μας, παρόλο πού ζούμε και κινούμαστε σέ ἔνα κόσμο γεμάτο πολλούς θορύβους, γεμάτο σύγχυση και γεμάτο ἀπό προβλήματα και πόνους και πειρασμούς και θλίψεις κάθε λογῆς, όπως τόσον παραστατικά ψάλλει ὁ ὄμινωδος: «Τῶν λυπηρῶν ἐπαγωγαί χειμάζουσι τήν ταπεινήν μου ψυχήν και συμφορῶν νέφη τήν ἐμήν καλύπτουσι καρδίαν, Θεονύμικευτε: ἀλλ' ἡ Φῶς τετοκυῖα, τό Θείον και προαιώνιον, λάμψον μοι τό φῶς τό χαρμόσυνον».

Η προσευχή μας στό Θεό και ἡ καταφυγή μας στήν Παναγία Θεοτόκο, όλα αὐτά τά λυπηρά τή Εξεπερνά, τά νικά και, μέ τή χάρη τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, τά ἀγάζει και τά καταρτίζει εἰς δόξαν τοῦ Ἀγίου ὄνταμάτος Του και εἰς πνευματικόν ὄφελος πάντων ἡμῶν και σύμπαντος τοῦ κόσμου. Σ' Αὐτόν ἀνήκει ή δόξα, ή Βασιλεία και τό ἀπειρον ἔλεος εἰς τούς αἰώνες, Ἀμήν.

Ο Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων και

Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΤΑΣΣΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Τάσσος Παπαδόπουλος, που βρέθηκε από το Σάββατο 23 Ιουλίου, στο Λονδίνο ιδιωτικά, εγκαταίζοντας το πρόγραμμα των επίσημων επαφών του, επικεφτήκε το απόευμα της Δευτέρας 25 Ιουλίου 2005 την Ιερά Αρχιεπισκοπή Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας, όπου είχε συνάντηση με τον Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας κ. Γρηγόριο.

Τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας συνόδευαν ο 'Υπατος Αρμοστής της Κύπρου στο Λονδίνο κ. Πέτρος Ευτυχίου, ο Διευθυντής του Διττωματικού Γραφείου του Προέδρου της Δημοκρατίας, Πρόεδρης κ. Τάσος Τζιανής, ο Μόνιμος Αντιπρόσωπος της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση κ. Νίκος Αιμίλιον και ο Διευθυντής του Γραφείου Τύπου του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Μάριος Καρογιάν.

Ο Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων, κατά την υποδοχή του Προέδρου της Δημοκρατίας και της συνοδείας του, περιεσποιήσει από αριθμό αρχιερέων και Προέδρων Εκκλησιαστικών Επιτροπών της Αρχιεπισκοπής Θυατείρων.

Αμέσως μετά την άφιξή του στην Ιερά Αρχιεπισκοπή, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και η συνοδεία του προσκάντησαν στο Παρεκκλήσιο του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου στο κτίριο της Ιεράς Αρχιεπισκοπής, όπου ανατέμενθηκαν από τον Αρχιεπίσκοπο Γρηγόριο και το Ιερατείο ευχαριστίες.

Ο Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων, καλωσορίζοντας, αργότερα, στο Συνοδικό της Ιεράς Αρχιεπισκοπής, τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον ευχαριστήσει για την επίσκεψη του στην Αρχιεπισκοπή, αλλά και για την μακρόχρονη προσφορά του στους αγώνες της Κύπρου για την αποκατάσταση της δικαιοικής στο πολύταθο νήσο μας και για την εξεύρεση μιας δίκαιης λύσης στο Κυπριακό πρόβλημα. Διαβεβαίωσε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, επίσης, ότι ο απόδημος Ελληνισμός της Βρετανίας έχει πάντοτε στραφεί στην προσοχή του προς την Κύπρο και θα συνεχίσει να της συμπαραστέκεται στις προσπάθειες της για δικαίωση.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ & Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

Εξοχώτατε και αγαπητέ κ. Πρόεδρε,

Με ιδιαίτερη χαρά σας χαιρετίζω εις το Εκκλησιαστικό μας κέντρο εις την βιβλική Αρχιεπισκοπή των Θυατείρων που κατοικοερεύει εις το Ηνωμένο Βασίλειο και δη εις αυτή την μεγαλούπολη του Λονδίνου. Ιδιαίτερα σας ευχαριστούμε γιατί μέσα στο πλήθος των υποχρεώσεων και των καθηρώντων σας βρήκατε χρόνο για να επισκεφθείτε την Αρχιεπισκοπή μας η οποία έχει πρόνοια και έργον την προστασία των Ορθοδόξων Χριστιανών οι οποίοι ανήκουν εις το Οικουμενικό μας Πατριαρχείο Κωνσταντινούπολεως. Βρίσκεστε Κύριε Πρόεδρε με την τίμια συνοδεία σας σε χώρο της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας, της οποίας η διακονία και η πνευματική και κανονική δικαιοδοσία επεκτείνεται εις τα πέρατα της οικουμένης. Και εμείς οι κληρικοί και ο ευσεβής Ορθόδοξος

λαός που διαμένει σε τούτη τη φιλόξενη χώρα συνεχίζουμε να διακονούμε και να μεταλαμπαδεύουμε την Ορθόδοξη Πίστη και Παράδοση στους Πιστούς που βρίσκονται υπό την άμεση κηδεμονία και ποιμαντική μας φροντίδα και όπως καλά γνωρίζετε οι πολλοί Πιστοί της βιβλικής αυτής Επαρχίας του Οικουμενικού Θρόνου προέρχονται από την μεγαλύνησο Κύπρο οι οποίοι καπά χιλιάδες μετανάστευσαν σ' αυτή την χώρα τα τελευταία κυρίως 60 χρόνια.

Χαιρόμαστε γιατί ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας ευρίσκεται ανάμεσά μας και μάλιστα μεγάλο ενδιαφέρον δείχνετε για την πολυτιλή αυτή Ομογένεια, η οποία έχει πάντα εστραμμένα τα μάτια της εις την Κύπρο και σγωνιά για το μέλλον της και προσεύχεται και σγωνίζεται για τη δικαιώση της και για την αποκατάσταση της ενόπτης και δικαιοσύνης εις το μιαούσιμο Νησί των Αγίων.

Κύριε Πρόεδρε, σας καλωσορίζουμε από μέρους του Ποινινού της Αρχιεπισκοπής, και θέλουμε να σας διαβεβαιάσουμε ότι είμαστε σταθεροί συνεργάτες και συμπαραστάτες στους αγώνες και τις ανύστατες προσπάθειες που καταβάλλετε για την επανένωση της Νήσου. Είμαστε δε βέβαιοι ότι η συνάντηση σας αύριο με τον Πρωθυπουργό τούτης της χώρας κ. Tony Blair θα είναι επιτυχής και θα σας ενθαρρύνει για να συνεχίσετε με αισιοδοξία και αισημένο έγχριο για τη δικαιώση των αγώνων του Ελληνικού Κυπριακού Λαού για την επανένωση της Νήσου, για την επιστροφή των προσφύγων, για μια λίστη δίκαιας, βιώσιμη, μόνιμη και σύμφωνη με τις αρχές του χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

Σας καλωσορίζουμε και πάλι και σας ευχαριστούμε για όσα η Κύπρος κάνει για την Αποδημία του Ηνωμένου Βασιλείου. Σας ευχαριστούμε για το αδιάπτωτον ενδιαφέρον σας για τους Απόδημους και σας διαβεβαιώνουμε ότι όλοι οι απόδημοι παρακολουθούμε από κοντά και προσευχόμαστε για την επιτυχία της έκβασης των αγώνων σας και για τη διαφύλαξη της Δημοκρατίας της Κύπρου και το ειρηνικό μέλλον του Λαού της.

Απαντώντας, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ανάφερε τα ακόλουθα:

Σεβασμώτατε, σεβαστοί Αρχιερείς, κυρίες και κύριοι,

Είμαστε ιδιαίτερα συγχαρημένος για την θερμή υποδοχή και τα καλά σας λόγια.

Είναι ένα χρέος που όφειλα να κάνω εδώ και αρκετόν καιρό, να επισκεφθώ, όπως είστε σαντά, αυτήν την επαρχία του Οικουμενικού Πατριαρχείου που είναι το κέντρο της θρησκευτικής, αλλά μαζί και εθνικής ανάτασης της ομογένειας στην Αγγλία.

Εμείς στην Κύπρο τρέφουμε πολλές ελπίδες και βασιζόμαστε πάρα πολύ στην ομογένεια, ιδιαίτερα της Αγγλίας, αλλά και στις όλες χώρες, όποτε αισκρύντες την επιρροή τους και αν θέλετε και την ισχύ που αισκρούν με τη σύληρη δουλειά και τις επιτυχίες τους σας ξένες χώρες, να βοηθούν στη



(από αριστερά) Επίσκοπος Τροπαιού Αθανάσιος, Επίσκοπος Κυανέων Χρυσόστομος, ο Πρόεδρος Τ. Παπαδόπουλος, ο Αρχιεπίσκοπος Γρηγόριος και ο Επίσκοπος Διοκλείας Κάλλιστος

διαμαρτυρίας πολιτικών, που να βοηθούν την μικρή μας πατρίδα ιδιαίτερα στην Αγγλία, με την οποία έχουμε ιδιαίτερους ιστορικούς, πολιτικούς και άλλους δεσμούς, προσβλέποντες με περισσότερη κατανόηση των θέσεων μας, μα τιο δύκαιη και αντικειμενική θεώρηση των δικών μας επιδιώξεων. Άλλα δεν είμαστε εμείς αυτοί που θα καθορίσουμε την εξωτερική πολιτική της Αγγλίας.

Άλλα δεν βλέπω τίποτε που να είναι μη συμβιβασμό και απούμβατο με την πολιτική της Αγγλίας και την υποστήριξη των δικαίων του Κυπριακού λαού. Δεν μπορούμε να ξεχάσουμε ότι πολλά από τα σημερινά δενά της Κύπρου οφείλονται και εις την αποικιακή διακυβέρνηση και εις την ενθάρρυνση και προσαγωγή χωριστικών τάσεων από την αρχή της ανεξαρτησίας μέχρι και σήμερα. Βέβαια, σήμερα η κατάσταση είναι διαφορετική. Είμαστε ισόπιο μέλος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εταίροι μαζί με το Ηνωμένο Βασίλειο και άλλα 23 κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σ' αυτήν την μεγάλη Ευρωπαϊκή οικογένεια, όπου πολλά πρέπει να μας ενόντων και λιγότερα πρέπει να μας χωρίζουν.

Η επίσκεψή μου αυτή τη φορά, που γίνεται με πρόσωπληση του Πρωθυπουργού της Αγγλίας, αποβλέπει αριθμώς στο, αν είναι δυνατόν, να ανοίξουμε μια νέα σελίδα στις σχέσεις μας μαζί με την Αγγλία, να αποκταστήσουμε τις παιδαροσιακές φιλικές σχέσεις που έχουμε με την Αγγλία και πιστεύω ότι αυτό θα είναι προς το καλό τούς της μικρής μας πατρίδας αλλά και γενικότερα για την Ευρώπη και την Αγγλία.

Είμαι αισιοδόξος ότι υπάρχει ένα νέο κλίμα που επικρατεί και ιδιαίτερα αυτήν την περίοδο όπου η Αγγλία αυτεί την προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ας ελπίσουμε ότι θα αλλάξει σε ομηραντικά σημεία την πολιτική της έναντι της Κύπρου.

Όσο για τα καλά σας λόγια για την δεκή μου συμβολή στην προώθηση των δικαίων του Κυπριακού Ελληνισμού, θα πω αυτό που είναι και η αλήθεια και πάντα το λέω. Εγώ δεν είμαι τύποτε άλλο παρά ο φορέας της πολιτικής βουλήσης και της

κρίσης του Κυπριακού Ελληνισμού. Αυτό αποφέρεται ο Κυπριακός Ελληνισμός. Με 76% αποφάσισε ότι το σχέδιο Ανάν δεν είναι το κατάλληλο για λύση των προβλημάτων μας, γιατί ούτε λύση βιώσιμη θα μπορούσε να επιφέρει, ούτε την επανένωση της πατρίδας μας θα μπορούσε να πρωθήσει. Γιατί, όταν ξεχάσουμε όλες τις διπλωματικές ορθολογίες, το Κυπριακό ήταν και παραμένει ένα θέμα εισβολής από την Τουρκία και καποχής ενός μεγάλου τμήματος της πατρίδας μας, που δεν αποβλέπει στη δημοσηγραφία ενός νέου ενωμένου κράτους για την ευημερία και την ειρήνη για όλον τον πληθυσμό, και μιλά για Ελληνοκύπριους, Τουρκοκύπριους, Αρμένιους, Μαρωνίτες και Λατίνους, αλλά μάλλον στην εξυπηρέτηση, κατά κύριο λόγο, ενδιαφερόντων και συμφερόντων τρίτων χωρών, πράγμα το οποίο, εκτός των άλλων, υποδεικνύει και ο κ. Prendergast στην τελευταία του έκθεση στο Συμβούλιο Ασφαλείας, που λέγει: μια λύση πρέπει να αποβλέπει, κατά κύριο λόγο, στην εξυπηρέτηση του λαού, και να δίνει την προτεραιότητα που είχε δώσει το σχέδιο Ανάν στα συμφέροντα τρίτων χωρών.

Όσον αφορά εσάς, Σεβασμώπατε, θέλω από μέρους της Κυβερνητικής, του λαού της Κύπρου, και μένα προσωπικά, για μια ακόμα φορά να εκφράσουμε τον θαυμασμό μας για την άνοδο επι διακονίας σας του κύρους και της επιρροής της Ορθόδοξης Εκκλησίας στη Βρετανία και γιατί τόσα πολλά προσφέρετε για να κρατήσετε την ομογένεια και κοντά στην Εκκλησία και κοντά στα εθνικά ιδεώδη. Η σγάπη μας, ο σεβασμός μας και η ευγνωμοσύνη να θεωρηθεί ως δεδομένη και να σας συνοδεύει πάντοτε".

Ο Αρχιεπίσκοπος Γρηγόριος μετά τις προσφωνήσεις επέδωσε ως αναμνηστικό δώρο στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας τον Σταυρό της Ιεράς Αρχιεπισκοπής. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πρόσφερε στον Αρχιεπίσκοπο κ. Γρηγόριο ως ενθύμιο της επίσκεψής τους εικόνα της Πανογιάς.

Ο ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΚΥΚΚΩΤΗΣ

(18 Απριλίου 1930 - 22 Αύγουστου 2005)

του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου Θυατείρων κ. Γρηγορίου

Απεβίωσε τήν Δευτέρα, 22 Αύγουστου 2005, στό νοσοκομείο Whittington του Λονδίνου κι ἐκδημάθη τήν Παρασκευή, 2 Σεπτεμβρίου 2005, στό κοιμητήριο του New Southgate ό αείμνηστος Αρχιμανδρίτης Νικηφόρος Κυκκώτης, ύστερα ἀπό σύντομη και ἀνιατη ἀσθένεια, ή όποια και ἔφερε τό τέλος τῆς ἐπίγειας ζωῆς του. Ο ἐκλιπών γεννήθηκε στή Γαλάτα Σολέας τῆς Κύπρου, ἦταν δέ το τρίτο ἀπό τά ἐννέα παιδιά τῆς οικογένειας τοῦ Χαράλαμπου και τῆς Ἀγάθης Σωφρονίου.

Μετά τήν ἀποφοίτησή του ἀπό τό Δημοτικό Σχολείο τοῦ χωριοῦ του, οί γονεῖς του τόν ὀδήγησαν εἰς τήν ιεράν Βασιλικήν και Σταυροπηγιακήν Μονήν τῆς Παναγίας τοῦ Κύκκου ὅπου ἦδη ἐμόναζεν ὁ ἐκ πατρός θεῖος του ιερομόναχος Πανάρετος. 'Οπως δέ ἦταν ἡ συνήθεια εἰς τήν Μονήν, οἱ δόκιμοι φοιτοῦσαν στό τριτάξιο Σχολείο-Γυμνάσιο και στή συνέχεια οἱ ἐπιμελεῖς και δυνάμενοι ἀποστέλλονταν στό Παγκύπριο Γυμνάσιο Λευκωσίας. 'Ετσι, ὁ μοναχός Νικηφόρος ὀλοκλήρωσε τίς γυμνασιακές του σπουδές τό 1952, ὀπότε και χειροτονήθηκε Διάκονος (8.9.52) ἀπό τόν ἀείμνηστον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο Γ'.

Τό ἔτος 1955 ἡ Μονή χορήγησεν ὑποτροφία στόν διάκονο Νικοφόρο γιά νά σπουδάσει Μαθηματικά στό Πανεπιστήμιο Αθηνῶν. Πράγματι ὁ νεαρός διάκονος Νικηφόρος ἐνεγράφη στό Πανεπιστήμιο, ἀλλά ύστερα ἀπό ἔτος ἔτος ἔφυγε ἀπό τή σχολή Φυσικομαθηματικῶν κι ἐνεγράφη στή Θεολογική Σχολή τοῦ ἐν λόγω Πανεπιστημίου.

Παράλληλα, ὅμως, πρός τίς Θεολογικές του σπουδές διορίσθη και ὑπηρέτησε ὡς διάκονος στόν γνωστό ιερό Ναό Ἀγίας Ειρήνης Αθηνῶν, στόν ὅποιο και ὁ Αρχιεπίσκοπος Μακάριος διακόνησε κατά τή διάρκεια τῶν Θεολογικῶν του σπουδῶν στήν Αθήνα. Στήν Αθήνα ὁ διάκονος Νικηφόρος παρέμεινε μέχρι τό ἔτος 1964, ὀπότε και μετανάστευσε στό Λονδίνο γιά τήν ἐκμάθηση τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσας και γιά περαιτέρω σπουδές. Εύθυς μετά τήν ἀφίξη τοῦ ἀείμνηστου Αρχιεπισκόπου Θυατείρων Αθηναγόρα Κοκκινάκη τό ἔτος 1964 προσέλαβε τόν διάκονο Νικηφόρο γιά νά τόν διακονεῖ στίς ἐν Βρετανίᾳ ποιμαντορικές του περιοδεῖες.

Ομως τό ἔτος 1966 ὁ Αρχιεπίσκοπος Αθηναγόρας, ἔχοντας και τήν σιωπήρη συναίνεση τῆς Ἀγιατάτης Ἐκκλησίας Κύπρου και τοῦ Καθηγουμένου τῆς ιερᾶς Μονῆς Κύκκου Χρυσοστόμου χειροτόνησε σέ Πρεσβύτερο και ἀκολούθως προβίβασε σέ Αρχιμανδρίτη (27.3.1966) τόν Νικηφόρο και τοῦ ἀνετέθη ἡ διακονία τοῦ Νεοσύστατου Ναοῦ Ἀγίου Ιωάννου τοῦ

Βαπτιστοῦ εἰς τήν περιοχήν Holloway τοῦ Βορείου Λονδίνου.

Στόν Ἱερόν ιερό Ναό δέν ύπηρέτησε ἐπί πολύ γιατί ὁ Αρχιεπίσκοπος Αθηναγόρας τόν μετέθεσε στόν ιερό Ναό Ἀγίων Πάντων Λονδίνου ώς ἐφημέριο μέ τήν προοπτική νά ἀναλάβει τήν προϊσταμένια μετά τήν ἀποχώρηση ἀπό τό Ναό τοῦ γραφοντος τότε πρωτούγκελλου τῆς Αρχιεπισκοπῆς και προϊσταμένου τοῦ Ναοῦ. Πρός στιγμήν ἐπήλθε ρῆξις και πικρία ἀπό μέρους τοῦ πατρός Νικηφόρου γιά τήν γενομένη μετάθεση, τήν όποια θεώρησεν ἀδικη, γιατί ἐπήλθε ύστερα ἀπό παρεξηγήσεις αὐτοῦ και τοῦ τότε Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ναοῦ Ἀγίου Ιωάννου Βαπτιστοῦ Holloway.

Σύντομα, ὅμως, ἡ παρεξήγηση ἐλύθη ύστερα ἀπό ἐπίμονες προσπάθειες τοῦ γράφοντος κατά προτροπήν τοῦ τότε Προϊσταμένου τῆς Αρχιεπισκοπῆς και ἔτσι τελικά ὁ π. Νικηφόρος ἐδέχθη νά ύπηρετήσει ώς ἐφημέριος στούς Αγίους Πάντες. Ο διορισμός ἐγένετο πρός τό τέλος τοῦ ἔτους 1968 και, μετά τήν ἀποχώρηση τοῦ γράφοντος τό ἔτος 1969, ὁ π. Νικηφόρος διορίσθη προϊσταμένος τοῦ Ναοῦ, παρέμεινε δέ στη θέση αὐτή μέχρι τόν θάνατό του. Διακόνησε δηλαδή 37 ὀλόκληρα χρόνια, και ἐπί τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγοράσθη ὁ Ναός ἀπό τήν Επισκοπή Λονδίνου, ή όποια ώς ιδιοκτήτρια, προσωρινά τόν είχε παραχωρήσει στούς Νεομετανάστες Κυπρίους, οι όποιοι κατέκλυσαν τό Λονδίνο εύθυς ἀμέσως μετά τόν Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, ύστερα ἀπό ἐνέργεια τοῦ τότε Μητροπολίτη τῆς Νεοσύστατης αὐτῆς Επαρχίας τοῦ Οίκουμενικοῦ Θρόνου (1922) αείμνηστου Γερμανοῦ Στρηνόπουλου, ἀρχισε δέ ἐπίσημα ἡ κανονική αὐτοῦ λειτουργία τήν Αγία και Μεγάλη Ἐβδομάδα τοῦ ἔτους 1948. Διάγει τοῦ δηλαδή σήμερα ὁ Ναός αὐτός 57 ὀλόκληρα χρόνια ζωῆς και στό σχετικά βραχύ αὐτό χρονικό διάστημα ὑπήρετησε ποικιλότροπα τήν πολυπληθή Ὁμογένεια τοῦ Λονδίνου και δή τούς Νεομετανάστες, οι όποιοι γνώρισαν αὐτόν ώς τόν μόνο Ναό κατά τά πρώτα χρόνια τῆς ἐγκαταστάσεώς τους στή Μεγαλούπολη τοῦ Λονδίνου.

Πρέπει στό σημεῖο αὐτό νά σημειώσουμε και νά πληροφορήσουμε τούς νεωτέρους ὅτι μέχρι τό Πάσχα τοῦ 1948 στό Λονδίνο ύπηρχε μία μόνο Ελληνική ὁρθόδοξη Εκκλησία, ὁ ιερός καθεδρικός Ναός τής Αγίας Σοφίας, ὁ όποιος ἀπό τήν ιδρύσεώς του τό 1877 μέχρι τό ἔτος 1948 ἐξυπήρετησε τίς θρησκευτικές και ἐκπαιδευτικές ἀνάγκες τῶν Ελληνορθοδόξων τῆς Βρετανίκης Πρωτεύουσας. Βέβαια πρός τό τέλος τοῦ 1957 ἰδρύθηκε στήν περιοχή Kentish Town τοῦ Βορειοδυτικοῦ Λονδίνου και σέ μικρή ἀπόσταση ἀπό τούς

Αγίους Πάντες ό Ναός τού Ἀποστόλου Ἀνδρέου. Όπως είναι γνωστό, μετά τήν ἐκλογή καί τήν ἐγκατάσταση τοῦ ἀειμνήστου Προκατόχου μου Ἀθηναγόρα Κοκκινάκη, ἰδρύθηκαν οἱ πλείστοι τῶν ἵερῶν Ναῶν μας τόσο στήν περιοχή τοῦ Μειζονος Λονδίνου ὅσο καὶ στήν Ἐπαρχία γιά τήν θεραπεία τῶν Κοινοτικῶν καὶ Ἐκπαιδευτικῶν ἀναγκῶν τῶν Νεομεταναστῶν οἱ ὄποιοι, ἐκτός ἀπό τήν μεγαλούπολη τοῦ Λονδίνου, ἀρχισαν νά ἐγκαθίστανται καὶ σέ ἄλλες περιοχές καὶ μεγάλες πόλεις τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου.

Κατά τή διάρκεια τῆς μακρᾶς διακονίας του ὁ ἀειμνηστος Νικηφόρος ἐργάσθηκε μέ ζῆλο καὶ ἀφοσίωση, κηρύττων καὶ διδάσκων τούς πιστούς καὶ τελώντας τήν θεία λειτουργία ἀνελλιπῶς μετά μεγάλης προσοχῆς καὶ εὐλαβείας. Ό λόγος τοῦ κηρύγματός του ἦταν καλιεπής, καθαρός, γεμάτος νοήματα καὶ χάριν, γιατί τόν ἐπεξεργαζόταν μετά ζῆλου καὶ φροντίδος πολλῆς.

Ομως ἐπί τῶν ἡμερῶν τοῦ πατρός Νικηφόρου ὡς προϊσταμένου τοῦ ἱστορικοῦ τούτου Ναοῦ ἐπήλθεν ἡ γνωστή ρῆξις μεταξύ τῆς Ἑλληνικῆς Κυπριακῆς Ἀδελφότητος Λονδίνου καὶ τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ναοῦ, ὁ ὄποιος ἦταν ἰδιοκτήτης τοῦ Οικήματος ὅπου ἐστεγάζετο γιά πολλά χρόνια τό ἱστορικό αὐτό Ἑλληνο-Κυπριακό Σωματεῖο. Ή διαμάχη αὐτή εἶχε σάν ἀποτέλεσμα τούς θλιβερούς δικαστικούς ἀγῶνες γιά τό οίκημα τοῦτο, τό ὄποιο εἶχε ἀρχικά ἀγορασθεῖ ἀπό τόν Ἀρχιεπίσκοπο Μακάριο γιά νά στεγάσει τό παράρτημα τοῦ Γραφείου Ἐθναρχίας Κύπρου στό Λονδίνο ὅπου στεγαζόταν καί ἡ Ἀδελφότητα.

Ομως ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος, μετά τήν ἀνακήρυξη τῆς Δημοκρατίας τῆς Κύπρου, ἔκρινε καλό νά πουλήσει τήν ἰδιοκτησία τοῦ οίκηματος αὐτοῦ στήν Κοινότητα τῶν Ἀγίων Πάντων. Ή μεταβίβασθ ἔγινε ἐπί τῶν ἡμερῶν μου ὡς προϊσταμένου τοῦ Ναοῦ τό ἔτος 1961. Συνέχισε δέ νά στεγάζεται ἡ Ἑλληνική Κυπριακή Ἀδελφότητης στό οίκημα αὐτό μέχρις ὅτου τό Δ.Σ. τοῦ Ναοῦ Ἀγίων Πάντων, μέ ἐπικεφαλῆς τόν Πρόεδρον αὐτῆς ἀειμνηστον Ἰάσονα Λουκιανόν, ἐξασφάλισε δικαστικῶς τό οίκημα, μιά λύση πού δέν ἀρεσε στό Δ.Σ. τῆς Ἑλληνικῆς Κυπριακῆς Ἀδελφότητος. Δυστυχῶς, ἀντί νά συμφωνήσουν, οἱ διάδικοι κατέψυγαν στά Πολιτικά Δικαστήρια τῆς χώρας, τά όποια καὶ δικαίωσαν τούς ὑπεύθυνους τοῦ Ναοῦ. Ό Ἀρχιμανδρίτης Νικηφόρος Κυκκώτης εύρεθη τότε ἀντιμέτωπος αὐτῆς τῆς λυπηρᾶς καταστάσεως, γι' αὐτό καὶ πολύ εἶχε πληγωθεῖ καὶ ὑπέφερε ψυχικά, πρᾶγμα πού ἐπέτρεασε σηματικά τήν ύγεια του, ἡ ὄποια ἀρχισε νά κλονίζεται ἀπό τό ἔτος 1980. Μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου τά πράγματα σιγά-σιγά ἀρχισαν νά ἀλλάζουν καὶ τά ἐξημένα πνεύματα νά μαλακώνουν.

Η προηγηθείσα αὐτή διαμάχη, μαζί μέ τό ἐπακολουθήσαν Πραξικόπημα καὶ τήν τουρκικήν εισβολή, κατέστησαν τόν Ναό αὐτό τό ἐπίκεντρο καὶ τόν ἀπόχο τῶν τραγικῶν γεγονότων τῆς σύγχρονης ιστορίας τῆς Κύπρου. Είναι γνωστόν ὅτι ὁ Ἀρχιεπί-

σκοπος Μακάριος, καὶ πρό καὶ μετά τήν Ἀνεξαρτησία τής Νήσου, λειτούργησε πολλές φορές στήν Ἐκκλησία τῶν Ἀγίων Πάντων καὶ χρησιμοποίησε τό Ἱερόν καὶ τόν Ἀμβωνα τοῦ Ναοῦ γιά νά κηρύξει καὶ νά ἐξωτερικεύσει τά αισθήματα καὶ τά δίκαια τοῦ Ἐλληνισμοῦ τής Κύπρου γιά Αύτοδιάθεσιν- "Ἐνωσιν καὶ στή συνέχεια τήν Ἀνεξαρτησία τής Κύπρου, ἡ ὄποια ὡς γνωστόν ἀνακηρύχθηκε σε Ἀνεξάρτητο Κράτος στίς 16 Αύγουστου 1960 ύστερα ἀπό τίς συμφωνίες Ζυρίχης καὶ Λονδίνου τοῦ ἔτους 1959.

Αναφέρω αὐτά γιά νά δώσω ἀμυδράν εἰκόνα τῶν γεγονότων ἐκείνων πού σημάδεψαν τήν ιστορία αὐτοῦ τοῦ Ναοῦ στόν ὄποιο ὁ ἀειμνηστος Νικηφόρος Κυκκώτης ὑπέρτησε κατ' αὐτήν τήν μᾶλλον τρικυμώδη, συγχυσμένην καὶ ὀδυνηρή περίοδο, ἡ ὄποια τόσα δεινά ἐπέφερε στό Νησί καὶ διαιρέσει τόν λαόν τής Κύπρου καὶ στή Νήσο καὶ στή Μεγάλη Βρετανία ὅπου είχαν ἐγκατασταθεῖ ἐκατοντάδες χιλιάδες ἀδελφῶν μας ἀπό τήν Μεγαλόνησο.

Μέ τήν ἀφίξη στό Ἡνωμένο Βασίλειο τοῦ δραστηρίου καὶ ρηξικέλευθου ιεράρχου ἀειμνηστου προκατόχου μου Ἀθηναγόρα Κοκκινάκη, τά πράγματα σέ λίγα χρόνια ἀλλαξαν. Ή Ἰδρυση νέων ναῶν καὶ ὁ διορισμός πολλῶν κληρικῶν νέων, δραστήριων, μορφωμένων καθώς καὶ ἡ οἰκονομική ἀνοδος τῶν Νεομεταναστῶν καὶ ἄλλες συγκυρίες ἀλλαξαν ἀρδην τό σκηνικό. Ό Ναός τῶν Ἀγίων Πάντων ἐπαψε νά ἀποτελεῖ τό ἐπίκεντρο τῶν Νεομεταναστῶν μετά τήν Ἰδρυση καὶ λειτουργία νέων ναῶν καὶ Ἑλληνικῶν νυκτερινῶν σχολείων. Ό Ναός δέ τῶν Ἀγίων Πάντων, ἐκτός ἀπό τόν περικαλῆ Ναό, καὶ τήν κεντρική αὐτοῦ τοποθεσίαν δέν διέθετε ἄλλους χώρους, μεγάλη δηλαδή Κοινοτική αἴθουσα, σχολικές τάξεις, κατοικία ιερέων, στοιχεῖα βασικά καὶ ἀπαραίτητα γιά ἔνα σύγχρονο Ναό μέ τόσες ποιμαντικές ἀπαιτήσεις στήν καρδιά τής μεγαλουπόλεως τοῦ Λονδίνου.

Δυστυχῶς στό κεφάλαιο αὐτό δέν ἐγένετο καμμία πρόοδος. Πρέπει ὅμως νά σημειώσουμε μέ ἐγκαύχηση ὅτι τελικά ἀγοράσθηκε ἡ ἰδιοκτησία τοῦ κτιρίου τοῦ Ναοῦ (Freehold), ἐπιδιορθώθηκε σημαντικά καὶ τώρα προγραμματίζεται ἡ ἀνακαίνισή του μέ τίς προδιαγραφές τῶν ειδικῶν γιά τήν προστασία ἱστορικῶν μνημείων ὅπως είναι ὁ Ναός τῶν Ἀγίων Πάντων.

Στό κεφάλαιο αὐτό πρέπει ἐπίσης νά μνημονεύσουμε ὅτι μέ τήν πώληση τοῦ κτιρίου στό 21 Fitzroy Square ὅπου στεγαζόταν ἡ Κυπριακή Ἀδελφότητης, ἡ Κοινότης ἐξασφάλισε χρήματα ὅχι μόνο γιά νά κάνει μεγάλες ούσιαστικές ἐπιδιορθώσεις, ἀλλά ἔχει ἐπίσης ἀποταμεύσει τά χρήματα, τά όποια θά χρησιμοποιηθοῦν γιά τίς ἀνάγκες τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως είναι ἡ ἀγορά κατοικίας γιά τούς ιερεῖς καὶ ἡ περαιτέρω ἀξιοπίσηση τους.

Ο ἀειμνηστος Νικηφόρος Κυκκώτης διεκρίνετο γιά τό συντηρητικό τοῦ χαρακτήρα του, γι' αὐτό καὶ δέν μπόρεσε νά ἀκούσει τούς παλμούς τῆς διαποιμάνσεως

τοῦ Ποιμνίου στόν 20ο-21ο αιώνα.

Παρέμεινε όμως πιστός έργατης τοῦ Εὐαγγελίου, γνήσιος έκφραστής τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως καὶ λατρείας καὶ γι' αὐτό δέν μποροῦσε νά ἀλλάξει τά κακώς κείμενα. Ἐνώ προγραμμάτιζε καὶ ἐμελετοῦσε τήν ἀγορά αὐτή γιά τίς ἀνάγκες τῆς Κοινότητος, ἐν τούτοις οὐδέποτε τόλμησε νά τό κάμει πραγματικότητα. Προγραμμάτιζε μέ τό Δ.Σ. τά ἐγκαίνια καὶ τήν ἀνακαίνιστ τοῦ μεγαλοπρεποῦς αὐτοῦ Ναοῦ, ὅμως ὁ Κύριος τόν ἐκάλεσε κοντά Του γιά νά τόν ἀναπαύσει ἀπό τούς κόπους καὶ τίς πικρίες τούτης τῆς προσωρινῆς ἐπίγειας ζωῆς.

Ο λαός, τό Ἑκκλησίασμα, οἱ φίλοι τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, ἡ Ἀρχιεπισκοπή καὶ ὁ γράφων ἔχασαν ἐναν τίμιο ἐργάτη τῆς Ἑκκλησίας. Συμπλήρωσε τό βιβλίο τῆς προσωπικῆς του ζωῆς καὶ γρήγορα μετακινήθηκε στόν Πλάστην Του γιά νά λάβει τόν μισθό τῶν κόπων τῆς μακρᾶς καὶ ἀφοσιωμένης διακονίας του εἰς τήν Ἱεράν καὶ Ἰστορικήν Ἐπαρχία τοῦ Οικουμενικοῦ Θρόνου. Στήν Ἑκκλησίαν ὅπου ὑπηρέτησε θά ἀφήσει μνήμην ἀγαστή

μέ τό ταπεινό καὶ τό πρᾶο τοῦ χαρακτῆρα του καὶ τήν ὑπομονή καὶ τό ιερατικό του ὑφος καὶ θῆσος, μέ τό ὅποιο λειτουργοῦσε, κήρυττε τόν θεῖον λόγον καὶ διαλεγόταν μέ τούς πιστούς.

Ο Κύριος νά τόν δεχτεῖ καὶ νά τόν ἀναπαύσει σέ σκηνές δικαίων. Νά παρηγορήσει τά ἀδέλφια του καὶ τούς λοιπούς συγγενεῖς καὶ φίλους του, τό Ποιμνιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἀγίων Πάντων, τό ὅποιο ὑπηρετοῦσε, εὐλογοῦσε, ἀγίαζε καὶ δίδασκε γιά ὀλόκληρες δεκατίες. Δέν θά ἤτανε ὑπερβολικό νά πεῖ κανεῖς ὅτι μέ τό κήρυγμα καὶ τούς λόγους του ἐλάμπρυνε τόν ιερόν ἀμβωνα τῆς Ἑκκλησίας, τήν ὅποια ὑπηρέτησε γιά 37 ὀλόκληρα χρόνια.

Ο Κύριος ὅχι μόνον νά τόν ἀναπαύσει σέ σκηνές δικαίων, ἀλλά νά μεριμνήσει γιά τόν ἀξιο διάδοχό του στόν ιστορικό αὐτό Ναό, ὁ ὅποιος (Ναός) γιά 57 ὀλόκληρα χρόνια (1948-2005) ὑπηρέτησε τήν πολυπληθή Ὁρθόδοξον Ὁμογένεια τοῦ μείζονος Λονδίνου. Ἀμήν.

Τό ιστορικό τῆς ἀρρώστιας καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀρχιμ. Νικηφόρου Κυκκώτη

Τήν Δευτέρα, 22 Αὐγούστου 2005, ἔφυγε ἀπό τή ζωή αὐτή ὁ προϊστάμενος τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῶν Ἀγίων Πάντων Λονδίνου, Νικηφόρος Κυκκώτης.

Ἐφυγε ἔαφνικά καὶ σύντομα, κανεῖς δέν περίμενε ὅτι ἡ ἀνίατη ἀρρώστια θά τόν νικοῦσε σέ τόσο μικρό χρονικά δάστημα.

Ἡ εἰδήση τοῦ θανάτου του προκάλεσε συγκίνηση καὶ πένθος σέ ὅλη τήν παροικία, στόν τόπο καταγωγῆς του, στήν Κύπρο καὶ στήν Ἐλλάδα, ὅπου ἔχει ἀρκετούς συγγενεῖς καὶ φίλους.

Ἡ Ἑκκλησία μας πενθεῖ καὶ θρηνεῖ μαζί μέ τούς συγγενεῖς του, δότι ἔχασε τόν πνευματικό της πατέρα, τόν πολύτιμο ἀδελφό καὶ ἔμπιστο φίλο.

Τό χρονικό τῆς ἀρρώστιας του ἔχει ὡς ἔξῆς:

Στίς 15 Ιουλίου ἔγινε δάγνωση, ἀπό τούς γιατρούς στό Νοσοκομείο Whittington ὅπι ἐπασχε ἀπό τήν ἀνίατη ἀρρώστια καὶ στίς 4 τοῦ μηνός Αὐγούστου ἀρχισε, γιά δύο ἐβδομάδες, τήν πρώτη χημειοθεραπεία, μέ τήν ἐλπίδα νά σταματήσει ἡ ἔξαπλωση τῆς ἀρρώστιας Δυστυχῶς ὅμως στό διάστημα αὐτό ὁ ὄργανισμός του ἔξασθενισε ἐπικίνδυνα, εἰσήχθη στό νοσοκομείο τήν Πέμπτη 18 τοῦ μηνός καὶ παρά τίς προσπάθειες τῶν γιατρῶν, μετά τέσσερες μέρες στίς 22 Αὐγούστου ἡμέρα Δευτέρα καὶ ὥρα 20.50 ἡ μακαρία ψυχῆ του ταξίδεψε πρός τόν οὐρανό κοντά στόν μεγάλο Ἀρχιερέα Χριστό, ἡρεμα, ἡσυχα, εἰρηνικά.

Ολες τίς μέρες τῆς δοκιμασίας του καὶ τῆς νοσηλείας του, βρισκόντουσαν στό προσκεφάλι του δίνοντάς του κουράγιο καὶ παρηγοριά, τά ἀδέλφια Χριστάκης καὶ Παναγιά, τά τέσσερα ἀνίψα του, Ιάκωβος, Μαρία, Πάμπος καὶ

Νίκη στά χέρια τῆς ὅποιας ἀφήσει τήν τελευταία πνοή του.

Ο π. Νικηφόρος είναι ὁ πρώτος κληρικός μέ τά περισσότερα χρόνια διακονίας στήν Ἑκκλησία αὐτή, ἀφοῦ γιά 37 ὀλόκληρα χρόνια, τά μισά τῆς ζωῆς του, τά πέρασε δεξιηρετῶντας τίς πνευματικές ἀνάγκες τῆς παροικίας ἀπό τήν Ἑκκλησία αὐτή. Ἐχει ὑπηρετήσει γιά 41 χρόνια τήν ὄμογένεια καὶ γιά 63 χρόνια, ἀπό 12 χρονῶν παιδί, ἔχει ἀφερώσει τόν ἔαυτόν του στήν λατρεία τοῦ Θεοῦ, ἀπό τήν ἐποχή πού γράφτηκε δόκιμος μοναχός στή Μ. Κύκκου.

Χρέος μας είναι νά προσευχάμεθα ὅπως ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων ἔχων ἔξουσία Χριστός, ἀναπαύσει τήν ψυχή του εἰς τήν ἄνω Ιερουσαλήμ. Ἐνθα ἔστι εύκραινομένων ἡ κατοικία.

Νά τόν παρακαλοῦμε νά μᾶς μνημονεύει πάντα στό ἐπουράνιο θυσιαστήριο καὶ νά πρεσβεύει γιά ὅλους μας, ὅπως ἔκανε καὶ ἀπό τήν Ἑκκλησία αὐτή. Ο Ἰδιος γνώριζε καὶ δίδασκε ὅτι είμαστε περαστικοί ἀπό τόν κόσμο αὐτό - ἔχουμε μόνο το lease hold - ὅπως ἔλεγε, καὶ ὅτι οὐκ ἔχομε ὕδε μένουσα πόλη ἀλλά τήν μέλλουσα ἐπιζητάμε.

Ἐκφράζουμε τά εἰλικρινή συλλυπητήρια τῆς κανόττας μας, πρός τά ἀδέλφια του π. Νικηφόρου, τά δύο πού βρίσκονται στό Λονδίνο, Χριστάκη καὶ Παναγιά, τά τρία πού ζοῦν στήν Κύπρο, Ἀννα, Κυράκο, Παναγιώτη, καὶ στής ἐκλεκτές οἰκογένειές τους. Μακαρίζουμε τούς γονεῖς του Χαράλαμπο καὶ Ἀγάθη, πού πρόσφεραν ἑνα κατά πάντα ἀξιο πρεσβύτη στήν κανόττη μας.

Αἰώνια του ἡ μνήμη.

Η Ἑκκλησιαστική Ἐπιπροποΐα
τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἀγίων Πάντων Λονδίνου

Η ΣΤΙΓΜΗ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Απομαγνητοφωνημένη ομιλία Αρχιμανδρίτου Ζαχαρίου ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ESSEX

«Η ἀγαπημένη μου ὁδή: Σέ λιγο πεθαίνω καὶ ἡ ταλαιπωρή ψυχή μου κατεβαίνει στὸν ὁδη, καὶ θά κλαιόν πικρά: ποθεὶ ἡ ψυχή μου τὸν Κύριο καὶ Τὸν ἀναζητῶ μέ δάκρυα. Πᾶς νά μήν Τὸν ζῆτω; Ἐκεῖνος πρῶτος μέ ἀναζήτησε καὶ ἐμφανίσθηκε σέ μένα τὸν ὁμαρτωλό.» Αγιος Σιλουανός

Ο Αγιος Σιλουανός ο Αθωνίτης λέει: «Μή θλίβεστε, λαοί, πού είναι δύσκολη η ζωή. Αγωνίζεστε μόνο έναντίον τῆς ἀμαρτίας...» καὶ πράγματι η ζωή μας είναι δύσκολη, προσπαθώντας νά βροῦμε τρόπο νά την ἔξα- γοράσουμε ἀπό τήν κατάρα τοῦ νόμου, τόν θάνατο.

Η παροικία μας σέ αύτή τή γη δέν είναι παρά ἔνα στάδιο γιά νά μάθουμε πῶς νά πεθαίνουμε, γιατί δυστυχῶς ὅλα τά διδασκόμαστε σέ αύτην τή ζωή ἐκτός ἀπό τό πῶς νά πεθάνουμε. Η γενιά μας ἔμαθε νά βάζει ὅλη τήν πεποίθησή στό νοῦ της, στήν κρίση της καὶ αύτό είναι πρόσκομμα στήν ἔξασκηση γιά τή στιγμή τοῦ θανάτου μας, τότε, πού ὅλα θά παραλύουν καὶ οἱ δυνάμεις μας θά μᾶς ἐγκαταλείψουν. Ακόμη καὶ ἡ ἔξαριτη λογική μας, στήν όποια είχαμε βάλει ὅλη μας τήν ἐμπιστοσύνη, θά μᾶς ἐγκαταλείψει. Τί μπορεῖ νά σταθεῖ στή βοηθεία μας ἐκείνη τήν ὥρα πού θά είμαστε παραδεδομένοι καὶ ἀνθρώπινα ἀβοήθητοι ὥστε νά ἀντιμετωπίσουμε τόν θάνατο χωρίς φόβο;

Πῶς μπορεῖ νά μάθει κανείς νά πεθαίνει; Κάθε φορά πού κάτι μᾶς θλίβει, κάτι ἀπειλεῖ τήν ζωή μας, κάτι μᾶς συντρίβει, ἔχουμε μία γεύση θανάτου. Όλες οι θλίψεις καὶ οἱ δυσκολίες μᾶς δίνουν μία καλή εύκαιρια νά ἀποκτήσουμε καλή στάση ἀπέναντι στόν θάνατο πού ἀπειλεῖ τήν ζωή μας. Δέν ἔχει σημασία τί εἰδους θάνατο θά γευτοῦμε. Σημασία ἔχει νά μάθουμε νά τοποθετοῦμε τόν εαυτό μας σωστά μπροστά σέ αύτό τό θέμα.

Σέ ἔνα ἀπό τά βιβλία τοῦ Γέροντα Σωφρόνιου είναι κατεγραμμένη ἡ παρακάτω ιστορία: Στό Παρίσ, ὅπου ἔζησε ὁ Γέροντας, γνώρισε δύο νεαρές ἀδελφές. Ή μία ἦταν γιατρός καὶ πολὺ εύφυής, ἡ ἄλλη ἀπλούστερη, μετριας εύφυιας, νοσοκόμα στό ἐπάγγελμα. Οι δύο αύτές γυναῖκες σχεδόν συνομήλικες μεταξύ τους, παντρεύτηκαν τό ίδιο διάστημα καὶ ἔμειναν συγχρόνως ἔγκυες.

Τότε συνηθίζονταν, οἱ ἔγκυμονοι νά κάνουν μαθήματα ἀνώδυνου τοκετοῦ. Παρακολούθησαν, λοιπόν, καὶ οἱ δύο μέλουσες μητέρες μαθήματα αύτοῦ τοῦ εἰδους. Ή μία, γιατρός καὶ εύφυης - ἔγερε καὶ καλή ἀνατομία - ἀμέσως κατάλαβε τό νόημα τῶν μαθημάτων. Μετά ἀπό ἔνα - δύο μαθήματα εἶπε: «φτάνει, κατάλαβα, δέν χρειάζεται νά συνεχίσω». Ή ἄλλη, ἀπλή ὅπως ἦταν καὶ χωρίς

πολλές γνώσεις, ἔκανε ὅλα τά μαθήματα μέχρι τέλους. Κάποτε ἦρθε ἡ ὥρα τοῦ τοκετοῦ καὶ γά τίς δύο. Ή γιατρός, ἀπό τούς πρώτους κιόλας πόνους τά ἔχασε, έχεισε τήν ἀνατομία καὶ ὀλες τίς γνώσεις πού είχε, καὶ γέννησε μέ μεγάλη δυσκολία καὶ πόνο. Ή ἀδελφή της, μέ τήν μέτρια εὐφυΐα, δέν είχε τήν πεποίθηση στίς γνώσεις της, ἐπανέφερε στήν μνήμη της τά μαθήματα πού ἔκανε, τά ἐφήρηκοσ καὶ γέννησε σχετικά εύκολα. Τό συμπέρασμα πού μπορούμε νά βγάλουμε ἀπό αύτή τήν ιστορία είναι προ-φανές.

Ο θάνατός μας, είναι ἡ γέννηση μας στήν αιώνια ζωή. Όλες οι προσπάθειές μας σέ αύτήν τήν ζωή, νά μάθουμε νά προσευχόμαστε, νά ταπεινωνόμαστε, νά μήν ἔχουμε τήν πεποίθηση στόν ἐαυτό μας, ἀλλά στόν ζωτάνο Θεό, ἔχουν σκοπό νά ἀσκηθοῦμε γιά τήν μεγάλη ἡμέρα τοῦ θανάτου μας. Καὶ σέ ποιόν Θεό μαθαίνουμε νά ἔχουμε τήν πεποίθησή μας; «Ἐπί τώ Θεῷ τῷ ἐγείροντι τούς νεκρούς¹». Αύτόν θέλουμε νά γνωρίσουμε καὶ Αύτόν νά ἐμπιστεύμαστε, ώστε, ὅταν ἔρθει ἐκείνη ἡ ὥρα, πού ὅλα θά παραλύουν, καὶ θα είμαστε ἀνθρωπίνως ἀβοήθητοι, τό μόνο πού θά μπορεῖ νά μᾶς βοηθήσει θά είναι ἡ στάση τοῦ πνεύματος, πού θά ἔχουμε συνηθίσει νά κρατοῦμε. Δηλαδή, νά μήν ἔχουμε τήν πεποίθηση στόν ἐαυτό μας, ἀλλά στόν Χριστό, πού πέθανε καὶ ἀνέστη καὶ «θάνατος Αύτοῦ ούκει κυριεύει²», σέ Αύτόν πού είναι ίκανός νά ἐγειρεί καὶ τούς νεκρούς.

Καὶ ἐμεῖς γινόμαστε νεκροί καὶ ίδού πάλι ζῶμεν ἐν Χριστῷ Ιησοῦ. Η πρόσκαιρη ζωή πού μᾶς χαρίστηκε ἔχει μεγάλη σημασία, είναι μία μεγάλη εύκαιρια, ἔνας ἀγώνας, γιά νά ἀσκηθοῦμε γι' αύτήν τήν μεγάλη καὶ Ἱερή ὥρα τής συναντήσεώς μας μέ τόν Θεό.

Πολλοί φοβοῦνται τόν θάνατο. Κάποιοι μᾶς ἀπαγορεύουν νά μιλοῦμε γιά τόν Θεό καὶ τό θάνατο μπροστά τους, διότι φοβοῦνται. Είναι λυπηρό αύτό τό φαινόμενο. Διότι, αύτοί οι ἀνθρωποι πού ἔχουν αύτήν τήν φοβία καὶ δέν θέλουν νά σκέπτονται τόν ἀληθινόν Θεόν, κάνουν δικές τους θρησκείες γιατί κάπου πρέπει νά στηριχτοῦν καὶ ἔτσι δημιουργοῦν ψευδοστήριγματα, ψεύτικες θρησκείες, πού δέν μποροῦν νά τούς σώσουν.

Στόν κόσμο ύπάρχει μόνο μία ἀληθινή θρησκεία, τήν όποια δέν τήν ἐφεύραμε ἐμεῖς, ἀλλά μᾶς δόθηκε ὡς ἀποκάλυψη, ὁ Χριστιανισμός. Ο ἀρχηγός αύτης τῆς πίστης, ὁ Χριστός, ἔγινε ἀνθρωπός, πέθανε γιά μᾶς καὶ ἀνέστη παίρνοντας μαζί Του, ἐνωμένους μέ τό Πνεύμα Του, δόλους ὅσοι πιστεύουν στόν λόγο Του καὶ βαστάζουν τό «Αγιο Όνομα Του.

Μία μικρή ἀσκηση γιά νά μάθουμε πῶς νά πεθαίνουμε, είναι ή έξης: τό βράδυ, ἀφοῦ τελειώσει ἡ ἀκολουθία καὶ ἡ τραπέζα, ἀντί νά καθήσουμε καὶ νά μιλούμε εύχαριστα μεταξύ μας, ἀς θάψουμε τόν ἑαυτό μας στό κελλί μας. Ἐκεῖ, ἀς σταθοῦμε μπροστά στόν Θεό, κατά τήν δύναμή μας, ἐνθυμούμενοι αὐτήν τήν φοβερή ὥρα τοῦ θανάτου μας, καὶ ἀς πούμε: «Κύριε, ἐκείνη τήν ὥρα τοῦ θανάτου μου, πού θά είμαι ἀβοήθητος καὶ δέν θά μπορῶ νά προσευχηθῶ. Σέ παρακαλῶ, θυμήσου με. Τώρα πού μπορῶ, θέλω νά Σέ παρακαλέσω γιά τότε...». Παρακλήθητι, ἀγαθέ Κύριε, καὶ τήν φοβερή ἐκείνη ὥρα πού θά είμαι ἀβοήθητος, Σύ βοήθησέ με. Τήν ὥρα πού ούτε ἄγγελος, ούτε ἀνθρώπος θά μπορεῖ νά μοῦ ἐκτείνει χέρι βοηθείας, Σύ παράστηθι μοι...». Μποροῦμε, μοναχοί καὶ λαϊκοί, νά σταθοῦμε μπροστά στόν Κύριο καὶ μέ τέτοια νοήματα νά Τόν παρακαλέσουμε δύο μποροῦμε. Ἡ παράστασή μας μπροστά στόν Θεό εἰσερχόμενοι στό ταμεῖο μας, προσπαθώντας νά μαζέψουμε τόν ἑαυτό μας ἔστω καὶ γιά μερικές ὥρες, είναι μία ἔξασκηση γιά τήν ὥρα τοῦ θανάτου.

Τήν ἵδια ἀσκηση ἐπαναλαμβάνουμε κάθε φορά πού μαθαίνουμε νά κόβουμε τό θέλημά μας, διότι τό θέλημα μᾶς ζημιώνει. Ἐτσι, μαθαίνουμε νά μή βάζουμε τήν πεποιθησή μας στή σκέψη μας, στήν ίκανότητά μας, ἀλλά στό Ὄνομα Ἐκείνου, διά τοῦ Ὄποιου δόθηκε σέ μᾶς ἡ σωτηρία. Αύτό, πράγματι, είναι μία ἀσκηση πολύ πολύτιμη γιά μᾶς. Αύτός ὁ ἀγώνας μᾶς μαθαίνει πῶς νά πεθάνουμε, πρίν πεθάνουμε. «Ωστε, ὅταν τελικά ἔρθει ὁ θάνατος, νά μποροῦμε νά τόν ἀντιμετωπίσουμε ὅχι μέ φόβο καὶ σύχυση, ἀλλά νά τόν δοῦμε ὡς ἔναν οἰκεῖον ἔναν φίλο πού τόν περιμέναμε νά μᾶς ἐλευθερώσει ἀπό τά βάσανα καὶ τήν ἄνοια αὐτής τής ζωῆς, γιά νά μπορέσουμε νά μπούμε στήν ἀληθινή καὶ κρείττονα ὑπαρξη γιά πάντα.

Γιά ὄσους φοβοῦνται τόν θάνατο καὶ κρύβονται ἀπό αὐτόν, γι αὐτούς ὁ θάνατος γίνεται ἀμείλικτος. Ὅσοι, ὅμως, κυνηγοῦν τόν θάνατο καὶ δέν τόν φοβοῦνται, ἀλλά στέκονται μπροστά του ἐνθυμούμενοι καὶ ἐπικαλούμενοι τόν Θεόν, παρακαλώντάς Τον νά είναι μαζί τους ἐκείνη τήν ὥρα, ἀπό αὐτούς ὁ θάνατος φεύγει μακριά, καὶ ὅταν τελικά φτάσει ἡ στιγμή τοῦ θανάτου, ἔρχεται εἰρηνικά καὶ ἀνώδυνα.

Είναι φοβερό αὐτό τό φαινόμενο τῶν ἀνθρώπων πού φοβοῦνται τόν θάνατο. Στή διακονία μας ὡς ἵερεις παρατηροῦμε, πῶς ὄσοι ἀνθρώποι ύπεφεραν ἀπό θανατηφόρο ἀσθένεια καὶ δέχθηκαν τόν λόγο τοῦ Θεοῦ, πηγαίνοντας μέ πίστη καταπάνω της, είχαν θαυμαστό καὶ δοξασμένο τέλος. Θά λέγαμε, ὅτι βρήκαν αὐτό πού παρακαλοῦμε τόν Κύριο νά μᾶς δώσει καὶ πού ψάλλουμε στούς ὑμνους τής ἐκκλησίας: «χάρη καὶ μέγια ἔλεος».

Ἡ ἐπιτυχία σέ αὐτήν τήν ἀσκηση είναι, νά δεχθοῦμε τήν ὥρα τοῦ θανάτου μας, ὡς τήν πιό ἱερή, τήν πιό μεγάλη στιγμή τής ζωῆς μας καὶ ὁ νοῦς μας νά είναι σέ αὐτή τή στιγμή συνέχεια, ὥστε ἐκ τῶν προτέρων νά ἐτοιμάσουμε τήν ἄμυνά μας καὶ ἀπό πρίν νά ἔξασφαλί-

σουμε τήν προστασία μας γιά ἐκείνη τήν μεγάλη ἡμέρα. Ἐνας πού προσεύχεται μέ ζέση καρδιᾶς καὶ δάκρυα κάθε μέρα στόν Θεό, γιά νά τοῦ παρασταθεῖ ἐκείνη τήν ὥρα τοῦ θανάτου του, ὅλες οι προσευχές του θά ἐπιστρέψουν, σάν μία μεγάλη εὐλογία καὶ χαρά, ἐκείνη τήν ὥρα καὶ θά πραγματοποιηθοῦν γιά αὐτόν τόν ἀνθρωπο τά λόγια τοῦ Κυρίου: «εἰσελθε εἰς τήν χαράν τοῦ Κυρίου σου³».

Ἡ Γραφή δέν μᾶς λέει πολλά πράγματα γιά τήν ζωή μετά τόν θάνατο. Ἐμεῖς οι ἀνθρώποι συνηθίζουμε νά φανταζόμαστε πολλά. Ὁ Κύριος, λέει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, θά ἔρθει τήν ἡμέρα τῆς ἐνδόξου παρουσίας Του καὶ ἐμεῖς θά ύψωθοῦμε στίς νεφέλες γιά νά Τόν συναντήσουμε· καὶ, ἐνώ θά περιμέναμε νά μᾶς πεῖ καὶ ἄλλα γιά αὐτήν τήν ἡμέρα, τελειώνει λέγοντας: «καὶ οὕτως πάντοτε σύν Κυρίῳ ἐσόμεθα⁴». Δηλαδή, γιά μᾶς χαρά, ζωή καὶ παράδεισος είναι ή συνδιαμονή μας μέ τόν Χριστό. Αύτός είναι γιά μᾶς φῶς καὶ ειρήνη.

Κατά τήν διάρκεια τής προσευχῆς μας τί κάνουμε: Προσπαθοῦμε νά κρατήσουμε τό πνεῦμα μας στήν παρουσία τοῦ Κυρίου ἐπικαλούμενοι τό Ὄνομα Του. Ὁ οποίος ἐπικαλεῖται τό Ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ μέ ταπείνωση καὶ προσοχή, αὐτός βρίσκεται στήν παρουσία τοῦ Προσώπου τοῦ Κυρίου καὶ αὐτή ἡ παρουσία είναι πολύ δυναμική.

Πολλές φορές ἐπικαλούμαστε τόν Κύριο καὶ θέλουμε νά μπούμε στήν παρουσία Του, ἀλλά δέν τό κατορθώνουμε. Είναι σά νά δέρνουμε ἀέρα. Τότε καταβαίνουμε ὅτι ἐπικαλούμαστε αὐτήν τήν παρουσία πλημμελῶς καὶ ὅχι θεοπρεπῶς, ὅπως θά ἀξίζει στόν Κύριο. Τότε, ἀς σκύψουμε τό κεφάλι καὶ, περισσότερο τό φρόνιμά μας, καὶ ἀς πούμε: «Κύριε, ἀμάρτανό ἐνώπιόν Σου, ἀκόμη καὶ ὅταν ἐπικαλοῦμαι τό Ὄνομά Σου. Σύ, δίδαξέ με τήν ταπείνωση. Σύ, Κύριε, δώσε μου αἰσθηση πού νά ταιριάζει στήν ἐπίκληση τοῦ Ὄνοματός Σου». Καὶ, τότε, ἀρχίζουμε νά νιώθουμε ὅτι ὄσο ταπεινώνουμε τό πνεῦμα μας μπροστά στόν Κύριο, τήν ὥρα τής προσευχῆς, τόση περισσότερη δύναμη ἔρχεται. Ή ὥρα τής προσευχῆς γίνεται μία ἀσκηση, γιά τό πως νά μπούμε στήν παρουσία τοῦ Κυρίου, πῶς νά σταθοῦμε ἐνώπιον Του καὶ πῶς αὐτή ἡ παραμονή μας νά είναι ἐνεργός, δυνατή καὶ φωτεινή. Πρέπει ὀπωσδήποτε νά ταπεινώσουμε τό πνεῦμα μας: «Ἄν ἀποκτήσουμε αὐτήν τήν εὐλογημένη συνήθεια, πολλά θά διορθώθοῦν στή ζωή μας. Γιά παράδειγμα, θά ἔρθει στό νοῦ μας ἡ σκέψη ὅτι προσβάλλαμε τόν ἀδελφό, ὅτι προσβάλλαμε τή συνείδηση του καὶ ζέρουμε ὅτι, γιά νά εἴμαστε εὐάρεστοι στόν Θεό, γιά νά μπορέσουμε νά μείνουμε στήν παρουσία Του, πρέπει νά συμφιλιωθοῦμε μέ τόν ἀδελφό, μέ τόν ἀνθρωπο πού θλίψαμε.

Γιά νά μπει κανείς στόν παράδεισο, πρέπει νά ἔχει μία καρδιά πλατειά ὄσο ὁ ούρανός, πού νά ἀγκαλιάζει ὅλους τούς ἀνθρώπους. Μία καρδιά πού ἀποκλείει μερικούς, ἡ ἔστω καὶ ἔναν, δέν θά γίνει ἀποδεκτή ἀπό τόν Θεό: δέν θά είναι καρδιά πού θά κριθεῖ ἄξια γιά κατακητήριο

τοῦ Θεοῦ. Καί ή προσευχή, ή ἀτελεύτητη δημιουργία, ὅπως λέει ὁ Γέροντας Σωφρόνιος, εἶναι ἔνα σχολεῖο, πού μᾶς διδάσκει πῶς νά παραμένουμε στήν παρουσία τοῦ Θεοῦ καί, αύτή ή προστάθεια τῆς συνδιαμονῆς μας μέ τὸν Κύριο, μᾶς διδάσκει κάτι πού ξεπερνᾶ τὸν θάνατο. Γίνεται μία ἄσκηση, πού στό τέλος θά νικήσει τὸν θάνατο. Γ' αὐτὸ ή προσευχή μας δέν πρέπει νά εἶναι οὔτε ἐπιπόλαια, οὔτε μηχανική, ἀλλά πρέπει νά ἔχουμε τὸ νοῦ μας στραμμένο μέσα στήν καρδιά μας, γιά νά γίνεται ή προσευχή ἐνδιάθετη. Δηλαδή, νά γίνεται μέ ὅλη τήν ἐσωτερική διάθεση τοῦ εἶναι μας, μέ ὅλο μας τὸ νοῦ καί μέ ὅλη μας τήν καρδιά. Πῶς θά ἀκούσει ὁ Θεός τήν προσευχή μας, ἀν ἐμεῖς οἱ ἵδιοι δέν συμφωνοῦμε μέ τὰ λόγια πού λέμε; Καί δέν συμφωνοῦμε, ὅταν δέν τὰ προσέχουμε. Γιά νά προσέξει ὁ Θεός τήν δέηση μας, πρέπει πρώτα ἐμεῖς νά είμαστε ὀλόκληροι μέσα στά λόγια τῆς προσευχῆς πού ἀναπέμπουμε στήν παρουσία Του. Καλὸ εἶναι ὁ νοῦς νά εἶναι θρονιασμένος στήν καρδιά καί ὅλα μας τά νοήματα νά ἀναπέμπονται στὸν Κύριο μέ αἰσθηση καρδιᾶς. Νά λέμε τά λόγια ἔνα-ἔνα μπροστά στὸν Θεό. "Ἄν ἔχουμε αὐτήν τήν στάση, τότε εἶμαι σίγουρος πώς ὁ Θεός ἀρχίζει νά γίνεται διδάσκαλός μας: «καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ Θεοῦ», λέει ὁ Κύριος. Γινόμαστε διδακτοί, ἀπό τὸν Ἰδιο τὸν Κύριο. Ἐκεῖνος μᾶς παιδαγωγεῖ, δίνοντάς μας τήν αἰσθηση τῆς παρουσίας Του στήν καρδιά. Προσπαθώντας νά γίνει ἀνεμπόδιστη ή παραμονή μας στήν ἀγία παρουσία Του μαθαίνουμε ποιούς λογισμούς νά δεχόμαστε καί ποιούς νά ἀπορρίπτουμε.

Ή προσευχή εἶναι ὀλόκληρο σχολεῖο. Ή ἐπιτυχία τῆς μαθητείας μας κρύβεται στήν ταπείνωση. "Οταν πρόκειται νά σταθοῦμε γιά προσευχή, τρία πράγματα εἶναι ἀπαραίτητα, ὡς προετοιμασία τοῦ πνεύματός μας:

Νά ξέρουμε τά μέτρα μας, ὡστε νά μή παρρησι-αζόμαστε μπροστά στὸν Θεό. Νά ξέρουμε, ὅτι είμαστε ψεύτικοι καί ἀνυπόστατοι μπροστά στὸν Κύριο. Δημιουργήματα, ἀνθρώποι παραπεσόντες, τραυματισμένοι από τήν ἀμαρτία. Ως τέτοιοι πρέπει νά στεκόμαστε μπροστά στὸν Θεό μέ φόβο, ἀπαρρησίαστα, χωρίς θάρρος. "Ἄν σταθοῦμε μέ τέτοια ταπείνη διάθεση καρδιᾶς καί πνεύματος, θά ζητήσουμε ἀπό τὸν Κύριο αὐτά πού ἀρμόζουν στήν φτωχεία μας. Καί πρώτα ἀς ζητήσουμε ειλικρινά ἀφεση ἀμαρτιῶν, φωτισμό γιά τήν ἄγνοιά μας, καί ὅλα τά τα-πεινά. "Οσο μένουμε στά ταπείνα, τόσο ὁ Θεός θά αὐξάνει τήν αἰσθηση τῆς παρουσίας Του, μέσα μας.

Νά ἔχουμε ταπείνωση, νά ἔχουμε τήν βεβαιότητα ὅτι είμαστε ἔνα μηδέν, ὅτι είμαστε ἔνα τίποτα καί τό μόνο πού μᾶς κάνει ἀνθρώπους, εἶναι ή πνοή πού μᾶς ἔδωσε ὁ Θεός καί Πλάστης μας. Διαφορετικά, είμαστε χῶμα, καί τό χῶμα εἶναι γιά νά τό πατάμε.

Κάποτε, διαβάζουμε στίς προσευχές γιά τήν ταπείνωση τοῦ σώματός μας. Πράγματι, τό σώμα εἶναι γιά μᾶς μία ταπείνωση, διότι εἶναι φτιαγμένο ἀπό τό χῶμα καί γ' αὐτό ἐπιστρέφει στό χῶμα. Ἐκεῖνο πού μᾶς κάνει πο-

λύτημους, εἶναι ή πνοή τοῦ Θεοῦ τήν ἡμέρα τῆς δημιουργίας μας καί τῆς ἀναδημιουργίας μας, δηλαδή, τῆς βαπτίσεως μας. Αύτή ή πνοή εἶναι πού μᾶς κάνει εἰκόνα καί ὅμοιωση Θεοῦ. Πρέπει νά ἔχουμε αὐτήν τήν ταπεινή ἰδέα, ὅτι δέν είμαστε τίποτα, γιά νά μήν είμαστε γεμάτοι μέ τὸν ἑαυτό μας, διότι μόνο ἔτσι δίνουμε χῶρο στὸν Θεό. Αύτό το μηδέν τῆς ταπεινώσεως εἶναι ή καλύτερη προϋπόθεση γιά νά μείνουμε μέσα στήν παρουσία τοῦ Θεοῦ. "Οσο πολύ ἀδειάσουμε τὸν ἑαυτό μας, δηλαδή ὅσο πολύ πολύ ταπεινωθοῦμε μπροστά στὸν Θεό, τόσο Ἐκεῖνος γεμίζει τήν καρδιά μας.

Καί, τέλος, πρέπει νά ἔχουμε αὐταπάρνηση. Νά μή φοβόμαστε νά κάνουμε μία μικρή θυσία. Βλέπουμε, ὅτι κάθε φορά πού κάνουμε μία θυσία γιά χάρη τοῦ Θεοῦ καί γιά χάρη τῶν ἀδελφῶν μας, ὁ Θεός πολλαπλασιάζει τή χάρη Του σέ μᾶς. Πολλές φορές ἀγαποῦμε περισσότερο τὸν ἑαυτό μας, καί προτιμοῦμε τήν ἀνεσθή μας, παρά νά προσφέρουμε θυσία στὸν Θεό, ἡ μία ὑπηρεσία στόν ἀδελφό μας. Ἀλλά, μακάριος ἐκεῖνος πού ἔχει αὐταπάρνηση, διότι, ὅταν ὁ Κύριος κάλεσε τούς μαθητές κοντά Του, ὁ ὄρος πού τούς ἔβαλε ἦταν τό: «ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν». Μέ ἄλλα λόγια, ή αὐταπάρνηση καί ή ταπείνωση εἶναι οι θεμέλιοι λίθοι τοῦ Θεοῦ μέσα μας, πάνω στούς ὅποιους ξτίζει ὁ Θεός τό ναό τοῦ Πνεύματός Του.

"Οταν είμαστε νέοι δέν σκεπτόμαστε ποτέ τόν θάνατο. Μετά, ἀρχίζουμε νά τόν σκεπτόμαστε λίγο διανοητικά, λίγο ἀφηρημένα. Ἀλλά, ὅταν προχωροῦν τά χρόνια, κι ἀρχίζουν τά προβλήματα τῶν γηρατειῶν, τότε βλέπουμε τά τεκμήρια καί τήν προειδοποίηση αὐτοῦ τοῦ μεγάλου γεγονότος. "Ολα αὐτά τά αἰσθανόμαστε ἀπτά, ψηλαφητά στήν ζωή μας. Ἐτοι οἰκονόμησε ὁ Θεός νά εἶναι ἡ ζωή μας, ὡστε νά ἐρχόμαστε σέ κάποια συναίσθηση καί νά προετοιμαζόμαστε γι' αὐτήν τήν ἡμέρα.

"Ἐν ἐκείνη τή ἡμέρᾳ τῆ μεγάλη καί ιερᾶ, γενοῦ μετ' ἐμοῦ, Κύριε, καί ἀπόδος μοι τήν ἀφατον χαράν καί ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου Σου...», λέει ὁ Γέροντας στήν προσευχή του. Μέ ἄλλα λόγια, ἐκείνη τήν ὥρα δῶσε μου, Κύριε, τήν χαράν καί τήν ἀγαλλίαση τῆς σωτηρίας Σου, δηλαδή, τῆς ἀληθινῆς γεννήσεως μου στήν Βασιλεία Σου. Ὁ Γέροντας μέ αὐτόν τόν τρόπο προσευχόταν στήν ἐωθινή του προσευχή. Τό γεγονός τής ἐσχατης ὥρας ὑπῆρχε στό νοῦ του ἀπό τίς πρώτες στιγμές τῆς ἡμέρας. Μέ αὐτό τόν τρόπο οἱ ἀνθρώποι ἔξασκοῦνται γιά τό θάνατο τους, ὡστε, ὅταν ἔλθει νά τόν ζήσουν, μ' ἔναν τρόπο ἐκρηκτικά χαριμόσυνο.

"Ἐτοι, αὐτοῦ τοῦ εἰδους ή στάση καί ή προσευχή εἶναι ή καλύτερη ἐξάσκηση γιά νά μάθουμε νά πεθαίνουμε πριν πεθάνουμε, ὡστε, ὅταν ἔρθει ή ὥρα τοῦ θανάτου μας νά μήν πεθάνουμε, ἀλλά νά ζήσουμε αἰώνια μέ τόν Θεό.

Στούς βίους τῶν Ἀγίων βλέπουμε, ὅτι ή μεγάλη βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἔρχεται τίς στιγμές πού οἱ δοῦλοι Του, παραδίδουν τόν ἑαυτό τους στά χέρια Του μέχρι θανάτου. Καί τήν ὥρα πού φθάνουν στό «ἄμην» τῶν δικῶν τους

δυνάμεων, τότε ὁ Θεός βάζει τό «εύλογητός» τῶν δικῶν Του δυνάμεων καὶ ἐκτείνει τὸ χέρι Του στὴ βοήθειά τους. Δηλαδή, τὴ στιγμὴ πού νομίζουμε ὅτι: «ἀπόλωλεν ἡ ἐλπὶς ἡμῶν», ἐκείνη τὴν στιγμὴ γίνεται τὸ ἀνοιγμα τοῦ Οὐρανοῦ. Κοντολογίς, πρέπει νά φτάσουμε στὴν ἀκρότητα τῶν δικῶν μας προσπαθειῶν, στὴν ἀκρότητα τῶν δικῶν μας «ἀρετῶν», γιά νά ἐνεργήσει ἡ μεγάλη ἀρετὴ τοῦ Θεοῦ, πού δὲν είναι ἄλλη ἀπό τὴν ἀτελεύτητη Ἀγάπη Του.

Στὸ βιβλίο τοῦ Ἰωάννη βλέπουμε ὅτι, ὅταν αὐτός ὁ πολύαθλος ἀνθρωπος τοῦ Θεοῦ παραδόθηκε στὰ παθήματα μέχρι τέλους, δείχνοντας ἐμπιστοσύνη στὸν Θεό καὶ προσπαθώντας νά κατανόησει τὰ κρίματα τῆς δικαιούννης Του, τότε ὁ Θεός τοῦ ἐμφανίστηκε. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὁ Ἰωάννης κατανόησε καὶ εὐλόγησε τὸν Θεό, ταλανίζοντας τὴν δική του ἀρετή, ὡς πτωχή καὶ ψεύτικη. Καὶ εἶπε στὸν Θεό, κρίμα, πού δὲν Σέ γνωρίζα προηγουμένως. Κρίμα, πού δὲν ἔπαθα περισσότερα γιά Σένα, γιατὶ ἡξερε ὅτι, ἀνάλογα μέ τὸν θάνατο στὸν ὅποιο παραδίδεται ὁ ἀνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ἀνάλογη είναι καὶ ἡ δόξα πού τὸν ἀκολουθεῖ.

Συχνά παρατηροῦμε τὸ ἵδιο φαινόμενο στούς βίους τῶν Ἅγιων. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος παρέδωσε τὸν ἔαυτό του ἔως θανάτου. Μυρίους θανάτους, λέει, ὑπέμεινε γιά τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ καὶ περιγράφει ἔναν ἀπό αὐτούς, ὅταν ἦταν στὰ Λύστρα, ὅπου οἱ ἔξι Ιουδαίων ὑποκίνησαν τούς εἰδωλολάτρες, κακοποίησαν τὸν Ἀπόστολο, τὸν ἐσυραν ἔξω ἀπό τὴν πόλη καὶ τὸν ἀφῆσαν ἐκεῖ ἡμιθανῆ. «Ομως ὁ Θεός τὸν ἔσωσε. Ἀργότερα, ὅταν ὁ Ἀπόστολος τὸ ἀναφέρει στὴν ἐπιστολή του στούς Κορινθίους, λέει, ὅτι φτάσαμε στὸ σημεῖο, μέχρι τοῦ νά ἀπελπιστούμε γιά τὴν ζωὴν, «ώστε ἔξαπορηθίναι καὶ τοῦ ζῆν⁸», ἔτοι ὡστε νά μήν ἔχουμε πιά τὴν πεποίθηση στὸν ἔαυτό μας, ἀλλά στὸν ζωντανὸν Θεό, τοῦ ὄποιου χαρακτηριστικό είναι νά ἐγείρει καὶ τούς νεκρούς. Μετά ἀπό αὐτό τὸ μάθημα, ὁ μέγας Παῦλος δέν θέλει νά καυχηθεῖ γιά τίποτε ἄλλο, οὔτε γιά τίς μεγάλες καὶ φοβερές ἀποκαλύψεις - διότι γνωρίζει τὸν κίνδυνο τῆς ὑπερηφανείας - παρά μόνο γιά ἔνα, λέει, γιά τίς θλίψεις καὶ τούς θανάτους πού ὑπέμεινα γιά τὸ Εὐαγγέλιο, διότι ἔρω ὅτι ὁ Θεός τῶν Χριστιανῶν μεγαλύνεται στὶς ἀδυναμίες τῶν πιστῶν. Στὶς θλίψεις, στὶς ἀδυναμίες καὶ στὰ παθήματα θριαμβεύει ἡ ζωὴ τοῦ Θεοῦ τῶν Χριστιανῶν.

Ἡ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται⁹, εἶπε ὁ Χριστός στὸν Παῦλο, ὅταν ὁ Ἀπόστολος ὡς ἀνθρωπος παρεκάλεσε νά λυτρωθεῖ ἀπό κάποια δοκιμασία πού τὸν ἔφερνε μέχρι θανάτου. Καὶ προσευχήθηκε, λέει, τρεῖς φορές γιά νά τὸν ἀπαλλάξει ὁ Θεός, δείχνοντας, ὅτι παραδόθηκε σὲ ἀγρυπνίες καὶ νηστείες, μέχρι τέλους μέχρις ὅτου ἀκούσει τὴν φωνή τοῦ Κυρίου, ἡ λάβει τὴ θεραπεία. Καὶ ὁ Χριστός δέν τοῦ ἔδωσε τὴν θεραπεία, ἀλλά τοῦ ἀπάντησε, λέγοντας, σοῦ φτάνει ἡ Χάρις πού σοῦ ἔδωσα, καὶ ἡ δύναμις μου μεγαλύνεται καὶ τελειοποιεῖται σ αὐτήν τὴν ἀσθένεια. Διότι, αὐτή ἡ ἀσθένεια σέ φυλάγει ταπεινό, γιά νά μπορεῖ νά σκηνώσει μέσα σου ἡ δύναμις μου.

Ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν ἡξερε ὅτι ἦταν παραδεδομένος σὲ θάνατο γιά χάρη τοῦ Χριστοῦ, κάθε ἡμέρα. Λέει, κάπου ὁ ἵδιος: «Καθώς γέγραπται, ἐνεκά σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς...¹⁰». Μέ ἄλλα λόγια, κάθε ἡμέρα υπέμεινε μηρίους θανάτους, γιατὶ ἦταν ὁ μόνος τρόπος γιά νά διαφυλάξει ἀποστολική καρδιά, γεμάτη ἀπό τὸ Ἀγιο Πνεύμα, ὥστε νά μπορέσει νά ἀναγεννήσει ὀλόκληρη τὴν οἰκουμένη.

Πῶς νά διαφυλαχθεῖ τέτοια ἀποστολική καρδιά; Ὁ Γέροντας Σωφρόνιος, σέ ἔνα ἀπό τὰ βιβλία του, λέει ὅτι, κάποιος μπορεῖ χριστιανικά μόνο νά πεθαίνει. Δηλαδή, ὁ ἀνθρωπος πού σκέπτεται τὴν ζωούλα του, τὴν ἀνεσή του, δέν μπορεῖ νά είναι χριστιανός, είναι ἀδύνατον νά ζησει χριστιανικά. Μέ ἄλλα λόγια, ἀν είμαστε πάντοτε ἔτοιμοι νά πεθάνουμε, νά παραδοθοῦμε μέ αὐταπάρνηση σὲ κάθε είδους θάνατο γιά χάρη τοῦ Κυρίου, τότε, σίγουρα, κάθε στιγμή θά βλέπουμε τὸ θαῦμα τοῦ Θεοῦ στὴ ζωὴ μας.

Ἄλλα, ἐμεῖς, δέν ἔχουμε αὐτήν τὴν αὐταπάρνηση, γιά αὐτό καὶ δέν ἔχουμε τὸ μεγαλεῖο τῆς ἀποστολικῆς καρδιᾶς πού τὸ Ἀγιο Πνεύμα κτίζει μέσα στούς πιστούς, ὅταν ἐπιδημεῖ, καὶ εὐθές ἐγκανίζεται, ὅπως λέμε στίς καταβασίες τῆς Πεντηκοστῆς.

«Ἄς ἔχουμε θάρρος καὶ ἄς παρηγοροῦμε ὁ ἔνας τὸν ἄλλο μέ ἀλήθινή παρηγοριά, λέγοντας τὴν ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ, καὶ ἄς μήν παρακαλούμαστε μέ ψεύτικες παρηγοριές. Εἶναι δύσκολη ὑπόθεση νά παρηγορήσεις ἀλήθινά ἀνθρώπους πού ἀντιμετωπίζουν θανατηφόρες ἀσθενείες. Ἀλλά, ἀν είναι ἀνθρωποι πού μποροῦν νά βαστάξουν λόγον, θά λέγαμε: «ἔτοιμασθεῖτε γιά τὴν συνάντησή σας μέ τὸν Θεό καὶ, ὅπως ὁ ἵδιος εἶπε, τίποτε δέν είναι πιό ισχυρό ἀπό τὴ χάρη Του». Δηλαδή, οὔτε ἡ ζωὴ, οὔτε ὁ θάνατος μπορεῖ νά είναι ισχυρότερα ἀπό τὴν χάρη πού δίνει ὁ Θεός σέ ὄσους ἔτοιμάζονται γιά τὴ στιγμή τοῦ θανάτου, γιά τὴν μεγάλη στιγμή τῆς συναντήσεώς μας μέ τὸν Δημιουργό μας.

Ποτὲ ὁ Θεός δέν μᾶς παραδίδει σὲ πειρασμό πού ὑπερβαίνει τὴν δύναμή μας¹¹, ὅπως εἶπε ὁ Ἀπόστολος. Αὐτό είναι τὸ μεγαλεῖο. Μπορεῖ νά πάσχουμε ἀπό κάποια ἀρρώστια καὶ νά ζητοῦμε ἀπό τὸν Θεό θεραπεία ἀλλά ἡ προσευχή μας νά μήν εἰσακούεται. Ἀς γνωρίζουμε, ὅμως, ὅτι ὁ Θεός μπορεῖ σέ ὄλους νά δώσει χάρη καὶ δύναμη ὡστε νά ὑπερβοῦμε τὴν ἀρρώστια καὶ μέσα ἀπό αὐτή νά αισθανόμαστε τὸ πανηγύρι τῆς παρουσίας καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ μέσα στὴν καρδιά μας πού είναι καὶ ἡ νίκη τοῦ θανάτου.

1. Β' Κορινθ. α', 9.

2. Ρωμ. στ, 9.

3. Ματθ. 25, 21.

4. Α' Θεα. δ', 17.

5. Ἰωάν. 6, 45.

6. Ματθ. 16, 24.

7. Γερ. Σωφρόνιος «Περὶ Προσευχῆς», σελ. 258.

8. Β' Κορινθ. 1, 8.

9. Β' Κορινθ. 12, 9.

10. Ρωμ. 8, 36.

11. Α' Κορινθ. ι, 13.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΚΥΚΚΩΤΗΣ

ιου Χάρη Μειμή

Ο θάνατος του Αρχιμανδρίτη Νικηφόρου Κυκκώτη τη Δευτέρα, 22 Αυγούστου 2005, στο νοσοκομείο Whittington του Λονδίνου, δεν ήταν ξαφνικός. Οι συγγενείς, σι γνωστοί και οι φίλοι του το γνωρίζαμε καιρό πως το τέλος του ερχόταν ακάθεκτο. Κι όμως ελπίζαμε σε κάποιο θαύμα, πως ο κατά τα άλλα σθεναρός κι άκαμπτος σε θέματα αρχής Νικηφόρος, θα ξεπερνούσε κι αυτή τη θύελλα και θα τον είχαμε ακόμη μαζί μας. Δυστυχώς το θαύμα δεν έγινε. Κι ο πολύκλαυτος κι αξιοθάμαυρος αυτός κληρικός -για όσους είχαμε πην τύχη να τον γνωρίσουμε από κοντά και να συνεργαστούμε μαζί του- απειδήμησεν εις Κύριον “πλήρης ημερών”, κατά τη γλώσσα της Εκκλησίας, σε τηλικία εβδομήντα πέντε χρονών. Αιώνια του η μήτημα!

Η τελευταία φορά που τον είδα και του μιλήσα ήταν η Τρίτη, 12 Ιουλίου 2005, στην αίθουσα συνεδριάσεων του Εκκλησιαστικού Δικαστηρίου της Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και Μ. Βρετανίας. Ήδη ο συνεφημέριός του για τρεις σχεδόν δεκαετίες στον Καθεδρικό Ναό των Αγίων Πάντων Λονδίνου, Οικονόμος Γεώργιος Ζαφειράκος, μου είχε μιλήσει για το σοβαρότατο πρόβλημα υγείας του Νικηφόρου, γι' αυτό και τον συνάντημα μόνο του, δέκα λεπτά πριν την έναρξη των εργασιών του Δικαστηρίου -του οποίου, σημειώτεον, υπήρξε Πρόεδρος για μακράν σειρά ετών. Μου μιλήσε “εκ βαθέων” και μου αποκάλυψε ότι ανέμενε στωκά το τέλος του. Την ειδήση του θανάτου του την πληροφορήθηκε στην Ελλάδα, όμως τα στοιχεία που ακολουθούν ποι κάτω τα είχα στον ηλεκτρονικό υπολογιστή μου πολύ πριν το θάνατό του. Τα παραθέτω εδώ σαν ένα μικρό δείγμα της φιλίας και της μακράς αγαστής συνεργασίας μας, αλλά και σαν μνημόσυνο για έναν πραγματικά υπέροχο και αξέδιλο γληγρικό, ο οποίος για σαράντα και πλέον χρόνια εκλείσεις με την παρουσία και την πανθομολογημένη λαμπτρά διακονία του την Ιερά Αρχιεπισκοπή Θυατείρων και Μ. Βρετανίας.

Ο Αρχιμανδρίτης Νικηφόρος γεννήθηκε στο χωριό Γαλάτα της Κύπρου στις 18 Απριλίου 1930 και, κατά κόσμο Νικόλαος, εισήλθε ως δόκιμος στην Ιερά Μονή Κύκκου, σε ηλικία 12 ετών. Στη Μονή αυτή υπήρχε ήδη ως μοναχός ένας θείος του, ο Πανάρετος, ήταν δε χάρη ο' αυτόν που ο μικρός Νικόλαος εξεδήλωσε την επιθυμία να μπει και αυτός στη Μονή. Άλλωστε, το χωρίο του είχε μακράν παράδοση μοναχών στη Μονή Κύκκου, κι έτσι ο Νικόλαος -ο οποίος ανήκε σε μια πολυμελή αγροτική οικογένεια (εννέα παιδιά, τρία αγόρια και έξι κορίτσια, αυτός ήτανε ο τρίτος στη σειρά) -γινόμενος, όπως διακαώς επιδώκε, μοναχός υπήρχε και το ενδεχόμενο να σταλεί για σπουδές από τη Μονή, όπως τελικά και έγινε. Σημειώτεον δε ότι ως δόκιμος δεν ρασφορούσε, όταν, όμως, μετά εξετή ζωή στη Μονή ως δόκιμος και αφού στο μεταξύ παρακολουθούσε μαθήματα στη σχολή της Μονής, εστάλη στην τρίτη τάξη του Παγκυπριού Γυμνασίου Λευκωσίας. Για να μπορέσει, όμως, να φοιτήσει εκεί έπρεπε οπιωδήτητος -σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς του Γυμνασίου- να φορέσει ράσο (αυτό ίσχυε, για παράδειγμα, και για τον Αρχιεπίσκοπο Κύπρου Χρυσόστομο και για τον Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων Γρηγόριο), έμενε δε, κατά τη δάρκεια της φοιτησής του στο Γυμνάσιο, στο Μετόχι του Κύκκου στη Λευκωσία. Μετά την αποφοίτηση του από το Γυμνάσιο το 1952, ο

δόκιμος Νικόλαος χειροτονήθηκε σε Διάκονο το 1953 υπό του Αρχιεπισκόπου και Προέδρου της Κύπρου Μακαρίου Γ', οπότε και μετανομάσθηκε σε Νικηφόρο, παρέμεινε δε στη Μονή Κύκκου για τρία ακόμη χρόνια σαν δάσκαλος στην εκεί σχολή και σαν Ταμίας, ύστερα δε και κατόπιν ειδικού διαγωνισμού τον έστειλε η Μονή στην Αθήνα να σπουδάσει Μαθηματικά. Η Επιστήμη, όμως, αυτή, δεν τον ικανοποιούσε, γι' αυτό και, παρά τις εντολές του Ηγούμενου της Μονής Χρυσοστόμου, αλλά και του Μακαρίου, ο Νικηφόρος μετά ένα χρόνο έκανε μετεγγραφή στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, αλλά τώρα με δικά του έξοδα, εργάζομενος ως Διάκονος στον Ιερό Ναό της Αγίας Ειρήνης (εκεί όπου είχε υπηρετήσει άλλοτε ως Διάκονος και ο μετέπειτα Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Μακάριος Γ'). Λαβών δε το Πτυχίο του το 1961, αρνήθηκε να επανέλθει στην Κύπρο και παρέμεινε στην Αθήνα μέχρι το 1963 υπηρετώντας στην Αρχιεπισκοπή Αθηνών ως Διάκονος. Το 1963 έρχεται στο Λονδίνο για να συνεχίσει τις σπουδές του, κάνει δε την πρώτη επίσημη επιφάνη του με τον Μητροπολίτη και μετέπειτα Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων Αθηναγόρα Κοκκινάκη, εξ όσων πληροφορούμαστε από την πιο κάτω δισελίδη ιδιόχειρη επιστολή του που βρίσκεται στα Αρχεία της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Θυατείρων, στις 30 Μαρτίου 1964 (δηλαδή λίγο καιρό μετά την άφιξη του Αθηναγόρα στο Ηνωμένο Βασίλειο για να αναλάβει τη διαποίμανση της χρειασύνης Μητροπόλεως Θυατείρων, και προφανώς μετά από υπόδειξη του ίδιου του Αθηναγόρα, όπως μπορούμε να υποθέσουμε από τις πιο κάτω επιστολές του προς τον Ηγούμενο του Κύκκου και προς τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο):

92 TUFNELL PARK RD. LONDON N.7.
The 30th March 1964

Σεβασμιώτατον
Μητροπολίτην Θυατείρων,
Ενταύθα.

Σεβασμιώτατε,

Εν Λονδίνω προς συνέχισιν και διεύρυνσιν των Θεολογικών μου σπουδών ευρισκόμενος και επιθυμών, όπως μη απέχω του Θυατείρων και του μυστηρίου της αναψάκτου θυσίας κατά το διάστημα της ενταύθα παραμονής μου, λαμβάνω το θάρρος και την τιμήν ν' απευθυνώ διά της παρούσης μου προς υμάς και να παρακαλέσω υμάς, όπως εγκρίνετε και διατάξετε διορισμόν μου εις τινα των εν τη πόλει ταύτη και Μητροπόλει υμάντινων ναών.

Εάν δ' η μετέρα σεβασμιότης έκρινε, ότι θα ήτο ακόπιμον και ότι θα ηδυνάμη, ως ιερεύς επωφελέστερον να υπηρετήσω υπό την πεφωτισμένη αυτής ηγεσίαν εν τη Θεοσάστων ταύτη Μητροπόλει, σενή ιμείς, ελέω Θεού, εκλήθητε πνευματικός παπάρι και πομενάρχης δεν θα είχον αντίρρησην τουναντίον μάλιστα, λίαν ασμένως. Θ' απεδεχόμην να λάβω διά των χειρών υμών το μέγα της ιερωάντης μυστήριον και χάρισμα, εάν βεβαίως ήθελεν εγκριθή και ήθελε παραχωρήθη προς τούτο κανονική άδεια και υπό των οικείων εμού εκκλησιαστικών αρχών.

Θα ήμην δε της υμετέρας σεβασμιότητος εσαεί ευγνώμων διότι διά της τοιαύτης, ως ανωτέρω, ενεργείας υμών θα εδίδετε εις

εμέ την ευκαρπίαν, και τα καθήκοντά, ως κληρικού, αφ' ενός να επιτελώ αλλά και οικονομικώς θα με ενισχύετε, ώστε και την περαιτέρω διεύρυνσιν των θεολογικών μου σπουδών να επιτύχω.

Ευελπιστών ότι θα τύχω ευμενούς εκ μέρους υμών ανταποκρίσεως εκφράζω θερμάς ευχαριστίας.

Της υμετέρας σεβασμότης τας ευλογίας δ' επικαλούμενος διατελώ,

Επιτειθέστατος υμών,
ο Διάκονος, Ν. Κυκκώπης.

Πράγματι, ο Μητροπολίτης Αθηναγόρας ανταποκρίθηκε ευμενώς στην αίτηση αυτή του Διακόνου Νικηφόρου Κυκκώτη, όμως δεν μπορούσε είτε να τον διορίσει επίσημα ως Διάκονο, είτε να τον χειροτονήσει εις Πρεσβύτερο χωρίς την Προηγούμενη έγκριση του Ηγουμένου της Ιεράς Μονής Κύκκου Χρυσοστόμου, παρόλο που ανετίσημα και σωτηρά τον χρησιμοποιούσε σαν Διάκονο κυρίως στο Ναό των Αγίων Πάντων Λονδίνου ή και τον έπαιρνε μαζί του στις διάφορες περιοδείες του στο Ηνωμένο Βασίλειο. Πάντως στον σχετικό φάκελο στα Αρχεία της Αρχιεπισκοπής Θυατείρων υπάρχουν οι πιο κάτω δύο επιστολές του Μητροπολίτη Αθηναγόρα προς τον Ηγούμενο Χρυσόστομο, αλλά αυτές είναι και οι μοναδικές που μπορέσαμε να βρούμε. Η Πρώτη επιστολή έχει ως εξής:

47 Απριλίου 1964

Πανοσιολογιώτατον Αρχιμανδρήτην
κ.κ. Χρυσόστομον, Καθηγούμενον
της Ιεράς Μονής της Παναγίας Κύκκου.

Πανοσιολογιώτατε Αδελφέ,

Εν χαρά πολλή απευθύνω την παρούσαν ίνα ανανεώσω την μετά της Υμετέρας Πανοσιολογίστης γνωριμίαν μου αρχίσαον το 1937 οπότε ως παΐδι επεσκέφθην την Ιεράν Μονήν συνοδεύων τον αείμνηστον συγγενή μου Μητροπολίτην Πάφου Ιάκωβον. Μετά ταύτα συνητήθημεν εις την ιεράν Θεολογικήν Σχολήν της Χάλκης κατά την διάρκειαν της φοιτήσεώς μου.

Σκοπός της παρούσης εκτός των άλλων είναι ίνα ζητήσω την υμετέραν έγκρισιν όπως χειροτονήσω εις Πρεσβύτερον τον Ιερολογιώτατον διάκονον Νικηφόρον Κυκκώπτην ίνα χρησιμοποιήσω αυτόν διά την πνευματικήν προστασίαν των εν Λονδίνω ομογενών μας κινδυνεύοντων εις παρασυρμόν υπό διαφόρων προπαγανδιστών. Καθ' ας έχω, ως γράφω προς την Αυτού Μακαριότητα τον Αρχιεπίσκοπον κ.κ. Μακάριον, εξ Επισήμων και μη πληροφορίας υπάρχουν εν τη περιφερεία του Λονδίνου περί τας πέντε χιλιάδας αβάπιστα βρέφη και περί τας τρεις χιλιάδας ανευλόγητη συζυγικά ζεύγη ομογενών. Παντού προσωπικώς παραπράτη πλήθος χριστιανών μας διακονουμένων υπό ολιγίστων κληρικών μας, κινδυνεύοντων εις παρασυρμός διαφόρων προπαγανδών θρησκευτικών τε και άλλων. Διά τούτο απευθύνω προς την Υμετέραν Μακαριότητα την παρούσαν ίνα ζητήσω όπως εν τω εγνωμένων Αυτής ενδιαφέροντι μεσολαβήση παρά των Ηγουμενούσιων της Ιεράς Μονής Κύκκου όπως επιτρέψη την εις Πρεσβύτερον χειροτονίαν του Ιερολογιώτατου διάκονου Νικηφόρου Κυκκώπτην ίνα ούτος χρησιμοποιήση διά τας πομαντικάς ανάγκας διευκολυνόμενος ούτως οικονομικώς προς αντιμετώπισην των δαπανών της εν τω Πανεπιστημίων του Λονδίνου μετεκπαιδεύσεως αυτού.

Ο περί ού λόγος διάκονος χαίρει εν Λονδίνω καλής φήμης διά τε την μόρφωσιν, το ήθος, και την εν γένει αυτού χρησητήν πολιτείαν.

Ευγνωμόνως θέμεν θα έβλεπον αυτόν διά της Υμετέρας Πατρικής επεμβάσεως προαγόμενον εις Πρεσβύτερον προς περιφρύσην του λογικού ενταύθα ποιμανίου της Αγιωτάτης Εκκλησίας Ήμων.

Επί δε τούτοις περιπτυσσόμενος εν αγάπη πολλή την Υμετέραν Μακαριότητα και ευχόμενος υγεία και ενίσχυσην της διπλής Αυτής αποστολής, διατελώ Υμέτερος εν Χριστώ αδελφός και όλως πρόθυμος.

Ο Μητροπολίτης Θυατείρων Αθηναγόρας

Υ.Γ. Εσωκλείω επιστολήν προς τον Ηγούμενον Κύκκου Πανοσιολογιώτατον κ.Χρυσόστομον, ήν παρακαλώ όπως η γραμματεία υμών επιδόση.

(Σημείωση: Η πιο πάνω επιστολή του Αθηναγόρα προς τον Μακάριο έχει και μια ιδιαίτερη ιστορική σημασία, επειδή αποτελεί την πρώτη γραπτή επικοινωνία του νεοεκλεγέντος τότε

του εν τω Πανεπιστημίω του Λονδίνου.

Επί δε τούτοις περιπτυσσόμενος Υμάς εν αγάπη Χριστού και επικαλούμενος επί την αδελφότητα της Ιεράς Υμών Μονής την Θείαν επιστασίαν και ενίσχυσην, διατελώ μετά πολλής αγάπης και διαπύρων ευχών.

ο Μητροπολίτης Θυατείρων Αθηναγόρας

Την ίδια μέρα ο Μητροπολίτης Αθηναγόρας στέλνει και στον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο την ακόλουθη, σχεδόν πανομοιότυπη, επιστολή:

4η Απριλίου 1964

Προς ταν Μακαριώτατον
Αρχιεπίσκοπον Κύπρου
κ.κ. Μακάριον.

Μακαριώτατε και αγαπητέ εν Χριστώ Αδελφέ,

Επικοινωνών το πρώτον μετά της Υμετέρας Μακαριότης δι' επιπολής ευχαριστώ θερμώς διά τας τηλεγραφικώς απευθυνθείσας ευχάς Αυτής επί τη ενθρονίσει και εγκαταστάσει μου εις το κέντρον της Ιεράς Μητροπόλεως Θυατείρων.

Αντιμετωπίσας ευθύς εξ αρχής πολλά προβλήματα, ήκουσα μεταξύ άλλων εξ αξιοπίστων προσώπων κληρικών και λαικών και δή και εκ των Επισήμων όπι υπάρχουν εν Λονδίνων και γύρω του Λονδίνου περί τας πέντε χιλιάδας αβάπιστα βρέφη και περί τας τρεις χιλιάδας ανευλόγητη συζυγικά ζεύγη ομογενών. Παντού προσωπικώς παραπράτη πλήθος χριστιανών μας διακονουμένων υπό ολιγίστων κληρικών μας, κινδυνεύοντων εις παρασυρμός διαφόρων προπαγανδών θρησκευτικών τε και άλλων. Διά τούτο απευθύνω προς την Υμετέραν Μακαριότητα την παρούσαν ίνα ζητήσω όπως εν τω εγνωμένων Αυτής ενδιαφέροντι μεσολαβήση παρά των Ηγουμενούσιων της Ιεράς Μονής Κύκκου όπως επιτρέψη την εις Πρεσβύτερον χειροτονίαν του Ιερολογιώτατου διάκονου Νικηφόρου Κυκκώπτην ίνα ούτος χρησιμοποιήση διά τας πομαντικάς ανάγκας διευκολυνόμενος ούτως οικονομικώς προς αντιμετώπισην των δαπανών της εν τω Πανεπιστημίων του Λονδίνου μετεκπαιδεύσεως αυτού.

Ο περί ού λόγος διάκονος χαίρει εν Λονδίνω καλής φήμης διά τε την μόρφωσιν, το ήθος, και την εν γένει αυτού χρησητήν πολιτείαν.

Ευγνωμόνως θέμεν θα έβλεπον αυτόν διά της Υμετέρας Πατρικής επεμβάσεως προαγόμενον εις Πρεσβύτερον προς περιφρύσην του λογικού ενταύθα ποιμανίου της Αγιωτάτης Εκκλησίας Ήμων.

Επί δε τούτοις περιπτυσσόμενος εν αγάπη πολλή την Υμετέραν Μακαριότητα και ευχόμενος υγεία και ενίσχυσην της διπλής Αυτής αποστολής, διατελώ Υμέτερος εν Χριστώ αδελφός και όλως πρόθυμος.

Ο Μητροπολίτης Θυατείρων Αθηναγόρας

Μητροπολίτη Θυατείρων με ταν Αρχιεπισκόπο και Πρόεδρο της Κύπρου Μακάριο, ο οποίος, ακριβώς λόγω του γεγονότος ότι στο Ηνωμένο Βασίλειο διαβιούσαν χιλιάδες Ελληνοκυπρίων, αλλά επίσης και γιατί το Λονδίνο αποτελούσε το κέντρο των πολιτικών ζημιώσεων γύρω από το Κυπριακό πρόβλημα, πρόσβλεπε σε μια στενότατη συνεργασία μεταξύ Αρχιεπισκοπής Κύπρου και Μητροπόλεως Θυατείρων. Άλλωστε, η Εκκλησία της Κύπρου και οι κατά καιρούς Προκαθήμενοι της (ο Σωφρόνιος, οι δυο Κύριλλοι, ο Λεόντιος, οι δυο Μακάριοι, ο Χρυσόστομος), επιδίωκαν κι έβρισκαν πάντοτε στο Λονδίνο μια Κύπρο ζωντανή, ακμάζουσα, πληθωρική, αλλά και συνεχώς αγωνιζόμενη για τα δίκαια της Μεγαλονήσου και ικανής, όταν καθηδηγούνταν σωστά, να προσφέρει πολύτιμη υπηρεσία στο εθνικό ζήτημα. Υπήρξε δε απύχημα ότι στις αναγκαίες αυτές αγαστές σχέσεις είχε κατά καιρούς παρεισφρύσει ο επάρστος εθνικός πολυκομματισμός με τις μικροπολιτικές του προτιμήσεις και σκοπιμότητες, και δημιουργήσει έτσι θλιβερές παρεξηγήσεις σε βάρος πάντοτε των καλώς νοούμενων εθνικών συμφερόντων και της Κύπρου και του Ελληνισμού σπην ολόπτητα του).

Ο Ηγούμενος, όμως, του Κύκκου Χρυσόστομος, είτε γιατί η εν λόγω επιστολή δεν του επιδόθηκε, είτε λόγω γήρατος ή υπεροψίας, είτε γιατί είχε χολωθεί από την άρνηση του Νικηφόρου να υπακούσει στις εντολές της Μονής αφ' ενός να σπουδάσει Μαθηματικά αντί Θεολογία, και αφ' ετέρου να επιστρέψει στην Κύπρο, φάνεται ότι προτίμησε να την αγνοήσει εντελώς, πράγμα που οπωδόπιτες έθιξε τον Μητροπολίτη Αθηναγόρα, γιαυτό και στη δεύτερή του επιστολή προς τον Χρυσόστομο η πικρία και ο εκνευρισμός του είναι προφανής και κάπως απότομος:

9 Αυγούστου 1965

Παν. Ηγούμενον Κύκκου
κ. Χρυσόστομον
εις Κύπρον.

Αγαπητέ,

Έγραψα προς Υμάς προ αρκετών μηνών επιστολήν πην οποίαν παρεκάλεσα να επιδώσω προς Υμάς η Α. Μακαρίστης ο Αρχιμ. (έται γράφει στο Κείμενο) Κύπρου κ. Μακάριος. Δεν έλαβον απάντησιν εις την επιστολήν μου μέχρι σήμερον. Δι' αυτό απευθύνω την παρούσαν ίνα επαναλάβω τα αυτά επί του θέματος του Διακόνου Νικηφόρου, φοιτητού του Πανεπιστημίου του Λονδίνου.

Εζήμησα όπως ούτος τη εγκρίσεις της Μονής της Μετανοίας αυτού χειροτονηθή εις Πρεσβύτερον ίνα αφ' ενός μεν διευκολυνθή εις τας σπουδάς αυτού οικονομικώς και ίνα αφ' ετέρου προσφέρει Διακονίαν εις τον λαόν τον στερούμενον Ιεραπολίτη επιστασίας και Διδασκαλίας.

Περατουμένων των σπουδών του ο πατήρ Νικηφόρος θα επιστρέψῃ εις την Μονήν αυτού. Αυτή είναι η υπόθεσης περί της οποίας έγραψα προς Υμάς. Παρακαλώ όθεν όπως μοι γράψητε περί του πρακτέου.

Επί δε τούτοις διατελώ

Μετά πολλής εν Χριστώ αγάπης και τιμής,
Υμέτερος προς Κύριον ευχέτης
Ο Μητροπολίτης Θυατείρων Αθηναγόρας

Το επόμενο βήμα για την εις Πρεσβύτερο χειροτονία του

Νικηφόρου εγένετο στο Μέγαρο της Μητροπόλεως Θυατείρων στις 27 Ιανουαρίου 1966, κατά τη διάρκεια της εκεί επίσκεψης του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, ότε ο τελευταίος πρέπει να έδωσε την συγκατάθεσή του για τη χειροτονία, αλλά υπό την προϋπόθεση ότι η διακονία του Νικηφόρου στην Μητρόπολη Θυατείρων θα διαρκούσε μόνο τρία χρόνια. Την προφορική αυτή συγκατάθεσή του ο Μακάριος συμπλήρωσε με τηλεγράφημά του προς τον Αθηναγόρα, στο οποίο ανέφερε ότι “Ηγούμενος Κύκκου συγκατείθη χορήγησαν αδείας εις Ιερομόναχον Νικηφόρον μέχρι πρώτης Ιουλίου 1969. Επιστολή ακολουθεί. Κύπρου Μακάριος.” Γ' αυτό και ο Αθηναγόρας, προτού προβει στη χειροτονία του Νικηφόρου σε Πρεσβύτερο, απέσπασε από αυτόν, στις 12 Μαΐου 1966, την πιο κάτω έγγραφη δήλωση, την οποία και απέστειλε προς τον Μακάριο, αντίγραφο δε αυτής διεβίβασε και προς την Αδελφόπτη της Μονής Κύκκου διά χειρός του Ιεροθέου Κυκκώτη:

Εν Λονδίνω, τη 28η Μαρτίου 1966

Προς τον Σεβασμιώτατον

Μητροπολίτην Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας
Κύριον κ. Αθηναγόραν
Ενταύθα.

Σεβασμιώτατε,

Διά της παρούσης γνωρίζω προς Υμάς ευσεβάστως ότι έχων υπ' όψιν όσα μοι διεβιβάσατε ως διαμειφέντα μεταξύ Υμών και του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Κύπρου Κυρίου κ. Μακαρίου την 27ην ε.έ. εν τω Μεγάρω της Ιεράς Μητροπόλεως Υμών περί της εις Πρεσβύτερον Χειροτονίας μου παρ' Υμάν, συνάμα έχων υπ' όψιν όσα μοι ανεκοινώσατε σχετικώς προς όσα κατ' εντολήν του Μακαριωτάτου διεβιβάσατε προς Υμάς ο Εξοχώτατος Αρμοστής της Κύπρου εν Λονδίνω κ.Α.Σωτηριάδης, κατά τα οποία ο Αρχιεπίσκοπος και Πρόεδρος της Κύπρου εγκρίνει την εις Πρεσβύτερον χειροτονίαν μου ίνα υπηρετήσω ως Ιερέυς εν τη Ιερά Μητροπόλει Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας, μετά δε τριετίαν από της χειροτονίας μου, ότε συν Θεώ περατούμενων των σπουδών μου εν Αγγλία δέον να επιστρέψω εις την Μονήν της μετανοίας μου, δηλώ διά της παρούσης ότι με την χάριν του Θεού περατούμενων μετά τριετίαν των σπουδών μου θα επιστρέψω εις την εις Κύπρων Μονή μου, Μονήν του Κύκκου εις ήν ανήκω και εις ήν έσομαι εσσαί ευγνώμων.

Επί δε τούτοις κατασπαζόμενος την δεξιάν Υμών διατελώ μετά βαθυτάτου σεβασμού
Διάκονος Νικηφόρος Κυκκώτης

Την γραπτή αυτή δήλωση του Νικηφόρου Κυκκώτη ο Αθηναγόρας απέστειλε προς τον Μακάριο στις 12 Μαΐου 1966, αφού στο μεταξύ είχε λάβει την υποσχεθείσαν από τον Μακάριο επιστολή μέσω του Υπάτου Αρμοστή της Κύπρου στο Λονδίνο Άντη Σωτηριάδη. Στην επιστολή του επίσης αυτή ο Αθηναγόρας αναφέρει ότι τον διάκονο Νικηφόρον Κυκκώτην “εχειροτόνησα εις Πρεσβύτερον την 27ην Μαρτίου εν τω Ιερώ Νάω των Αγίων Πάντων παρηγορία του Αρμοστού κ. Α. Σωτηριάδου οπότε ανέφερα και εν τη ομολία ότι δι' αυτού ελήφθη η προς χειροτονίαν Υμετέρα εγκρίσις.” Προσθέτει δε ο Αθηναγόρας ότι “Ως εμφαίνεται εν τη δηλώσει του Διάκονου Νικηφόρου Κυκκώτου, ούτος υπόσχεται ότι με την χάριν

του Θεού περατουμένων μετά τριετίαν των σπουδών του θα επιστρέψῃ εις την εν Κύπρω Μονή του, Μονήν του Κύκκου εις ήν ανήκει και εις ήν ἐσται εσαεὶ ευγνώμων. Αντίγραφον δε της δηλωσεως ταύτης υπέβαλον διά χειρός του Πανοσιολογιστάου Αρχιμανδρίτου κ.Ιεροθέου Κυκκάτου προς την Αδελφότητα της Ιεράς Μονής Κύκκου".

Μετά, λοιπόν, από τις διατυπώσεις αυτές, ο Αθηναγόρας χειροτόνησε σε Πρεσβύτερο τον Διάκονο Νικηφόρο Κυκκάτη στον Ιερό Ναό των Αγίων Πάντων Λονδίνου την πέμπτη Κυριακή των Νηστειών, 27 Μαρτίου 1966, τέλεσε δε ο νέος ιερέας την πρώτη του θεία λειτουργία μόνος του στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου SHEP-HERDS BUSH του Δυτικού Λονδίνου (Πρόεδρος ήταν ο εξ Ελλάδος εφοπλιστής Ιωάννης Χαδούλης και ψάλτης ο εκ Κύπρου Γεώργιος Αραούζος) την Κυριακή των Βαΐων και ακολούθως την Κυριακή του Πάσχα 1966. Στη συνέχεια υπηρέτησε για τέσσερις περίπου μήνες στον Ιερό Ναό Τιμίου Σταυρού και Αρχαγγέλου Μιχαήλ Χέντον (Πρόεδρος ήταν τότε ο εκδότης της τότε εκδόμενης εβδομαδιαίας δεξιάφρονος εφημερίδος "Παροικιακή", Δημήτρης Λαρέντζος) μέχρις ότου ανέλαβε ως Ιερατικώς Προιστάμενος στον νεοϊδρυθέντα Ναό του Αγίου Ιωάννη Βαπτιστή στην περιοχή BARNS-BURY Βορείου Λονδίνου.

Ο ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΠΡΩΤΟΣ ΙΕΡΕΑΣ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΒΑΠΤΙΣΤΗ, BARNSBURY ΒΟΡΕΙΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Από το "Αναμνηστικό Λεύκωμα" που εξέδωσε η ως άνω ομώνυμη Κοινότητα με την ευκαρία των επισήμων Εγκαινίων του Ναού, πληροφορούμαστε ότι η ίδρυση της εγένετο με τις ευλογίες του Μητροπολίτη και αργότερα Αρχιεπισκόπου Θυατείρων Αθηναγόρα Κοκκινάκη στις 12 Ιουνίου 1966, με αρχικό κέντρο την περιοχή του Βατσμπύρι (Caledonian Road), στην οδό Saint Clement's, όπου οι Αγγλικανικές Αρχές παραχώρησαν πρόθυμα ένα Ναό τους. Στην περιοχή αυτή ζούσαν τότε πολλές οικογένειες Ελληνοκυπρίων, οι οποίοι κι επιδίωξαν και κατόρθωσαν, με τη βοήθεια του Αθηναγόρα και των συνεργατών του, να εξασφαλίσουν την πρώτη εκκλησιαστική στέγη της Κοινότητος. Ως πρώτος δε Ιερατικώς Προϊστάμενος του Ναού είχε διοριστεί από τον Αθηναγόρα ο Αρχιμανδρίτης Νικηφόρος Κυκκάτης, ενώ το πρώτο Εκκλησιαστικό Συμβούλιο αποτελούσαν οι Κυριάκος Μούσκας (Πρόεδρος), Νικόλαος Χατζηπατέρας (Αντιπρόεδρος), Τ. Μιχαηλίδης (Γραμματέας), Χαράλαμπος Κυριακίδης (Ταμίας), και ως Μέλη οι Αντ. Σ. Λαιμός, Θεοδόσης Πίττας, Γ. Γεωργιάδης και Χρ. Λαιμός, Ελλαδίτες, δηλαδή, και Ελληνοκύπριοι με ισχυρή προσωπικότητα που είχαν άμεση πρόσβαση ο πιο πολλοί στον εφοπλιστικό κόσμο του Σίτου του Λονδίνου, κάτι παρόμοιο δηλαδή που επικρατούσε και στον σχετικά γειτονικό Ναό του Αποστόλου Ανδρέα στο Kentish Town, αλλά και σ' εκείνο του Αγίου Νικολάου στο Δυτικό Λονδίνο, σε αντιδιαστολή προς τους άλλους δυο μεγάλους Ναούς του Λονδίνου, της Αγίας Σοφίας (Ελλαδίτες) και των Αγίων Πάντων (Ελληνοκύπριοι).

Για τον πρώτο εκείνο Ναό διασώζονται ευτυχώς στα Αρχεία της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Θυατείρων, εκτός από τη σχετική αλληλογραφία, και μερικά αξιόλογα κείμενα, κατά πάσα πιθανότητα γραφέντα από τον Αρχιμανδρίτη Νικηφόρο, από τα οποία και αναδημοσιεύουμε εδώ δύο:

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Αγαπητοί,

Προσκαλείσθε εις τον Μέγαν Εσπερινόν επί τα ανούματι του Νέου Ιερού Ναού της Μητροπόλεως του Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού BARNSBURY, του γνωστού ως ST. CLEMENT'S CHURCH.

Ο Ναός παρεχωρήθη εις την Ιεράν Μητρόπολιν Θυατείρων και Μ.Βρετανίας διά την λατρείαν της Ορθοδόξου Ελληνικής Θρησκείας.

Ο Εσπερινός θα λάβῃ χώραν το Σάββατον 11ην Ιουνίου εις τας 7 μ.μ. Θα λάβουν μέρος όλοι οι Ιερείς του Λονδίνου με επικεφαλής τον Μητροπολίτη ημών κ.κ. Αθηναγόραν.

Την Κυριακήν 12ην Ιουνίου θα τελεσθή η πρώτη Θεία λειτουργία υπό του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου 10 - 12 το πρωί.

Προσκαλείσθε ποστωπικώς ως και πάντες ομού οι Χριστιανοί εις τον Νέον Ναόν της Ελληνικής Εκκλησίας της Αγγλίας διά να ευχαριστήσωμεν τον Χριστόν και να τιμήσωμεν τον Άγιον Ιωάννην τον Βαπτιστήν.

Διά το Διοικητικόν Συμβούλιον

ο Ιερατικός Προϊστάμενος ο Πρόεδρος
Νικηφόρος Κυκκάτης Κυριάκος Μούσκας
Ιερομόναχος

Κυκλοφορεί, επίσης, και ένα τυπωμένο τετρασέλιδο φυλλάδιο, με τη φωτογραφία του Ναού στην πρώτη σελίδα, άνωθεν της οποίας αναγράφεται ο τίτλος: ΙΔΡΥΣΙΣ ΝΕΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΝΑΟΥ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, από κάτω δε η ονομασία του Ναού και η διεύθυνση του, και τον χάρτη της περιοχής όπου βρισκόταν ο Ναός, στην τέταρτη σελίδα, ενώ στις δυο μεσαίες σελίδες διαβάζουμε τα ακόλουθα:

Συμφώνως προς την ανακοίνωσιν της Μητροπόλεως Θυατείρων και Μ.Βρετανίας περιήλθεν εις την δικαιοδοσίαν αυτής κατόπιν εγκρίσεως της Αγγλικανικής Εκκλησίας ο μεγαλοπρεπής Ναός του Αγίου Κλήμεντος, BARNSBURY, LONDON N.7., ο οποίος θα είναι γνωστός διά την Ομεγένειαν μας με το όνομα του Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού.

Τον Ιερόν τούτον νέον Ορθόδοξον Ελληνικόν Ναόν ενεπιστεύθη εν Συνεδρίᾳ και δι' εγγράφων ο Σεβ. Μητροπολίτης ημών κ.κ. Αθηναγόρας εις τον Ιερατικόν Προϊστάμενον του Ναού Πανοσιολογιστάου Νικηφόρον Κυκκάτην και το Διοικητικόν Συμβούλιον υπό την προεδρίαν του κ.Κυριάκου Μούσκα.

Ο νέος Ναός ήνοιξεν την 12ην Ιουνίου διά της τελέσεως του Αγιασμού και της Θείας λειτουργίας την οποίαν ετέλεσεν ο Σεβ. Μητροπολίτης ημών κ.κ. Αθηναγόρας μετά του Ιερατικού Προϊστάμενου του Ναού Πατρός Νικηφόρου και άλλων Ιερέων της Μητροπόλεως.

Από της ημέρας εκείνης οι πολυπληθείς Χριστιανοί μας που κατοικούν εις την Περιοχήν του Ναού Εκκλησιάζονται και παρακολουθούν με συγκίνησην την Ορθόδοξην λειτουργίαν και τον αραιόν κήρυγμα του Ιερέως μας.

Από Κυριακής εις Κυριακήν το Εκκλησίασμα αυξάνει, πράγμα που αποδεικνύει πόσον δικαία ήτο η απόφασις της Μητροπόλεως διά το άνοιγμα του νέου Ναού μας. Το γεγονός τούτο γεμίζει την ψυχήν μας με χαράν, διότι ο Λαός μας μέσα εις την ιεράν

απμόσφαιραν της Εκκλησίας μας, μέσα εις την αρμονικήν φαλμωδίαν της Θείας λατρείας, με το ζωντανόν και συγχρονισμένον κήρυγμα ανανεώνει την πάσιν του εις την Ορθοδοξίαν, ανασυνδέεται με το Σεπτόν Κέντρον της Εκκλησίας μας το Οικουμενικόν μας Πατριαρχείον και περιφρουρείται μέσα εις τα πλαίσια των παραδόσεων του Γένους μας.

Το Σχολείον του νέου Ναού μας θα προσελκύσῃ πολλά παιδάκια οικογενειών αι οποία κατοικούν γύρω εις την Περιοχήν του Ναού διά να μάθουν την γλώσσαν των Πατέρων εις την οποίαν εγράφει το Ευαγγέλιον και η λειτουργία της Ορθοδόξου λατρείας. Συμφώνως προς τα σχέδια του Διοικητικού Συμβουλίου, το Σχολείον θα στεγασθή εις την ωραίαν αίθουσαν η οποία είναι παραπλεύρως του Ναού μας.

Διά ταύτα πάντα είμεθα βέβαιοι ότι οι Ομογενείς χαίρουν και υπερηφανεύονται. Διότι απεκτήσαμεν ακόμη ένα Ναόν. Διότι εσπούδαμεν μίαν ακόμη Αγίαν Τράπεζαν διά την Θείαν λειτουργίαν της Ορθοδοξίας και την κοινωνίαν μας μετά του Χριστού. Διότι επροσθέσαμεν ακόμη μίαν Σχολικήν έδραν προς διάδοσιν της Ελληνικής Παιδείας. Διότι απεκτήσαμεν ακόμη ένα νέον Άμβωνα διά την ερμηνείαν της Ορθοδόξου διδασκαλίας και την διάδοσιν της Χριστιανικής πίστεως. Διότι η Εκκλησία μας και η φυλή μας προοδεύει εις την χώραν αυτήν όπου εγκατεστάθημεν.

Ο Ιερεύς και το Συμβούλιον του Ναού μας ευχαριστούν θερμάς όλους όσους εργάζονται και Εκκλησιάζονται εις τον Ναόν μας. Ευχαριστούν όλους όσους προσέφερον διάφορα αντικέίμενα διά την Θείαν λατρείαν. Ευχαριστούν όλους εκείνους που επροσθιμοποιήθησαν να προσφέρουν χρήματα διά την συντήρησην του νέου Ναού μας.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος, ως είπεν ο Μητροπολίτης μας εις το εναρκτήριον κήρυγμα όταν ήνοιε τον ναόν μας, είναι ο μεγαλύτερος των Αγίων, διότι συνέδει την Καινήν με την Παλαιάν Διαθήκην. Είναι ο Πρόδρομος και Βαπτιστής του Χριστού. Ο Χριστός είπεν διά τον Πρόδρομον ότι δεν εγένησε μάνα μεγαλύτερον ιερόν απ' αυτόν. Διότι είναι ο προ Χριστού και μετά Χριστόν πρώτος διδάσκαλος της μετανοίας και της θημήκης και της αγιότητος της ζωής.

Ευχόμεθα ίνα οι Ομογενείς με την βοήθειαν του Αγίου Ιωάννου υγιαίνουν και προοδεύουν, και εκκλησιάζονται προς όφελος της ζωής των της σήμερον και της αύριον.

Παρακαλούμεν βοηθήσατε τον Ναόν μας κατά την δύναμίν σας και κατά τον τρόπον που κρίνετε καλλίτερον.

Ευχαριστούμεν και διατελούμεν με πολλήν αγάπην και αδελφικούς χαρετισμούς.

Το Διοικητικό Συμβούλιον του Αγ. Ιωάννου του Βαπτιστού.

ΙΕΡΑΤ. ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ: ΝΙΚΗΦ. ΚΥΚΚΩΤΗΣ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΟΥΣΚΑΣ, ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΝΙΚ. Ι. ΧΑΤΖΗΠΑΤΕΡΑΣ, ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ: Τ. ΜΙΚΕΛΛΙΔΗΣ, ΤΑΜΙΑΣ: Χ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ, ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ: ΑΝΤΩΝΗΣ Σ. ΛΑΙΜΟΣ, Θ. ΠΙΤΤΑΣ, Γ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ, ΧΡΗΣΤΟΣ Α. ΛΑΙΜΟΣ

Το Φυλλάδιο αυτό δύστυχώς δεν φέρει ημερομηνία, όμως δεν πρέπει να είναι πολύ αρχαιότερο της πιο κάτω δημοσιευόμενης επιστολής-καταγγελίας που υπογράφουν σε βάρος του Αρχιμαρτύρη Νικηφόρου Κυκκώτη οι πέντε από τους πιο πάνω οκτώ Επιπρόσωπους του Ναού (δεν υπέγραψαν, για άγνωστους σ' εμάς λόγους, οι Αντώνης Σ. Λαϊμός, Χρήστος Λ. Λαϊμός και Θεοδόσης

Πίπτας) στις 4 Αυγούστου 1967, πράγμα που οδήγησε τελικά στην απομάκρυνση του από το Ναό του Αγίου Ιωάννη και την πρόσληψή του στο Ναό των Αγίων Πάντων Λονδίνου, όπου και επετρώντα να διακονήσει για τα υπόλοιπα χρόνια της ζωής του.

ΜΕΤΑΘΕΣΗ ΤΟΥ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΚΥΚΚΩΤΗ ΣΤΟ ΝΑΟ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ

Η ανακήρυξη της Κύπρου σε Ανεξάρτητο Κράτος μετά τις Συνθήκες Ζυρίχης - Λονδίνου το 1960 και η ανάληψη της Προεδρίας από τον Αρχιεπίσκοπο Κύπρου Μακάριο Γ' (αρχικά επί προσωρινής, αλλά στη συνέχεια επί μόνης βάσης) ήταν πολύ φυσικό να δημιουργήσει σε μερικούς κύκλους κάποια αντίδραση για την συγκέντρωση τόσα των θρησκευτικών όσα και των πολιτικών εξουσιών της Μεγαλονήσου στα χέρια του Μακαρίου. Από την άλλη μεριά υπήρχε η, από Νομοκανονικής απόψεως, εντελώς εσφαλμένη ιδέα ότι, επειδή η συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων της Μεγάλης Βρετανίας κατάγονταν από την Κύπρου, τότε "φυσιολογικά" θα επέρπεται να ανήκουν εκκλησιαστικά στην Εκκλησία της Κύπρου και κατά συνέπεια να αναγνωρίζουν τον Αρχιεπίσκοπο Κύπρου και όχι τον εκάστοτε Μητροπολίτη Θυατείρων ως τον πνευματικό τους γέγετη. Η δε επιδιώξη αυτή άρχισε να καλλιεργεύεται και να πρωθείται στην Ομογένεια της Μεγάλης Βρετανίας και ιδιαίτερα στο Λονδίνο μετά την επιβολή της χυντικής δικτατορίας στην Ελλάδα και την αρχικά κρύφια και στη συνέχεια φανερή αντίδραση του Μακαρίου στην νέα αυτή πολιτική κατάσταση που εγκυμονούσε απέιρα δεινά και για την Ελλάδα, αλλά και για τη Μεγαλόνησο. Ο δε Αθηναγόρας, καίτοι από προσωπική γνώμη που απεκόμισα τότε ο ίδιος, δεν πιστεύων ότι συμπαθούσε την Χούντα, εν τούτοις βρέθηκε στο στόχαστρο και της Κυβέρνησης Μακαρίου και, βέβαια, των εκπροσώπων του στο Λονδίνο. Συνεπώς μερικοί παροικιακοί παράγοντες απαιτούσαν είτε την πλήρη ανεξαρτητοποίησή τους από τη Μητρόπολη Θυατείρων (πράγμα, βέβαια, που και ο ίδιος ο Μακάριος καταδίκαζε, αφού μια τέτοια πράξη βρισκόταν σε πλήρη αντίθεση με τους Κανόνες της Ορθοδόξου Εκκλησίας, σύμφωνα με τους οποίους όλοι οι Ορθοδόξοι Χριστιανοί που ζουν σε χώρες της Διασποράς, χώρες δηλαδή που δεν ανήκουν στις εκκλησιαστικές Επαρχίες των άλλων Ορθοδόξων Πατριαρχείων και Αυτοκέφαλων Εκκλησιών, έστω και αν αυτοί δεν είναι παρόντες, ενώ ο Ιερέας πράττει τούτο μόνον αν ένας "Ξένος" Αρχιερέας είναι παρών και προϊστάται της Θείας Λειτουργίας ή συμμετέχει σ' αυτή μαζί με τον τοπικό Αρχιερέα, αλλά και πάλι μετά το όνομα του τοπικού Αρχιερέα. Και τούτο, βέβαια, γίνεται και στις άλλες Αυτοκέφαλες Εκκλησίες και στα Πατριαρχεία. Η δε Μητρόπολις ή Αρχιεπισκοπή Θυατείρων δεν είναι Αυτοκέφαλη, όπως δεν είναι επίσης ούτε οι Ελληνικές Ορθόδοξες Αρχιεπισκοπές Αμερικής και Αυστραλίας, οι Ελληνικές Ορθόδοξες Μητροπολίες στη Βόρεια και Νότια Αμερική, στην Κεντρική και Δυτική Ευρώπη, στη Νέα Ζηλανδία και στο Χογκ Κογκ,

αλλά μπάγονται όλες τους, πνευματικά και διοικητικά, στο Οικουμενικό Πατριαρχείο, το οποίο και εκλέγει ή παύει, κατ' απόλυτη δικαιοδοσία, τους εκάστοτε Αρχιερείς στις Επαρχίες αυτές του Οικουμενικού Θρόνου.

Αναφέραμε τα πιο πάνω προκειμένου να ρίξουμε φως στην επιστολή που ακολουθεί και η οποία είναι χαρακτριστική αφ' ενός του κλήματος τουλάχιστον άγνοιας που επικρατούσε μεταξύ πολλών εκ των παροικιακών παραγόντων της Βρετανίας στα θέματα Ορθοδόξου Κανονικού Δικαίου που διέπει την όλη διάρθρωση των σχέσεων μεταξύ των Ορθοδόξων Πατριαρχείων και Αυτοκεφάλων Εκκλησιών. Αφ' ετέρου όμως της πολύ δύσκολης θέσης, στην οποία έφερναν τον Μητροπολίτη Αθηναγόρα Κοκκινάκη, ο οποίος, στα πρώτα του βήματα ως Προκαθήμενος της Μητροπόλεως Θυατείρων, είχε βρεθεί αντιμέτωπος μας λυσσαλέας εχθρικής στάσης από μέρους των ιθυνόντων στην Αγία Σοφία, οι οποίοι ήθελαν σαν νέο τους Μητροπολίτη, μετά το θάνατο του Αρχιεπισκόπου Θυατείρων Αθηναγόρα Καββάδα, τον επί μακράν σειράν επών Προϊστάμενο του Καθεδρικού τους Ναού και Τιτουλάριο Μητροπολίτη Χριστουπόλεως Ιάκωβο Βίρβο.

Κατά συνέπεια, ο Αθηναγόρας Κοκκινάκης ήταν υποχρεωμένος να επιζητήσει την ένθερμη υποστήριξη των νεοσύστατων, τουλάχιστον, Κοινοπότηών της Επαρχίας του, στις οποίες μάλιστα φρόντιζε να διορίζονται Εκκλησιαστικά Συμβούλια της απόλυτης εμπιστοσύνης του, πράγμα, βέβαια, που στη συνέχεια επέπρωτο να προκαλέσει τις παρεξηγήσεις πολλών Ελληνοκυπρίων, οι οποίοι ήταν μαθημένοι στα χωριά τους στην Κύπρο να εκλέγουν τα Εκκλησιαστικά τους Συμβούλια. Είχε, επίσης, άμεση ανάγκη οικονομικής υποστήριξης από την Εκκλησία και την Κυβέρνηση της Κύπρου, αλλά και της Ελλάδας. Άλλωστε, όσο αφορά τους δημοκρατικούς θεσμούς στη διοίκηση των τοπικών Εκκλησιαστικών Κοινοπότηών, όχι μόνο ένα από τα πρώτα μελήματά του ήταν η σύγκληση Κληρικολαϊκών Συνεδρίων και η ψήφιση και εισαγωγή Καταστατικών που προέβλεπαν τέτοιες δημοκρατικές διαδικασίες, αλλά στη Βρετανία στους υπάρχοντες ήδη Ναούς (Αγίας Σοφίας Λονδίνου, Παναγίας Manchester, Αγίου Νικολάου Liverpool, Αγίου Νικολάου Cardiff, και Αγίων Πάντων Λονδίνου), τα Εκκλησιαστικά Συμβούλια εκλέγονταν βάσει καθορισμένων Καταστατικών. Συνεπώς οι μεν δημοκρατικές παραδόσεις του Ελληνικού Ορθόδοξου θεσμού των Κοινοπότηών διατηρούνταν αλώβητες, όμως λόγω των επικρατουσών καταστάσεων στην ξενιτεία (αδιαφορία της συντριπτικής πλειοψηφίας των ομογενών να ψηφίσουν ή να υποβάλουν οι ίδιοι υποψηφιότητα, οι πολιτικοκομματικές, οι τοπικιστικές και οι γενικότερες ιδεολογικές διαφορές), προκαλούσαν πολλές φορές δυσεπιλυτα προβλήματα και για τις ίδιες τις Κοινοπότες, αλλά και για τον Μητροπολίτη Θυατείρων, όπως βλέπουμε σε συνεχείς γραπτές διαμαρτυρίες και παράπονα όλων των μέχρι σήμερα Προκαθημένων της Αρχιεπισκοπής Θυατείρων, οι οποίοι θα ήθελαν μεν τα Εκκλησιαστικά Συμβούλια να εκλέγονται, αλλά η εκλογή αυτή να είναι καθολική και να γίνεται από τα ενεργά, με επίσημα οικονομική συνδρομή και ανάμιξη, και ει δυνατόν μόνο από όλα τα θρησκευόμενα κι εκκλησιαζόμενα μέλη της τοπικής Κοινότητας (όπως γινόταν άλλοτε στις πρώτες Ελληνικές Ορθόδοξες Κοινότητες του Ηνωμένου Βασιλείου).

Οι Επίτροποι, που ο Μητροπολίτης Αθηναγόρας Κοκκινάκης διόρισε για τον Ναό του Αγίου Ιωάννη Βαπτιστή, δεν υπήρξαν όλοι τους δικιά του αποκλειστικά επιλογή: αυτός διόρισε αρχικά τον Κύπριο εφοπλιστή Κυριάκο Μούσκα, από τον οποίο και ζήτησε να του συστήσει τα υπόλοιπα μέλη. Σήμερα συνήθως τους Επιτρόπους μιας μη εκλεγομένης από τα εγγεγραμμένα Μέλη της τοπικής Κοινότητας Εκκλησιαστικής Επιτροπής τους εισηγείται ο Ιερέας, ενώ στην περίπτωση που μας απασχολεί, δεν υπήρχε ακόμη Ιερέας, ο δε Κυριάκος Μούσκας έχαιρε άκρας εκτιμήσεως τόσο στους Κυπριακούς, όσο και στους Ελλαδικούς επιχειρηματικούς κύκλους. Οι άνθρωποι, μάλιστα, τους οποίους εισηγήθηκε, ανήκαν όλοι τους σε κάποια ανώτερη, οικονομικά τουλάχιστον, τάξη σε σύγκριση με τη συντριπτική τιλειψηφία του εκκλησιασμάτος του Ναού. Ταυτόχρονα, όμως, και ακριβώς λόγω της οικονομικής και κοινωνικής τους θέσης, βρίσκονταν σε άμεση σχέση με την Κυπριακή Αρμοστεία του Λονδίνου, ο δε Τάκης Μικελλήδης, για παράδειγμα, ως Διευθυντής της Τράπεζας Κύπρου του Λονδίνου, είχε οπωδόπιτο στενότερες σχέσεις με την πολιτική ηγεσία της Κύπρου και τους εκπροσώπους της στο Λονδίνο. Όταν, συνεπώς, αναφύκε, ως μη όφειλε, το θέμα να μηνημονεύεται το όνομα του Μακαρίου από τον Ιερέα της Κοινότητας, ο τελευταίος είχε προφανώς ζητήσει τη γνώμη της Προϊσταμένης του Αρχής, δηλαδή του Μητροπολίτη του, ο οποίος δεν μπορούσε παρά να του δώσει τις ορθές οδηγίες περί του πρακτέου. Και ο Νικηφόρος Κυκκώπης έπραξε ακριβώς σύμφωνα με τους Κανόνες της Ορθόδοξης Εκκλησίας αρνηθείς κατηγορηματικά να ικανοποιήσει τις αντικανονικές αυτές απαιτήσεις των Επιτρόπων. Οι οποίοι και αποστέλλουν την πιο κάτω ενυπόγραφη επιστολή προς τον Μητροπολίτη Αθηναγόρα:

Εν Λονδίνω τη 4η Αυγούστου, 1967
Σεβασμιώτατον
Μητροπολίτην Θυατείρων, κ.κ. Αθηναγόραν,

Σεβασμιώτατε,

Λαμβάνομεν το θάρρος να φέρωμεν εις γνώσιν της Υμετέρας Σεβασμιότητος το απυχές γεγονός ον (sic) έλαβε χώραν κατά την διάρκειαν συνεδριάσεως της Επιτροπείας του Ιερού Ναού Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού την 7ην μ.μ. της 3ης τρέχοντος.

Μεταξύ των υπό συζήτησιν θεμάτων επενελήφθη η παράκλησι των μελών της Επιτροπείας προς τον προϊστάμενον του Ναού Πατέρα Νικηφόρον όπως εξακολουθή να μηνημονεύ κατά την θείαν Λειτουργίαν το όνομα του Μακαριώτατου Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ. Μακαρίου μετά από της Υμετέρας Σεβασμιότητος.

Το τοιούτον εξηρέθησε τον Πατέρα Νικηφόρον, η καθ' όλα δε στάσις και συμπεριφορά του προς τον Πρόεδρον της Κοινότητος ως και τα λοιπά παρευρισκόμενα μέλη, υπήρξεν απρεπής και τα μάλιστα επιθετική και ανάρμοστος. Ως εκ τούτου έχομεν όλοι σχηματίσεις την ακράδαντον πεποιθήσιν τόσον εκ του ως άνω αναφερθέντος γεγονότος όσον και προηγουμένων τοιούτων ότι, η περαιτέρω συνεργασία μετά του Πατρός Νικηφόρου είναι αδύνατος, μετά μεγάλης μας δε λύπης αναγκαζόμεθα να παρακαλέσωμεν την Υμετέραν Σεβασμιότητα όπως αποδεχθή την παραίτησίν μας και ευαρεστούμενος μάς υποδείξη τους μέλλοντας αντικαταστάτας μας.

Εν αναμονή απαντήσεώς σας

Διατελούμεν μετά σεβασμού
(ιδιόχειρες υπογραφές): Κυριάκος Μούσας, Νικόλαος Ιω.
Χατζηπατέρας, Τ.Γ.Μικελλίδης, Γ.Γεωργιάδης α.α.»

Σημειωτέον, επίσης, εδώ ότι ένας από τους πιο πάνω καπηγόρους του Νικηφόρου, ο Χαράλαμπος Κυριακίδης (ο οποίος διαδέχθηκε στην Προεδρία τον Κυριάκο Μούσα και για τα επόμενα τριάντα σχεδόν χρόνια διετέλεσε Πρόεδρος της Εκκλησιαστικής Επιπροπής τόσο του παλαιού όσο και του νέου Ναού του Αγίου Ιωάννη Βαπτιστή) απήγινε την ίδια ακριβώς μέρα την πιο κάτω ιδιόχειρή του επιστολή (διατηρούμε, όπως πάντα, την ορθογραφία και την στίξη του πρωτοτύπου κειμένου):

X.Κυριακίδης
MANDEVILLE RD, LONDON N.14

Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Θυατείρων
και Μεγάλης Βρετανίας,
Ενταύθα.

Σεβασμιώτατες,

Μετά μεγάλης μου λύπης απαυθίνω εις την υμετέρα σεβασμιώτητα πην επιστολήν ταύπην επί των οικοπώ όπως σας πληροφορήω ότι απεφάσισα, κατόπιν πολλής σκέψεως, όπως υποβάλω την παραίτησί μου ως ταμείου της Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας Αγίου Ιωάννου Βαπτιστού.

Οι λόγοι οι οποίοι με αναγκάζουν να απευθύνω αυτήν την επιστολήν, είναι βασικώς το ότι αντελήφθην, ότι η συνεργασία ιερέως μετά των συμβουλών καθώς και η περιέργος συμπεριφορά τούτου επί πολλών θεμάτων κατέστησαν την παραμονή εν τω συμβουλών εξαιρετικώς προβληματικήν.

Δέξασθε, παρακαλώ τας απείρους ευχαριστίας μου διά την εμπιστούμην μετά της οποίας με περιβάλλατε μέχρι τούδε, επικαλλούμενος προς τούτοις τας ευλογίας της Υμετέρας Σεβασμιώτης.

Μετά βαθυτάτου σεβασμού
Χ. Κυριακίδης (υπογραφή)

Οι επιστολές αυτές αποτελούσαν, βέβαια, έμμεσο εκβιασμό των πλουσίων αυτών Επιπρόπων για να αναγκασθεί ο Αθηναγόρας είτε να επιτιμήσει, είτε να πάνει είτε, το ολιγότερο, να μεταθέσει τον Νικηφόρο σε άλλο Ναό. Πάγια δε πολιτική του Μητροπολίτη Αθηναγόρα Κοκκινάκη ήταν τότε να πάιρνε το μέρος των Επιπρόπων σε τέτοιου ειδούς διενέξεις, αφού γνώριζε ότι χωρίς αυτούς και την αφιλοκερδή αλλά και γενναιοδωρή τους συνεργασία θα ήταν αδύνατο να επιτύχει τα όσα πέτυχε στο πρώτο και, όπως τονίσαμε, τόσο δύσκολο στάδιο της Αρχιερατείας του στη Μητρόπολη Θυατείρων. Όταν, όμως, αντλαμβανόταν ότι πίσω από τις όποιες κινήσεις ή αποφάσεις των Επιπρόπων κρύβονταν άλλοι εξωεκκλησιαστικοί παράγοντες ή ιδιοτελείς επιδιώξεις που θα μείωναν το κύρος της Μητροπόλεως και θα προκαλούσαν μεγαλύτερη ζημία παρά όφελος, τότε δεν δίσταζε να αντιδράσει σθεναρά και μονοσήμαντα υπέρ του διώκομενου και αδικουμένου κληρικού του, όπως συνέβη, για παράδειγμα, λίγα χρόνια αργότερα στην περίπτωση των Επιπρόπων του Ναού των Αγίων Πάντων Λονδίνου, οι οποίοι «έπαυσαν» τον τότε Προϊστάμενο του Ναού

Αρχιμανδρίτη (και σημερινό Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων και Μ.Βρετανίας) Γρηγόριο Θεοχάρους με εντελώς γελοία και ανυπόστατα επιχειρήματα. Στην περίπτωση, όμως, της εντελώς νεοσύστατης τότε Κοινότητας του Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή, η ιδρυση, η οικονομική στήριξη και, κατά πάσαν, τότε, πιθανότητα, η επιβίωσή της εξαρτιόταν σε μέγιστο βαθμό από την γενναιοδωρία τόσο των Επιπρόπων όσο και των ζάμπλουτων φίλων και γνωστών τους στον εφοπλιστικό και επιχειρηματικό κόσμο του Λονδίνου, όπως επίσης και το γεγονός ότι ο πατέριος Νικηφόρος Κυκκώπης θεωρούνταν όχι μόνιμος, αλλά προσωρινός παρεπιδήμος στο Λονδίνο, οδήγησαν τον Αθηναγόρα στην, κατά τη γνώμη του, λιγότερο πικρή και κάπως ανώδυνη λύση, τη μετάθεση δηλαδή του ιερέα σε άλλο Ναό, και μάλιστα εκείνο των Αγίων Πάντων που αποτελούσε ακόμη τον «Καθεδρικό Ναό» των Ελληνοκυπρίων του Λονδίνου. Τον πληροφορεί, λοιπόν, περί της μεταθέσεώς του ως ακολούθως:

Τη 28η Σεπτεμβρίου 1967

Ευλαβέστατον Ιερομόναχον
Νικηφόρον Κυκκώπη
Ενταύθα

Αγαπητέ,

Εχοντες υπ' όψιν την συνενώσην μεταξύ του Αξιοπόνου κ. Πολυκάρπου Σαλάτα Προέδρου της Ορθοδόξου Ελληνικής Κοινότητος των Αγίων Πάντων Λονδίνου και του Ιερατικού Προϊσταμένου της Κοινότητος των Αγ. Πάντων Αρχιμ. Γρηγορίου Θεοχάρους οίτινες δημηρύσσουν την επιθύμιαν του Συμβουλίου της Κοινότητος των Αγίων Πάντων περί διορισμού της υμετέρας Οισιογιάπτης εις την ως άνω Κοινότητα, απευθύνομεν την παρούσαν ίνα γνωρίσσωμεν προς υμάς τα εξής:

1) Από την 1ης Οκτωβρίου 1967 θα αναλάβητε τα καθήκοντα του Γραμματέως και Εφημερίου της Κοινότητος των Αγίων Πάντων και θα συνεργάζεσθε εν απολύτω συμπτώμα μετά του Ιερατικού Προϊσταμένου της Κοινότητος, του Πατρός Παντελεήμονος Στεφανή, του Προέδρου και του Συμβουλίου της Κοινότητος διά την υπηρεσίαν και του Γραφείου και πην διεξαγωγήν των Ιερών Ακολουθιών επί τη βάσει προγράμματος όπερ θέλει καταρτίσει ο Αρχιμ. Γρηγόριος Θεοχάρους.

2) Την Κυριακήν 1ην του μηνός Οκτωβρίου παραγγέλλομεν όπως αποχαιρετίσση το ποίμνιον της Κοινότητος του Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού και ευχαριστήση τον Προέδρον, το Συμβούλιον και τους Πιστούς διά την συνεργασίαν την οποίαν προσέφερον προς υμάς εν τη διοργανώσει της Κοινότητος του Αγίου Ιωάννου Βαπτιστού και εν εκπλήρωσί των καθηκόντων υμών. Διάδοχος υμών εν τη διακονία της Κοινότητος ταύτης διωρίσθη ο Ιερομόναχος Ηρακλείδος Αριστοτέλους, ο οποίος θα τελέστη πην πρώτην αυτού λειτουργίαν την 8ην Οκτωβρίου.

Ταύτα προς υμάς ανακοινώμενοι, διατελούμεν
Μετ' ευχών θερμών και αγάπης

ο Μητροπολίτης Θυατείρων
Αθηναγόρας

Ο Νικηφόρος Κυκκώπης, όμως, ο οποίος θα είχε οπωσδήποτε αντιληφθεί ότι πίσω από την ξαφνική αυτή μετάθεσή του κρυβόταν δάκτυλος των Επιπρόπων, απαντά αμέσως και απεριφράστως, με

δυο ιδιόχειρες επιστολές γραμμένες σε πρόχειρο χαρτί σημειωματαρίου, ως εξής στην επιστολή του Αθηναγόρα:

92 TUFNELL PARK RD, LONDON N.7
29 Σεπτεμβρίου 1967

Σεβασμώτατε,

Ο τρόπος της μεταθέσεως μου και ο νέος διορισμός με ήγανον εις την απόφασιν να μη αποδεχθώ την κατά την γνώμην μου άδικον απόφασιν της Μητροπόλεως.

Διά των λόγων τούτων προτιμώ να μη αναλάβω υπηρεσίαν και να ασχοληθώ με τας Σπουδάς μου.

Μετά σεβασμού, Ν.Κυκκώπης

Ακολουθεί δεύτερη επιστολή του προς τον Αθηναγόρα, από την ίδια διεύθυνση και με ημερομ. 7 Νοεμβρίου 1967, στην οποία του γράφει:

Σεβασμώτατε,

Εάν με διακρίνη επιψέλεια ή αμέλεια, ευσέβεια ή ασέβεια θα πρέπει ασφαλώς να το γνωρίζετε. Εγώ νομίζω, ότι χωρίς αξιοπρέπειαν είναι αδύνατον ένας κληρικός να εργασθή απροσκόπιως.

Ευχαριστώ διά την αγάπην και το ενδιαφέρον σας για μένα. Άλλ' επειδή είχα και εγώ αφ' ενός εσχάτω εκ Κύπρου επιστολάς, αλλά και διά να σας απαλλάξω αφ' ετέρου από τας εκ του Ηγουμένου και των Πατέρων της Μονής Κύκκου ενοχλήσεις, όπως και προηγουμένως σας είχα γράψει δεν αναλαμβάνω υπηρεσίαν διά να ασχοληθώ με τας Σπουδάς μου και προετοιμασθώ διά την επιστροφήν μου.

Μετά σεβασμού
Ν.Κυκκώπης

Η απότομη και οπωσδήποτε άδικη εκείνη απόφαση του Αθηναγόρα (έστω και αν είχε υπαγορευθεί από μια ενσυνείδητη προσπάθεια του Μητροπολίτη αφ' ενός να μη δυσαρεστήσει την Εκκλησιαστική Επιτροπή, από την οποία, άλλωστε, όπως είπαμε, εξαρτόταν σε πολύ μεγάλο βαθμό η επιτυχία της νεοσύστατης αυτής Κοινόπτης, αφ' ετέρου δε γιατί πίσω από τη μετακίνηση του Νικηφόρου, όπως απέδειξαν τα πράγματα, βριακόταν ο τότε Κύπριος Ύπατος Αρμοστής στο Λονδίνο, Κώστας Ασσιώτης, και συνεπώς ο ίδιος ο Αρχιεπίσκοπος και Πρόεδρος της Κύπρου Μακάριος, δεν συνέφερε οποιαδήποτε ρήξη της Αρχιεπισκοπής Κύπρου με τη Μητρόπολη Θυατείρων), δυστυχώς δεν επέπρωτο να σταματήσει στη μετάθεση του νεαρού Ιερομονάχου Νικηφόρου Κυκκώτη από το Ναό του Αγίου Ιωάννη Βαπτιστή στο Ναό των Αγίων Πάντων Λονδίνου. Άλλωστε ο Νικηφόρος Κυκκώτης φαίνεται από το πιο κάτω έγγραφο ότι έκανε πάρα πολύ καλά τη δουλειά που του είχε ανατεθεί στο Ναό του Αγίου Ιωάννη Βαπτιστή, γι' αυτό κι εθήγη τόσο πολύ στο φιλότιμό του κι αντέδρασε όπως αντέδρασε στην απόφαση της Προϊσταμένης του Αρχής, του Μητροπολίτη Αθηναγόρα.

Ένας, λοιπόν, από τους Ενορίτες της Κοινόπτης Αγίου Ιωάννη Βαπτιστή, ο Αδάμος Γ. Τσιλετάρη, με διεύθυνση 111 HOLLOWAY RD, LONDON N.7, αποστέλλει, από μέρους μιας μεγάλης ομάδας Ενοριτών (με τις υπογραφές και τις διευθύνσεις τους) την πιο κάτω ασφαλισμένη επιστολή:

Σεβασμώτατε,

Εμείς οι κάτωθι υποφανόμενοι κάτοικοι της ενορείας του HOLLOWAY του Λονδίνου, και ενορείται του Ιερού Ναού Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού διά της παρούσης επιστολής μας ικετεύαμεν της υμετέρας Σεβασμώπητας όπως διενεργήστη ενγκαίμως διά τα εξής ζημίματα ίνα αποφευχθή έντασις μεταξύ της ενορείας μας και της εκκλησίας.

(1) Η μετάθεσις του σεβασμού μας ειρέως Νικηφόρου Κυκκώτου διαγραφή και ο σεβάσμος μείνε μόνιμος εις την ενορείαν μας.

(2) Να εγραφούν μέλη της εκκλησίας και γίνουν εκλογαί επιτροπείας υπό μελών και κατοίκων της ενορείας μας.

Διατελούμεν με σεβασμόν".

(Ακολουθούν 412 υπογραφές και μάλιστα σε διάφορα είδη φημού χαρτιού και οπωσδήποτε διαφορετικού γραφικού χαρακτήρα, ως επί το πλείστον δε εντελώς ανορθόγραφες).

Τελικά ο Αρχιμανδρίτης Νικηφόρος Κυκκώπης, για τον οποίο ο Μητροπολίτης Αθηναγόρας έτρεφε απεριόριστη εκτίμηση (όπως φαίνεται και από τις σχετικές επιστολές του προς το Αρχιεπίσκοπο Μακάριο), και ύστερα από την άμεση μεσολάβηση του τότε Αρχιμανδρίτη και νυν Αρχιεπισκόπου Θυατείρων Γρηγορίου Θεοχάρους φεύγει οριστικά από τον Άγιο Ιωάννη Βαπτιστή και προσλαμβάνεται στον Ναό των Αγίων Πάντων την 1η Ιουλίου 1968. Η ιστορία, πάντως, αυτή είναι χαρακτηριστική του κλίματος που επικρατούσε τότε στην Ελληνοκυπριακή Παροικία της Μ.Βρετανίας.

Μετά τις πιο πάνω επιστολές γύρω από την εντελώς απρόσιτη και οπωσδήποτε πρόωρη μετάθεση του Νικηφόρου Κυκκώτη από τον Άγιο Ιωάννη στους Αγίους Πάντες Λονδίνου, τα Αρχεία που έχουμε υπόψη μας σωπούν για δύο περίπου μήνες. Ακολουθούν, όμως, οι πιο κάτω λίαν αποκαλυπτικές επιστολές, οι οποίες, πιστεύουμε, μιλούν από μόνες τους:

Τη 5η Ιανουαρίου 1968

"Προς την Α. Μακαριόπητα
τον Αρχιεπίσκοπον Κύπρου κ.κ. Μακάριον
Εις Λευκωσίαν

Μακαριώτατε και Αγαπητέ εν Χριστώ Αδελφέ,

Επί ταις Εορταίς και τω Νέω Έτει η υχήθημεν προς την Υμετέραν Μακαριόπητα τα προσήκοντα, και πάλιν διά της παρούσης επαναλαμβάνομεν ευχόμενοι Υμίν υγείαν και πάσαν άνωθεν ενίσχυσιν επί το έργον Υμών, όπερ ως πάς τις αντιλαμβάνεται, περιεκλάθη υπό πολλών αντιξών επιπτώσεων. Είθε ο Κύριος να κατευθύνῃ τας αναζητήσεις Υμών και καταρτίζῃ τους πόνους επ' αγαθό του Ελληνικού Κυπριακού Λαού.

Επί τη ευκαιρία ταύτη γνωρίζομεν προς Υμάς ότι, συμφώνως προς την δοθείσαν προθεσμίαν, ο Ιερομόναχος Νικηφόρος Κυκκώπης δεν ανήκει πλέον εις την σειράν των Κληρικών της καθ' ημάς Ιεράς Μητροπόλεως των εν διακονίᾳ οντων. Και τούτο διότι, ως είχε καθορισθή αρχικώς, παρήλθεν η διετία και επομένως έληξε και η εν τη Μητροπόλει ταύτη διακονία αυτού.

Αντίγραφον της επιστολής ταύτης αποστέλλεται εις τον γεραρόν Ηγούμενον Κύκκου, Πανοσιολ. κ. Χρυσόστομον, διότι ως επιληφορήθην είπεν εις τον κ. Λ. Παναγίδην, "τα έχω με τον θυατείρων". Φαντάζομαι ότι το γράμμα μου θα γίνη αιτία ίνα άρρ ούσα κατ' εμού, ώστε όταν θα έλθω εις την Κύπρον, θα τύχω αφέσεως και της φιλοξενίας αυτού.

Τάπτο προς την Υμετέραν Μακαριόπητα ανακοινούμενοι, διατελούμεν μετά πολλής εν Χριστώ αγάπης.

Υμέτερος εν Χριστώ αδελφός και όλως πρόθυμος
(υπογραφή)

Αθηναγόρας

Μητροπολίτης Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας

Υ.Γ. Εσωκλείστως ευρίσκετε ημερολόγιον της Μητροπόλεως του έτους 1968, ως επίσης και Μετάλλιον της Πατριαρχικής επισκέψεως εις Αγγλίαν".

Τη 5η Ιανουαρίου 1968

Πανοσιολογιώτατον Ηγούμενον Κύκκου, κ. Χρυσόστομον
Εις Λευκωσίαν

Αγαπητέ,

Εσωκλείσμεν αντίγραφον επιστολής προς τη Α. Μακαριόπητα τον Αρχιεπίσκοπον Κύπρου κ.κ. Μακάριον εν τη οποίᾳ, ως θα είδετε, η καθ' ημάς Ιερά Μητρόπολις θεωρεί λήξασαν την διακονίαν εν Αγγλία του Ιερομονάχου Νικηφόρου Κυκκώπη, διότι παρήλθεν η δοθείσα από μέρους του Αρχιεπισκόπου χρονική προθεαμαία.

Επί τη ευκαρία ταύτη εκφράζομεν ουγχαρητήρια διά την θαυμαστάν Ιερατικήν και κοινωνικήν δράσαν του Αρχιμ. Χρυσόστομου (σημ.: πρόκειται για τον μετέπειτα Αριεπίσκοπο Χρυσόστομο), του παρ' υμών αποσταλέντος εις Αγγλίαν διά σπουδάς. Ήδη ούτος επιστρέφει εις την Μονήν της μετανοίας αυτού, αφήσας θαυμασίας εντυπώσεις εις το εδώ Πλήρωμα και τας Εκκλησιαστικάς Αρχάς, διά το ανεπιληπτόν ήθος και την Χριστιανικήν καλωσύνην.

Εσωκλείσμεν το ημερολόγιον της Μητροπόλεως, ως επίσης και Μετάλλιον της Πατριαρχικής επισκέψεως εις Αγγλίαν.

Ταύτα προς υμάς ανακοινούμενοι και ευχόμενοι ίνα διέλθητε το Νέον Έτος εν υγείᾳ και δράσει πνευματική, διατελούμεν

Μετά πολλής εν Χριστώ αγάπης
ο Μητροπολίτης
(υπογραφή)

Αθηναγόρας Μητροπολίτης Θυατείρων και Μ.Βρετανίας

Οχτώ μήνες αργότερα, ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος, πληροφορθείς προφανώς ότι ο Νικηφόρος Κυκκώπη, παρ' όλες τις διαβεβαιώσεις του Αθηναγόρα, υπηρετούσε ακόμη ως Κληρικός της Αρχιεπισκοπής Θυατείρων, απέστειλε την πιο κάτω επιστολή προς τον Αθηναγόρα:

"Τω Σεβασμωτάτω Αρχιεπισκόπῳ Θυατείρων και Μεγάλῃς

Βρετανίας, αγαπητώ αδελφώ, κυρίω Αθηναγόρα, ασπασμόν άγιον εν Χριστώ Ιησού.

Αναφερόμεθα εις την από 5ης παρελθόντος μηνός Ιανουαρίου επιστολήν της Υμετέρας λίαν ημίν αγαπητής Σεβασμόπτος, πληροφορούσης ημάς και τον Ηγούμενον της Ιεράς Μονής Κύκκου κ.Χρυσόστομον, ότι ο υπ' Αυτήν υπηρετών Ιερομόναχος Νικηφόρος Κυκκώπη, ληξάστης της κανονικής αυτού αδείας, δεν θεωρείται πλέον ως ανήκων εις τον Εφημεριακόν κλήρον της κατ' Αυτήν Ιεράς Αρχιεπισκοπής.

Παρήλθεν έκτοτε αρκετόν χρονικόν διάσπιμα και ο ειρημένος Ιερομόναχος δεν επανήλθεν εις την Μονήν Κύκκου, της οποίας τυγχάνει αδελφός, πιθανώς δε η Υμετέρα Σεβασμόπτη να επανειδιώσει τούτον εις εφημεριακήν θέσιν.

Επειδή, τόσον ημείς, δούον και ο Ηγούμενος Κύκκου, δεν κρίνομεν δεδικαιολογημένην την περαιτέρω παράτασιν της εν Λονδίνω παραμονής του Ιερομονάχου Νικηφόρου, πληροφορούμεν την Υμετέραν Σεβασμόπτη διά της παρούσης, ότι αίρομεν απ' αυτού την άδειαν του Ιερουργείν, παρακαλούμεν δ' Αυτήν, όπως τερματίση την οιανδήρητε εκκλησιαστικήν αυτού διακονίαν παρά τη Ιερά Αρχιεπισκοπή Θυατείρων και συμβουλεύση τούτον, όπως επιστρέψη αμέσως εις την Μονήν της μετανοίας αυτού.

Απονέμοντες δε τη Υμετέρα Σεβασμόπτη και αύθις εγκάρδιον τον εν Χριστώ αδελφικόν ασπασμόν, ευχόμεθ' Αυτής ολοψύχωα δύσα εφετά και σωτηριώδη.

Μετά πολλής εν Κυρίω αγάπης
(υπογραφή)

ο Κύπρου Μακάριος
Εν τη Ι. Αρχιεπισκοπή Κύπρου
τη 18η Αυγούστου 1968

Ένα σχεδόν μήνα αργότερα, ο Αρχιεπίσκοπος Αθηναγόρας απαντά ως εξής στην ως άνω αυτηρή επιστολή του Μακαρίου:

Εν Λονδίνω τη 13η Σεπτεμβρίου 1968.
Προς την Αυτού Μακαρόπητα
τον Αρχιεπίσκοπον Κύπρου
κ.κ. Μακάριον,
Εις Λευκωσίαν.

Μακαρίωτατε εν Χριστώ αδελφέ,
Ελήφθη η από 18ης Αυγούστου Υμετέρα επιστολή η αναφερομένη εις τον Ιερομόναχον Νικηφόρον Κυκκώπην.

Ος γνωστόν, ανεκοινώσαμεν προς Υμάς από την παρελθόντος Ιανουαρίου, ότι ούτος δεν αποτελεί μέλος του Ιερού Κλήρου της καθ' ημάς Αρχιεπισκοπής. Επειδή όμως δεν ελήφθη απάντησας παρ' Υμών, μήτε από μέρους του Ηγούμενου της Ιεράς Μονής Κύκκου κ.Χρυσόστομον, ηνέχθην οιωτηλώς την εξυπηρέτησαν ήν ούτος εκλήθη να προσφέρη εις την πολυτηλή Κοινότητα των Αγίων Πάντων.

Νιν δ' οπότε έχω την Υμετέραν απάντησιν, γράφω πρός τε τον ειρημένον Ιερομόναχον Νικηφόρον Κυκκώπη, απαγορεύων αυτώ πάσαν Ιεροπραξίαν και προς την Κοινότητα των Αγίων Πάντων, ίνα λάβητη υπ' όψιν τόσον την Υμετέραν Κανονικήν απαίτησιν, δούον και την εφαρμογήν αυτής από μέρους της καθ' ημάς Αρχιεπισκοπής.

Δεν παραλείπω να αναφέρω εν τη επιστολή ταύτη ότι ο εν λόγω κληρικός απέδειξεν εαυτόν άξιον του Ιερού Αμβωνος

εκπρόσωπον και ότι επιδεικνύει ανεπιληπτον διαγωγήν παρά πάντων μεμαρτυρημένην.

Η Αρχιεπισκοπή ημών έχει ανάγκην τοιούτων κληρικών, διότι το Πλήρωμα πολύ, οι δε εργάται ουδέ ολίγοι.

Ταύτα προς την Υμετέραν Μακαριότητα ανακοινούμενος, διατελέω, Υμέτερος εν Χριστώ αδελφός και όλως πρόθυμος.

(Σημείωση: Στο αντίγραφο που έχω υπόψη μου δεν υπάρχει ούτε υπογραφή ούτε και το όνομα του Αρχιεπισκόπου Αθηναγόρα).

Με την ίδια επίσης ημερομηνία, δηλαδή 13 Σεπτεμβρίου 1968, εστάλησαν επίσης επιστολές από τον Αθηναγόρα προς τον "Πανοσιολογιώτατον Ιερομόναχον κ. Νικηφόρον Κυκκώπην" και προς τον "Ευλαβέστατον Ιεραπούλον Προϊστάμενον, Εντιμότατον Πρόεδρον και Συμβούλιον της Ορθοδόξου Ελληνικής Κοινότητος Αγίων Πάντων Λονδίνου", πην δε 14ην Σεπτεμβρίου 1968 απέστειλε αντίγραφα των δυο αυτών επιστολών προς τον "Εξοχώτατον Αρμοστήν της Κύπρου κ. Κ. Ασσιώπην".

Η επιστολή προς τον Νικηφόρο έχει ως εξής:

"Αγαπητή,

Εγκλείστως τη παρούση ευρίσκετε αντίγραφον επιστολής του Μακαριώτατου Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Μακαρίου, αναφερομένης εις το θέμα της υμετέρας επιστροφής εις την Μονή της μετανοίας υμών εν Κύπρω.

Καλούμεν οθεν υμάς όπως σεβασθήτε τους Ιερούς Κανόνας και τους όρους ούς εδώκατε τα Ηγουμένων και τη Αδελφότητη της Ιεράς Μονής Κύκκου, και λάβητε την άγουσαν εις Κύπρον.

Κανονικώς είμεθα υποχρεωμένοι ήναν ανακοινώσωμεν προς υμάς, ότι από της 1ης Οκτωβρίου ε.ε. δεν δικαιούσθε να ερωτάραττε εντός των ορίων της καθ' ημάς Ιεράς Αρχιεπισκοπής Υμετέρων και Μ. Βρετανίας.

Εάν συνεννοήθητε μετά του Μακαριώτατου Αρχιεπισκόπου Κύπρου και του Ηγουμενούμβουλου της υμετέρας Μονής, λίαν ευχαριστώς η Αρχιεπισκοπή θα εντάξῃ υμάς εις τον Ιερόν αυτής Κληρον, διότι γνωρίζει έκ της εις το κήρυγμα επιδόσεως και εκ του ανεπιληπτού υμών ήθους, ότι τυχάνητε Κληρικός αξίος της κλήσεως υμών και όντως ιερός και της ιερωσύνης εκπρόσωπος.

Ταύτα προς υμάς ανακοινούμενοι, διατελούμενον μετ' ευχών θερμών, πατρικώς προτρεπόμενοι ήνα πειθαρχήσητε τη καλούση υμάς Εκκλησιαστική και Μοναστική Αρχή εν Κύπρω.

Η προς την Κοινότητα των Αγίων Πάντων επιστολή έχει ως εξής:

"Αγαπητοί,

Εσωκλείστως ευρίσκετε αντίγραφον επιστολής του Μακαριώτατου Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ. Μακαρίου διά της οποίας καλείται να επιστρέψη εις την Μονήν αυτού ο Πανοσιολογιώτατος Ιερομόναχος Νικηφόρος Κυκκώπης, διακονών προσωρινώς εν τη Υμετέρα Κοινότητι των Αγίων Πάντων.

Η καθ' ημάς ιερά Αρχιεπισκοπή εκτιμά μεγάλως τα προσόντα και το ήθος του πατρός Νικηφόρου, πλην όμως, σεβομένη τους Ιερούς Κανόνας και ακούσουσα την φωνήν την επιτακτικήν της Αποστολικής Εκκλησίας Κύπρου και της Ιεράς Μονής Κύκκου, δεν είναι δυνατόν να επιτρέψη του λοιπού εις τον εν λόγω κληρικόν

πατέρα Νικηφόρον ήνα συνεχίση την διακονίαν αυτού εν τη υμετέρα Κοινότητι και εντός των ορίων της ημετέρας Αρχιεπισκοπής Υμετέρων και Μ. Βρετανίας.

Διά τούτο από της 1ης Οκτωβρίου τρέχοντος έτους δεν δικαιούται ούτος να συνιερουργήση μετά των ιερέων της Αρχιεπισκοπής εντός και εκτός των Ιερών αυτής Ναών.

Ταύτα προς υμάς ανακοινούμενοι, προς γνώσιν και συμπόρφωσιν, διατελούμεν

Μετ' ευχών θερμών και αγάπης".

Εξ άλλου, στην επιστολή του προς τον Ύπατο Αρμοστή της Κύπρου στο Λονδίνο Κώστα Ασσιώτη, ο Αθηναγόρας γράφει τα εξής:

"Εξοχώτατε,

Εγκλείστως τη παρούση ευρίσκετε αντίγραφα επιστολών προς την Κοινότητα των Αγίων Πάντων Λονδίνου και τον Ιερομόναχο Νικηφόρον Κυκκώπην, δεδομένου ότι ούτος εκλήθη υπό του Αρχιεπισκόπου Κύπρου ήνα επιστρέψη εις την Ιεράν Μονήν της μετανοίας αυτού. Επιπροσθέτως αναφέρω ότι η Αρχιεπισκοπή Υμετέρων και Μ.Βρετανίας έχει ανάγκην Κληρικών οίσος ο Παπάρ Νικηφόρος. Πάντως όμως δεν είναι δυνατόν παρά να εφαρμοσθούν οι Ιεροί Κανόνες, οι διέποντες την ανά τον κόσμον Ορθόδοξον Ελληνικήν Εκκλησίαν.

Ταύτα προς υμάς ανακοινούμενοι, διατελώ

Μετ' ευχών θερμών και αγάπης".

Υπήρξε, όντως, καταφανής η πικρία του Αρχιεπισκόπου Αθηναγόρα για την τροπή που είχαν πάρει τα πιράγματα όσο αφορά τον Νικηφόρο Κυκκώπη και τις τεταμένες σχέσεις του με τη Μονή Κύκκου και κατ' επεκτάση με την Αρχιεπισκοπή Κύπρου. Και ότι επτρόκειτο για κακόβουλες συκοφαντίες σε βάρος του Νικηφόρου από μερικούς γνωστούς Ελληνοκυπρίους του Λονδίνου, δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία, αφού κάπι παρόμοιο έγινε και με άλλους Ομογενείς, τους οποίους οι τύποι αυτοί διέβαλλαν κατά καιρούς στον Μακάριο ότι δήθεν τον κατηγορούσαν ή ότι έκαναν αντιμακαριακή προπαγάνδα στην Αγγλία. Πάντως τελικά ο Νικηφόρος δεν γύρισε στην Κύπρο, ούτε και τον ξανενόχλησαν, αντίθετα, μάλιστα, έχαιρε άκρας εκτίμησης από τη νέα τάξη πραγμάτων στη Μονή, η οποία και αντιπροσωπεύθηκε στην κηδεία του στον κατάμεστο από κόσμο Καθεδρικό Ναό των Αγίων Πάντων. Φαίνεται, πάντως, ότι ο Αθηναγόρας και ο Μακάριος συμφώνησαν σε ιδιαίτερες τους συναντήσεις που είχαν ο δυο τους στο Λονδίνο ότι δεν συνέφερε ν' αποξενώσουν, με συνεχή διωγμό, εντελώς τον Νικηφόρο και να τον εξαναγκάσουν στο τέλος να αποβάλει το ράσο, όπως είχε κάμει την ίδια σχέδιόν εποχή και κάποιος άλλος πρώην μοναχός της Ιεράς Μονής Κύκκου και πτυχιούχος Θεολόγος, ο οποίος έγινε εγκατέλειψε την Ιερωσύνη και ζει από τότε ως λαϊκός κι έγγαμος στο Λονδίνο. Έτσι, ο Νικηφόρος Κυκκώπης παρέμεινε μόνιμα πια ως Αρχιμανδρίτης στην Αγγλία με τις σωτηρές ευλογίες του Μακαρίου και της Ιεράς Μονής Κύκκου, αλλά και προς μεγάλη χαρά και ανακούφιση του Αρχιεπισκόπου Αθηναγόρα.

Διακρίθηκε δε ο Νικηφόρος ως ένας από τους πιο ικανούς, εργατικούς, δημιουργικούς, αφοσιωμένους, ενάρετους κι έπιπλους Κληρικούς που γνώρισε ποτέ η Ομογένεια Ηνωμένου Βασιλείου.

ENCYCLICAL OF HIS EMINENCE ARCHBISHOP GREGORIOS ON THE 15TH OF AUGUST

Once again, my dearly beloved brothers and sisters in the Lord, we have arrived at the compunctions and gladsome period of the first fifteen days of August. The Church, our Mother, prepares us to celebrate, in all piety, the Dormition of the Mother of God. This Feast, as all Christian Feasts, is a time and opportunity for the spiritual replenishing of humanity, of Christian people who have entrusted their life and future to the love and philanthropy and mercy of God. The Dormition of the Mother of God is a most significant event. Every death and departure from this world is a celebration, an occasion for both joy and sorrow. We encounter that sorrow and perceive that reality in days such as those we experienced in London on Thursday, 7th July, the feast day of the Great Martyr, Saint Kyriaki, when acts of terrorism took place in various parts of Central London as large numbers of people made their way to work, with tragic results: the violent death of many innocent people, the spiritual grief of these who saw and experienced those events, and of those who lost friends and loved ones.

These events will continue to echo for a long time in the lives and thoughts of millions of people. Yet, at the same time, we experience daily the consolation of mutual solidarity, of collective empathy for this grief and tragedy. We have seen people in prayer, contemplating and turning to God for refuge, seeking comfort and solace, hoping to find a logical explanation for the sorrowful and horrid and terrible incidents that take place in our society and in our lives and throughout the world.

Prayer is the fitting and potent remedy for such extreme and deplorable instances in human life. The Apostle James, the Brother of the Lord, rightly and characteristically writes: "Is any one among you suffering? Let him pray. Is any cheerful? Let him sing praise". [James 5:13] It is very appropriate that the Church, our Mother, during this period from the beginning of August until 15th of the month, chants those wonderful and inspired hymns – the Services of the Small and the Great Paraclesis – and calls the Faithful to common prayer and worship. The Church invites us to raise our voices and offer up our prayers to our Heavenly Father, in order that we may receive His grace and protection. In our prayerful journey to 15th August we have as a companion, praying with us, the Most Holy Mother of Christ, who is to be found at the head of the myriad of God's friends, and who prays "for the peace of the whole world" and for the "welfare of the holy Churches of God".

The Virgin Mary and the host of the saints offer up prayers and intercede "for those who travel by land, air or water, for the sick, the suffering, for those in captivity". In the heart and thoughts of the saints are all the creatures of God, whether they are on the earth, in the depths beneath the earth or wandering in the firmament of creation. This is the reason that the Psalmist, confident of the divine love, prays and sings: "Lord I call upon you, hear me. Hear me, O Lord"; and the author of the Paraclesis chants, "By many temptations I am held fast, and seeking salvation come for refuge in flight to you, O Mother of God's own Word and Virgin, from my dread dangers and troubles now rescue me". Elsewhere, the worshipping and praying Church reminds us that the Mother of God is for humans "a fervent intercessor and an unassailable fortress, a fountain of mercy and the refuge of the world", for she is the Mother of the God-man, Christ, Who is the joy and hope of the world, as the following prayer characteristically underlines: "The Father is my hope, the Son my refuge, the Holy Spirit my protection. Holy Trinity, glory to you".

This season is a time of joy, or rather, of joyful sorrow – our joy is mingled with our sorrow. Unfolded before us is the Virgin Mary's life, death and passage to Heaven where, before the throne of her Son, she ceaselessly prays and intercedes for the world, for all Creation. Therefore, let us also renew our hope in the Triune God. Let us increase our prayers and supplications and the sighs of our heart to the Merciful God Who loves mankind. Every day, in public and in private, at home and in Church, let us pray from the depths of our heart, and with all the strength of our soul let us ask for God's protection and mercy. Let us not forget that God hears us and accepts the tears of repentance, our obedience and humility, even though we live and move in a world filled with many troubles, with confusion, problems, pain, temptations and sorrows of all kinds, as the hymn-writer so expressively sings: "Storms of grief batter my poor soul and clouds of disasters obscure my heart, O Bride of God; but you who gave birth to the divine and pre- eternal light, kindle for me the joyful light".

Our prayer to God and our refuge in His Holy Mother surpasses all of these sorrows and conquers them and, by the grace of Christ our Saviour, sanctifies them and transforms them into the glory of His Holy Name and to the spiritual benefit of us all and of all the world. To Him belongs the glory, the Kingdom and boundless mercy to the ages. Amen.

Archbishop Gregorios of
Thyateira and Great Britain

NIKEPHOROS KYKKOTIS – Biographical Note

18th April 1930 - 22nd August 2005

The priest-in-charge of All Saints church, Camden Town, Archimandrite Nikephoros Kykkotis, died peacefully at 8.45pm on the twenty second of August 2005. He had been undergoing treatment for cancer.

He was born as Nicholas Sofroniou, in the village of Galata, in the Solea area, on the 18th of April 1930. He was the third of nine children to Agathi and Charalambos Sofroniou.

When he finished primary school at the age of 12, he went up to the Monastery of Kykkos as a novice, joining his paternal uncle, Panaretos who was a monk there.

At the monastery he continued his secondary school studies and eventually attended the Pancyprian Secondary school in Lefkosa, where he obtained top grades in Ancient Greek and Mathematics. Having graduated from the Pancyprian school he returned to the monastery. Due to his particular abilities, he was appointed as a tutor to the novices and as treasurer of the monastery.

In 1952 he was made a deacon by the Archbishop of Cyprus, Makarios, who gave him the name of Nikephoros. He served as a deacon at the monastery till 1955, at which point he enrolled at the University of Athens, funded by the monastery. For the first two years his studies were in the mathematics department, but then he transferred to the theological department, from which he received his degree.

During his stay in Athens he was a deacon for the church of Saint Irene, in the area of Aelous, where he said he learned a great deal about liturgical and pastoral matters from the priest-in-charge there, Father Basil Papachoupi, and improved his knowledge and practice of the musical side of the liturgy from Kapsaki and his choir.

During the period of Cyprus' struggle for independence, he, with other Cypriot and Greek students, organised appeals and demonstrations in Athens in support of the struggle.

When he completed his studies he decided to stay in Athens and the Church of Saint Irene where he had settled and had become well loved by the parish. Because he did not return to the monastery, his economic support was cut off by the Abbot of Kykko.

His brother Andreas, who supported him in the meanwhile, went to Athens and in 1963 they came to England, where Nikephoros stayed. He served as a deacon for the Archdiocese here in various churches for three years.

In 1966 he made a priest by the then Archbishop of Great Britain, Athenagoras, and was appointed

priest-in-charge at the newly established church of Saint John the Baptist on Caledonian Road. In 1968 he joined the parish of All Saints, where the priest in charge at the time was our current Archbishop Gregorios. He worked alongside another priest; Panteleimon Stephani.

After two years he became the priest-in-charge of All Saints Church, and he remained in that position till he passed away. For the last 15 years he was Chairman of the Ecclesiastical Court. He served All Saints for 37 years and in total has served the UK community for 42 years. He has brought joy to over 3000 couples through the weddings he has officiated at, and carried out over 2500 baptisms.

He has been honoured for his contribution and his service to the community by the Archbishop of Cyprus Chrysostomos, the Archbishop of Great Britain Gregorios and the Bishop of Kykkos Nikephoros.

He was a humble, funny, smiling man – a reflection of his pure kind-hearedness. He didn't like pretensions, formalities, honours. He wasn't interested in the worthless trappings of early glory, but the eternal glory of heaven. He was a strict observer of the values of the faith and the teachings of the gospels. He also maintained strict observance of the orthodox liturgy, performed with Byzantine grandeur.

His love for the people of the church was endless, he was a true spiritual father. His thoughts were for his own parish till his very last moments – some of this last words were, 'Tell everyone that I'm going, but that they should not suffer on my account after my death'.

He nurtured a particular love for the young. He wrote many letters to encourage the young to attend Greek schools to learn Greek language, history and tradition, so that they could develop a love for their country and culture, as he loved his homeland and its traditions.

He leaves 5 siblings, 3 (Anna, Kyriakos, Panayiotis) in Cyprus and 2 (Christakis and Panayia) in England, in addition to his already departed siblings Andreas, Maroulla and Sofronis. He leaves behind 20 nieces and nephews in all, 4 in England and 16 in Cyprus.

For everyone who lived with him and knew him for decades, he will be our spiritual father, our respected brother, the excellent teacher and the trusted friend.

Our consolation is that up to the heavens we have one of our own men, who will be asking for divine grace for us all, relatives and spiritual children. May his memory be eternal.

APPRECIATION OF THE LIFE OF COSTAKIS EFSTATHIOU HADJIYIANNIS

Eulogy delivered by His Eminence Archbishop Gregorios of Thyateira and Great Britain at the funeral held on Thursday, 25th August 2005 at the church of Ss. Demetrius & Nicetas in Plymouth

Dear Brothers and Sisters in Christ,

We are here today to celebrate the life of the late Costakis Efstathiou Hadjiyiannis, who has departed this life and has gone to that which is eternal and true.

He has left this world at an age when most men are beginning to see the fruits of their labours in this life. Sadly, he was not privileged to complete the biblical age of threescore years and ten [cf. Ps. 89(90):10] but departed this life at the early age of forty-six.

But in the short time that he lived among us, he lived life to its full. Although he had health problems from birth, he nevertheless survived in a way that can only be described as miraculous; and he was able to live a normal, active, creative and successful life. He was well-educated and lived happily with his wife Yvonne, sharing the fellowship of marriage with her for more than seventeen years. In addition, they were blessed with three lively children.

At the same time, he successfully ran the family business with his sister and brothers; and then, after the death of his father, he was unanimously elected chairman of the local Greek Orthodox Community. Everything he undertook, he did in a wise, exemplary way, living life wisely as an experienced human being. So we ought not to grieve at his untimely death, because (as I have said) he lived life to the full; and, given the circumstances, he achieved much during his short life.

And now, today, we are here to greet him for the last time. We are here to pray for the repose and rest of his body and soul. We are here to give thanks to the Triune God for his life, for his faith, and for his stamina; as well as for the love, affection and kindness that he showed towards his wife, his children and his beloved mother, his friends and relatives - all of whom are with us and who see our sorrow and grief at his loss.

The entire Greek Orthodox Community shares in the sorrow of his family at the untimely death and

departure of Costakis E. Hadjiyiannis. We pray for his soul. We pray, too, for his wife and young children as they come to terms with the death of the pillar and head of their family. But God never forgets widows and orphans, they have a special place in the heart and mind of God, Who always cares for them and remembers their needs [cf. Ps. 145(146):9] and Who comforts us and consoles us all when we have to shoulder such a burden.

As Christians, we should always have in mind that which St. Paul wrote to the Christians of Thessalonica almost two thousands years ago (words which we have heard quoted in the reading from the Epistle at this funeral service), how he did not want his brethren to be "uninformed about those who have fallen asleep, so that (they) may not grieve as others do who have no hope", for Christians believe that "Jesus died and rose again", and that "even so, through Jesus, God will bring with Him those who have fallen asleep" [1 Thess. 4:13-14]. Since we believe in a Living God, we believe that all those who have departed this life will rise again at the Second Coming of the Lord. Our Lord Jesus Christ rose from the dead and was victorious over death so that all those who have lived and died in His Name will rise again and somehow, somewhere, in accordance with the mysterious plans of God, we will all meet again and live forever.

Costakis Hadjiyiannis was born into a Christian family and was baptised and nurtured in accordance with the Orthodox Tradition. He tried hard to lead a Christian and decent life, regularly receiving Holy Communion. When he died, he was ready and prepared to meet his Creator, trusting in His love and great mercy towards humanity.

So, let us give thanks to the Triune God for the life and the achievements of Costakis Efstathiou Hadjiyiannis and let us greet him for one last time with love, respect and honour, at the same time praying for the repose of his soul and body.

May Almighty God – Father, Son and Holy Spirit – accept him and heal the wounds and pains of his body, and forgive him all those sins both voluntary and involuntary that he may have committed as a human being.

May his memory be eternal.
Amen.

ΙΟΥΛΙΟΣ

1. Τέλεσε τη θεία λειτουργία στον εορτάζοντα Ιερόν Ναό Αγίων Κοσμά και Δαμιανού, Gospel Oak ΒΔ. Λονδίνου, όπου και παρεκάθησε σε γεύμα.

2. Προέστη της θεία λειτουργίας στο Κοινητήριο New Southgate, όπου επίσης τέλεσε Επιμνημόσυνη Δέηση για τους εκεί ταφέντες Ορθόδοξους Χριστιανούς. Αργότερα προήδρευσε Συνεδρίας της Εκκλησιαστικής Επιτροπής της Κοινότητος Τιμίου Σταυρού και Αρχαγγέλου Μιχαήλ, Hendon Λονδίνου, όπου και παρεκάθησε σε γεύμα.

3. Τέλεσε τη θεία λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίων Ελευθερίου, Ανθίας και Λουκά του Ευαγγελιστή, Leyton Ανατολικού Λονδίνου, όπου και παρεκάθησε σε γεύμα. Αργότερα ευλόγησε τους γάμους του Ιωάννη Χρήστου και της Βαλεντίνας Valianti στον Καθεδρικό Ναό Κομήσεως της Θεοτόκου, Wood Green.

4. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Αρχιμ. Γεώργιος Καρβουνής και ο Ανδρέας και Χρήστος Χρήστου. Προήδρευσε συνεδρίας των Βοηθών του Επισκόπου, με τους οποίους και παρεκάθησε σε γεύμα στην Αρχιεπισκοπή. Το βράδυ προήδρευσε συνεδρίας των Κηδεμόνων του Ναού Αγίων Κοσμά και Δαμιανού, Gospel Oak Λονδίνου.

5. Τον επισκέφθηκαν οι κυρίες Ελένη Akhvlediani και Χριστιάνα Κουρή. Το βράδυ προήδρευσε συνεδρίας των Κηδεμόνων της Αρχιεπισκοπής.

6. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Επίσκοπος Ανδίδων Χριστοφόρος, η Tanya Gibb, ο Αρχιμ. Νικόδημος Αναγνωστόπουλος, ο Σπύρος Παπαχαράλαμπους και ο π. Ανδρέας Χατζησαββής. Το βράδυ προήδρευσε συνεδρίας της Γραμματείας του Ε.Φ.Ε.Π.Ε.

8. Τον επισκέφθηκε ο Ιερομόναχος Νεκτάριος Σπύρου.

9. Τον επισκέφθηκαν ο Ανδρέας και η Νίκη Ποταμίτη. Αργότερα τέλεσε Αγιασμό στο Γροκομείο Anastasia Lodge. Το απόγευμα ευλόγησε τους γάμους του Jason Mc Callum και της Ειρήνης Ζαγκούρα στον Καθεδρικό Ναό Τιμίου Σταυρού και Αρχαγγέλου Μιχαήλ Hendon, και του Γεωργίου Παναγή και Μαρίας Πρόδρομου στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου

10. Το πρώι μεσημέρι στην Τελετή Ευχαριστίων στο Αββαείο του Westminster με την ευκαρία της 60ης επετείου από το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Το απόγευμα τον επισκέφθηκε στην Αρχιεπισκοπή ο Δρ. Γεώργιος Ρουσάκης.

11. Τον επισκέφθηκε ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου Πεύκιος Γεωργιάδης, με τον οποίο και παρεκάθησε σε γεύμα στην Αρχιεπισκοπή. Το βράδυ παρεκάθησε σε Δείπνο στην Ελληνική Πρεσβεία προς τιμήν της Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδας Μαριέττας Γιαννάκου.

12. Το πρώι μεσημέρι σε πρόγευμα στο Westminster Hall με την ευκαρία της National Prayer Day. Αργότερα τον επισκέφθηκαν διαδοχικά η Νεκταρία Μανσόλα, ο Αναστάσιος Στασόπουλος, και ο Επίσκοπος Αμορίου Ιωάννης (με τον οποίο παρεκάθησε σε γεύμα). Το βράδυ προήδρευσε συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου του Σχολείου Αγίου Κυπριανού.

14. Μετέβη στο Weymouth του Dorset.

15. Τέλεσε τον Αγιασμό για την τελετή έναρξης του Φεστιβάλ Διόνυσος 2005 για τα Ελληνικά Κρασιά και τον Πολιτισμό στο Weymouth, και στη συνέχεια επέστρεψε στο Λονδίνο.

16. Ευλόγησε τους γάμους του Άρη-Φωκίωνος Μιχαηλίδη και της Βικτωρίας Mohagerin στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου, παρέστη δε στη συνέχεια στην γαμήλια δεξίωση σε κεντρικό ξενοδοχείο του Λονδίνου.

17. Τέλεσε τη θεία λειτουργία στον Ιερό Ναό της Παναγίας και Αγίας Μαρίνας στην πόλη Stoke-on-Trent, όπου και παρεκάθησε σε γεύμα.

18. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Δρ. Σωτήριος Μουσελίμας, οι Emil και Γεωργία Habib, και ο Γρηγόρης Παρίσης.

19. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά η Μάρω Τορνάρη μετά της θυγατρός της Κατερίνας, ο Διάκονος Σταύρος Σολωμού μετά της συζύγου του Χριστίνας, και ο Φιλίππος Εμπειρίκος. Στο μεταξύ παρέστη σε συνάντηση του Three Faiths' Forum, στο Ismaili Centre, South Kensington, όπου μίλησε ο Αρχηγός της Αστυνομίας Sir Ian Blair.

20. Τέλεσε τη θεία λειτουργία στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής. Αργότερα τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Θεόδωρος Καλατζής, η Julia Holowko, και μέλη της Εκκλησιαστικής Επιτροπής του Καθεδρικού Ναού Τιμίου Σταυρού και Αρχαγγέλου Μιχαήλ, Hendon.

21. Παρέστη στην παρουσίαση του βιβλίου "New Architecture: Zaha Hadid", στην οικία των εκδοτών Ανδρέα και Αλεξάνδρας Παπαδάκη.

22. Προέστη της κηδείας της Λαίδης Σταματίας Duncan, στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου, παρεκάθησε δε το βράδυ σε δείπνο προς τιμήν της εκλιπούσης. Στο μεταξύ τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο π. Κύριλλος Leret-Aldir μετά της πρεσβυτεράς του, Carole, ο Στέλιος Στρούθος, και ο Κώστας Παπαδόπουλος.

24. Τέλεσε τη θεία λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Παντελεήμονας, Harrow Λονδίνου, όπου και απένειμε το οφίκιο του Αρχιμανδρίτη στον Ιερομόναχο Νεκτάριο Σπύρου. Στη συνέχεια παρεκάθησε σε γεύμα που παρέθεσε η Κοινότητα.

25. Τον επισκέφθηκε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Κύπρου Τάσος Παπαδόπουλος μετά της συνοδείας του.

26. Τέλεσε τη θεία λειτουργία και Αγιασμό στην Κατασκήνωση Ορθόδοξων Νέων στο Ratlinghope (Shropshire), και στη συνέχεια παρεκάθησε σε γεύμα μετά των κατασκηνωτών. Επιστρέψας στο Λονδίνο παρέστη σε ομιλία του Προέδρου Παπαδόπουλου που οργάνωσε η Εθνική Ομοσπονδία Κυπρίων Αγγλίας και στη συνέχεια σε Δείπνο προς τιμήν του ομήλου.

27. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά η Ζηνοβία Κανύα με τον αδελφό της, και οι Φώτης Παπαφώτης και Ανδρέας Θεοφίλου.

28. Τον επισκέφθηκε η Ζηνοβία Κανύα με την οποία παρεκάθησε σε γεύμα. Στη συνέχεια μετέβη στην πόλη Birmingham. Επισκέφθηκε τον Καθεδρικό Ναό Κομήσεως της Θεοτόκου και Απ. Ανδρέα όπου συναντήθηκε με τον Ιερομόναχο Φίλοθεο Γρηγοριάτη και τους Σταθάκη και Ανδρέα Παπαχριστόφορου. Αργότερα επισκέφθηκε στο σπίτι τους τον Γεώργιο και τη Μαρία Γιακουμή και στη συνέχεια παρέστη στη δεξίωση και στην τελετή Εορτασμού για τα εκατόχρονα του Baptist World Alliance Congress.

29. Ευλόγησε τους γάμους του Andrew Vickerman και τη Μαρίας Ευαγγέλη στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου. Το βράδυ προήδρευσε συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου του Ελληνορθόδοξου Ομολογιακού Σχολείου "Άγιος Κυπριανός" με θέμα τον διορισμό Διευθυντή/Διευθύντριας.

30. Ευλόγησε τους γάμους του Χρυσόστομου Χρυσοστόμου και της Μαρίνας Δ. Παπαμιχάλη στον Καθεδρικό Ναό των Αγίων Πάντων Λονδίνου.

31. Τέλεσε τη θεία λειτουργία στην Κοινότητα Προφήτη Ηλία, Reading, οπότε και χειροτόνησε σε διάκονο τον Martin Harding μετονομάζοντάς τον σε Ευδόκιμο. Στη συνέχεια παρεκάθησε σε γεύμα που παρέθεσε η Κοινότητα.

Αύγουστος

1.Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά οι Γεώργιος Soll, Nicholas και Nabil Gabriel, και ο Δρ. Σωτήριος Μουσελίμας. Τέλεσε Παράκληση και Αγιασμό αρχικά στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής και στη συνέχεια Παράκληση στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου.

2.Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά οι Ευστάθιος Καλλιτέρης και Κωνσταντίνος Μπεκιάρης, ο π. Ευγένιος Χριστοδούλου, ο Πέτρος Γεωργάκης, και οι Χρήστος Κάκου Παπασπύρου και Ανδρέας Γεωργίου. Το Εσπέρας τέλεσε Παράκληση στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.

3.Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στο Eurojam, στο Hylands Park, Chelmsford. Αργότερα τον επισκέφθηκαν ο Στέλιος και η Αγγέλα Χριστοδούλου. Το Εσπέρας τέλεσε Παράκληση στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.

4.Προέστη της κηδείας της Ανδριανής Παπασπύρου στον Ιερό Ναό Μαρίας της Μαγδαληνής, Hastings.

5.Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο π. Εμμανουήλ Μελισσουργάκης μετά της πρεσβυτεράς του Φανής, ο Νεκτάριος Χατζημιχαήλ, ο Χάρης Σοφοκλείδης (με τον οποίο παρεκάθησε σε γεύμα), και η Εκκλησιαστική Επιτροπή του Ιερού Ναού Αγίων Αντωνίου και Ιωάννου του Βαπτιστή, Holloway.

6.Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον Καθεδρικό Ναό Τιμίου Σταυρού και Αρχαγγέλου Μιχαήλ, Hendon, όπου και παρεκάθησε σε γεύμα.

7.Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, Woolwich, όπου και παρεκάθησε σε γεύμα.

8.Τέλεσε Παράκληση στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.

9.Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά οι Ανδρέας Χατζημάμας και Steve Higgins. Το εσπέρας τέλεσε Παράκληση στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.

10.Τον επισκέφθηκαν η Ελένη Ακηνίδην και η Tamari Nakhrisrishi. Το εσπέρας τέλεσε Παράκληση στον Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.

11.Τον επισκέφθηκαν ο Ιερομόναχος Φίλοθεος Γρηγοριάτης και ο Ανδρέας Χριστοφόρου. Στη συνέχεια προήρευσε συνεδρίας των Κηδεμόνων του St. Elias' Monastery Trust, με τους οποίους και παρεκάθησε σε γεύμα. Το εσπέρας τέλεσε Παράκληση στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.

12.Τέλεσε Παράκληση στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.

13.Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά το ζεύγος Λαυρέντη και Ευγενίας Σπανού, και ο Νικόλαος Πούλιος.

14.Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στην Κοινότητα Αγίας Αικατερίνης, Barnet, παρεκάθησε σε γεύμα στην οικία του Ιωάννη και Μαρίας Κουννή. Το εσπέρας τέλεσε Μέγαν Εσπερινό στον Καθεδρικό Ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Wood Green, όπου και παρεκάθησε σε δείπνο.

15.Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον εορτάζοντα Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Wood Green, οπότε και απένειμε το οφίκιο του Οικονόμου στον Ιερέα του Ναού Παναγιώτη Dik, και στη συνέχεια παρεκάθησε σε γεύμα που παρέθεσε η Κοινότητα. Επιστρέψας στην Αρχιεπισκοπή, τον επισκέφθηκε ο Δανιήλ Σκούρας.

16.Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο π. Γεώργιος Χρηστίδης μετά

της πρεσβυτέρας του, και ο Αντώνης Στεφόπουλος, με τον οποίο παρεκάθησε σε γεύμα.

18.Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Αρχιμ. Αναστάσιος Μπλουγούρας συνοδευόμενος από τον Δανιήλ Σκούρα (με τους οποίους παρεκάθησε σε γεύμα), και ο Σπύρος Κοροπούλης μετά της θυγατρός του Μαρίας. Το βράδυ παρεκάθησε σε δείπνο που παρέθεσε το ζεύγος Ανδρέα Εκκέσηι.

19.Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Ακόλουθος Άρμανας στην Ελληνική Πρεσβεία του Λονδίνου, Αντώνιος Παπαϊωάννου, συνοδευόμενος από τους Γεώργιο Δριτσάκο και Νίκο Χριστόπουλο, ο π. Βασιλείος Χριστοδούλου, η Μαρία Ιερίδου, και ο καθηγητής π. Robert Gribben, με τον οποίο παρεκάθησε σε δείπνο σε γειτονικό εστιατόριο.

20.Μετέβη στη Γλασκώβη ως φιλοξενούμενος της οικογενείας Στάκη.

21.Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον εκεί Καθεδρικό Ναό του Αγίου Λουκά και στη συνέχεια Τρισάγιο για τα θύματα της αεροπορικής τραγωδίας του αεροπλάνου της εταιρείας "Hilios".

23.Επισκέφθηκε την Ποτοποιία Tullibardine στο Ochil Hills και Scone Palace. Στη συνέχεια τέλεσε Τρισάγιο στον τάφο του Αργυρού Στάκη στο Κοιμητήριο Dunblane.

24.Επέστρεψε στο Λονδίνο και στη συνέχεια μετέβη στην πόλη Plymouth.

25.Προέστη της κηδείας και του ενταφιασμού του Κωστάκη Χατζηγάννη στον Ιερό Ναό Αγίων Δημητρίου και Νικήτα, Plymouth. Αργότερα παρεκάθησε σε γεύμα σε ξενοδοχείο της πόλης και στη συνέχεια επέστρεψε στο Λονδίνο.

26.Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά η Όλγα Πούλιου-Καλυβιώτου, οι Γεώργιος Χατζηφάνης και Χρήστος Πεδίου (με τους οποίους παρεκάθησε σε γεύμα), ο Αντώνης Στεφόπουλος, και το ζεύγος Λαυρέντη και Ευγενίας Σπανού.

28.Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου του Μεγαλομάρτυρος, Kingston-upon-Thames, οπότε και χειροτόνησε σε Πρεσβύτερο τον Διάκονο Σταύρο Σολωμού, παρεκάθησε δε στη συνέχεια σε γεύμα. Το βράδυ επισκέφθηκε στο Νοσοκομείο Royal Free τον Θεοχάρη Χατζηκυράκου.

29.Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννου Βαπτιστού, Turnpike Lane Βορείου Λονδίνου, όπου και παρεκάθησε σε γεύμα. Στη συνέχεια επισκέφθηκε τον Διαμαντή Πατέρα στην οικία του. Αργότερα τον επισκέφθηκε η Αναστασία Στάκη, κόρη του αειμήστου Sir Αργυρού Στάκη, για τον οποίο κι έγινε Τρισάγιο στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.

30.Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά η Ελένη Διαμαντοπούλου (με την οποία παρεκάθησε σε γεύμα), και το ζεύγος Λαυρέντη και Ευγενίας Σπανού.

31.Προέστη της κηδείας της Δήμητρας Ανδρέα Ιωάννου στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννου Βαπτιστού, Turnpike Lane, Βορείου Λονδίνου. Στη συνέχεια παρεκάθησε σε γεύμα στην Κοινότητα Αποστόλου Βαρνάβα, Wood Green. Το βράδυ επισκέφθηκε την οικία του Ανδρέα Ιωάννου, όπου και τέλεσε Τρισάγιο για την μεταστάσα Δήμητρα Α. Ιωάννου.

July

1. In the morning, His Eminence the Archbishop celebrated the Divine Liturgy at the church of Ss. Cosmas & Damian in Gospel Oak, being entertained to lunch by the Community afterwards.
2. In the morning, he presided at the Divine Liturgy celebrated at New Southgate Cemetery and at a Memorial Service for those Orthodox Christians buried there. Afterwards, he presided at a meeting of the Committee of the Cathedral of the Holy Cross & St. Michael in Golders Green, being entertained to lunch by them afterwards.
3. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of Ss. Eleutherius, Anthia & Luke the Evangelist in Leyton, being entertained to lunch by the Community afterwards. In the afternoon, he blessed the marriage of Ioannis Christou and Valentina Valianti at the Cathedral of the Dormition of the Mother of God in Wood Green.
4. In the morning, he received Archimandrite Georgios Karvounis. Later, he presided at a meeting of the London-based hierarchy, afterwards entertaining them to lunch. In the afternoon, he received Andreas & Christos Christou. In the evening, he presided at a meeting of the Trustees of the church of Ss. Cosmas & Damian in Gospel Oak.
5. During the afternoon, he received Mesdames Eleni Akhvlediani and Christiana Kouri. In the evening, he presided at a meeting of the Trust of the Archdiocese.
6. He received Bishop Christophoros of Andidae, Miss Tanya Givbic, Archimandrite Nicodemos Anagnostopoulos and Spyros Papacharalambous during the morning, and Protopresbyter Andreas Hadjisavvis in the afternoon. In the evening, he presided at a meeting of the Secretariat of the Hellenic Education Co-ordinating Committee (E.F.E.P.E.).
8. In the morning, he received Hieromonk Nectarios Spyrou.
9. In the morning, he received Andreas & Niki Potamitis. At midday, he conducted an Haghiasmos at the refurbished Anastasia Lodge in Winchmore Hill, also blessing an extension there. During the afternoon, he blessed the marriages of Jason McCallum and Irene Zangoura at the Cathedral of the Holy Cross & St. Michael in Golders Green and Georgios Panaghi and Maria Prodromou at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater.
10. In the morning, he was present at the National Service of Thanksgiving for the Sixtieth Anniversary of the End of the Second World War, held at Westminster Abbey in the presence of Her Majesty The Queen. In the afternoon, he received Dr. Georgios Rousakis.
11. At midday, he entertained Pefkios Georghiadis, Cyprus Minister of Education and Culture, to lunch. In the evening, he was a guest at a Dinner in honour of Mrs. Marietta Yiannakou, Hellenic Minister of Education and Religions, held at the Hellenic Embassy.
12. In the morning, he was present at the National Prayer Breakfast held in Westminster Hall. Returning to Thyaeteira House, he received Miss Nektaria Mansola and Anastasios Stassopoulos. At midday, he entertained Bishop Ioannis of Amorion to lunch. In the evening, he presided at a meeting of the Governing Body of St. Cyprian's School.
14. In the afternoon, he travelled to Weymouth in Dorset.
15. In the morning, he conducted an Haghiasmos at the opening ceremony of the Dionysos 2005 Festival of Greek Wine and Culture in Weymouth, attending the reception held in continuation. He returned to London in the late afternoon.
16. In the afternoon, he blessed the marriage of Ares-Phokion Michaelidis and Victoria Mohagerin at the Cathedral of the Divine Wisdom on Bayswater, attending the reception held afterwards at the Landmark Hotel in St. Marylebone.
17. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of Ss. Mary & Marina in Stoke-on-Trent, being entertained to lunch by the Community afterwards.
18. During the afternoon, he received Dr. Soterios Mouselimas, Emil and Georgia Habib, and Gregoris Parisis.
19. In the morning, he received Mrs. Maro Tomari and her daughter, Katerina.

In the afternoon, he was present at a meeting of the Three Faiths' Forum, held at the Ismaili Centre in South Kensington, that was addressed by Sir Ian Blair, Commissioner of the Metropolitan Police Service. Returning to the Archdiocese, he received Deacon Stavros & Christina Solomou and Philippos Embirikos.

20. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy in the Chapel of the Archdiocese. Later, he received Theodoros Kalatzis. In the afternoon, he received Miss Julia Holowko. Later, he received members of the Committee of the Cathedral of the Holy Cross & St. Michael the Archangel in Golders Green.
21. In the evening, he was present at the launch of "New Architecture: Zaha Hadid" at the office of the publishers, Dr. Andreas Papadakis & his daughter, Alexandra, in London's Victoria.
22. In the morning, he presided at the funeral of Lady Stamatia Duncan at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater. During the afternoon, he received Protopresbyter Kyriilos Leret-Aldir & his wife, Carole, Stelios Strouthos and Costas Papadopoulos. In the evening, he was present at a meal given in memory of Lady Duncan at the Berkeley.
24. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. Pantaleimon in Kenton (Harrow). During the course of the service, he conferred the office of archimandrite on Hieromonk Nektarios Spyrou. Afterwards, he was entertained to lunch by the Community.
25. In the afternoon, he received Tassos Papadopoulos, president of the Republic of Cyprus, and his entourage, welcoming them with a short service in the Chapel of the Archdiocese and an exchange of gifts.
26. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Orthodox Youth Camp in Ratinghope (Shropshire), afterwards conducting an Haghiasmos there and blessing the Camp. Later, he had lunch with the campers. Returning to London, he was present at a gathering held under the auspices of the National Federation of Cypriots in the United Kingdom at the Penridge Suite in New Southgate that was addressed by the President of the Republic of Cyprus. In continuation, he was present at a Dinner given in honour of Mr. Papadopoulos at the Federation's headquarters in North Finchley.
27. He received Miss Zenobia Kanya and her brother in the morning and Photis Papaphotis & Andreas Theophilou in the afternoon.
28. At midday, he entertained Miss Zenobia Kanya to lunch. In the afternoon, he travelled to Birmingham where he first visited the Cathedral of the Dormition of the Mother of God & St. Andrew the Apostle, where he met Stathakis & Andreas Papachristophorou and Hieromonk Philotheos Grigoriatis. Later, he visited Georgios & Maria Yiakounis at their home. In continuation, he was a guest at a reception given at Birmingham Council House on the occasion of the Baptist World Alliance Centenary Congress. Following this, he was present at a Service of Celebration organised by the same Congress at the National Indoor Arena.
29. In the afternoon, he blessed the marriage of Andrew Vickerman and Maria Evangelis at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater. In the evening, he presided at a meeting, held at Thyaeteira House, to discuss the appointment of a new head teacher for St. Cyprian's Greek Orthodox Primary School in Thornton Heath, afterwards entertaining those participating to supper.
30. In the afternoon, he blessed the marriage of Chrysostomos Chrysostomou and Marina D. Papamichael at the Cathedral of All Saints in Camden Town.
31. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy for the Community of the Prophet Elias in Reading that worships at the Anglican church of St. Bartholomew in the town. During the course of the Divine Liturgy, he ordained Martin Harding to the diaconate, conferring on him the additional name of Evdokimos. He was entertained to lunch by the Community afterwards.

August

1. He received Georgios Soll in the morning and Nicholas & Nabil Gobriel and Dr. Soterios Mouselimas during the afternoon. In the evening, he presided at the Service of Supplications in the Chapel of the Archdiocese, celebrating an Haghiasmos in continuation. Later, he presided at the Service of

Supplications at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater.

2. He received Efstatios Kalliteris & Constantinos Bekiaris, Father Eugenios Christodoulou and Petros Georghakis during the morning and Christos Kakos-Papasprou & Andreas Georghiou in the afternoon. In the evening, he presided at the Service of Supplications in the Chapel of the Archdiocese.

3. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Eurojam held at Hylands Park in Chelmsford. In the afternoon, he received Stelios & Angela Christodoulou and their family. In the evening, he presided at the Service of Supplications in the Chapel of the Archdiocese.

4. In the afternoon, he presided at the funeral of Mrs. Andriani Papasprou at the church of St. Mary Magdalene in Hastings.

5. During the morning, he received Father Emmanuel Melissourghakis & his presbytera Fane, and Nektarios Hadjimichael. He entertained Haris Sopohleidis to lunch. In the evening, he received the Committee of the church of Ss. Anthony & John the Baptist in Holloway.

6. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of the Holy Cross & St. Michael the Archangel in Golders Green, being entertained to lunch afterwards by the Community.

7. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the Transfiguration of Christ the Saviour in Welling (Woolwich), being entertained to lunch afterwards by the Community.

8. In the evening, he presided at the Service of Supplications in the Chapel of the Archdiocese.

9. During the afternoon, he received Andreas Hadjimamas and Steve Higgins. In the evening, he presided at the Service of Supplications in the Chapel of the Archdiocese.

10. In the morning, he received the Misses Eleni Akhvlediani & Tamari Nakutshishvili. In the evening, he presided at the Service of Supplications in the Chapel of the Archdiocese.

11. In the morning, he received Hieromonk Philotheos Grigoriatis & Andreas Christophorou. At midday, he presided at a meeting of the St. Elias' Monastery Trust, following which he entertained the Trustees to lunch. In the evening, he presided at the Service of Supplications in the Chapel of the Archdiocese.

12. In the evening, he celebrated the Service of Supplications in the Chapel of the Archdiocese.

13. He received Lavrentios & Eugenia Spanos in the morning and Nikolaos Poulios in the afternoon.

14. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy for the Community of St. Catherine in Barnet that worships at the Anglican church of St. Mark in Barnet Vale. Afterwards, he was entertained to lunch at the house of Ioannis & Maria Kounis. In the evening, he presided at the Service of Great Vespers at the Cathedral of the Dormition of the Mother of God in Wood Green, being entertained to supper afterwards by the Community.

15. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of the Dormition of the Mother of God in Wood Green on the occasion of its title feast. During the course of the service, he conferred the office of oeconomos on Father Panagiotis Dik, a member of the Cathedral's clergy. Afterwards, he was entertained to lunch by the Community. Returning to Thyateira House, he received Daniel Skouras.

16. In the morning, he received Father Georgios Christidis and his presbytera. He entertained Antonis Stefopoulos to lunch.

18. At midday, he entertained Archimandrite Anastasios Blougouras and Daniel Skouras to lunch. In the afternoon, he received Miss Maria Koropouli, who was accompanied by her father, Spyros. In the evening, he was entertained to supper by Mr. & Mrs. Andreas Ekkeshis.

19. He received Capt. Antonios Papaioannou, Hellenic Defence Attaché (who was accompanied by Georgios Dritsakos & Nikos Christopoulos), and Father

Vassilios Christodoulou during the morning and Mrs. Maria Hieridou in the afternoon. In the evening, he entertained the Revd. Professor Robert Gribben to supper at the Concordia Restaurant.

20. He left for Glasgow in the morning. In the evening, he was entertained to supper by the Stakis family at the Cairn Lodge in Auchterarder in Perthshire.

21. In the morning, he presided at the Divine Liturgy at the Cathedral of St. Luke the Evangelist in Dowanhill (Glasgow) and preached the Word of God. In continuation, he presided at a Memorial Service for the victims of the Helios air-disaster. Afterwards, he had lunch with Lady Anita Stakis in Dunblane.

23. During the day, he visited the Tullibardine Distillery in the Ochil Hills and Scone Palace. Later, he celebrated a Trisaghion for the late Sir Reo Stakis at Dunblane Cemetery.

24. He returned from Glasgow in the afternoon and later left for Plymouth.

25. In the morning, he presided at the funeral of Costakis Hadjimannis at the church of Ss. Demetrios & Nicetas in Plymouth and at the interment at Efford Cemetery. Later, he was entertained to lunch at the New Continental Hotel. He returned to London in the evening.

26. In the morning, he received Mrs. Olga Pouliou-Kalyviotou. At midday, he entertained Georgios Hajifanis and Christos Pedriou to lunch. During the afternoon, he received Antonis Stefopoulos and Lavrentios & Eugenia Spanos.

28. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. George the Great Martyr in Kingston-upon-Thames, during the course of which he ordained Deacon Stavros Solomou to the priesthood. He was entertained to lunch afterwards by the Community. In the evening, he visited Theocharis Hadjikyriakou, a patient at the Royal Free Hospital.

29. In the morning, he presided at the Divine Liturgy and preached the Word of God at the church of St John the Baptist in Hornsey. He was entertained to lunch afterwards by the Community. In the afternoon, he visited Diamandis Pateras at his home. In the evening, he received Miss Anastasia Stakis and then celebrated a Trisaghion for her father, the late Sir Reo Stakis, in the Chapel of the Archdiocese.

30. At midday, he entertained Miss Heleni Diamantopoulou to lunch. Later, he received Lavrentios & Eugenia Spanos.

31. In the morning, he presided at the funeral of Mrs. Dimitra A. Ioannou at the church of St. John the Baptist in Hornsey. He was entertained to lunch by the Community of St. Barnabas in Wood Green. Afterwards, he visited the house of the late Mrs. Ioannou, where he read a Trisaghion.

During the months of July and August,

His Eminence was represented:

by Bishop Athanasios of Tropaeou at a fund-raising function for the Community of Ss. Raphael, Nicholas & Irene in North Enfield (9/7); by Archimandrite of the Oecumenical Throne Isaia Simonopetritis at a Dinner & Dance organised by the Parents' Association of St. Nicholas' Greek School in Acton (9/7);

by Archimandrite Damianos Constantinou at an Inter-faith Service of Remembrance and Hope at the Al-Khoei Islamic Centre (4/8);

by Archimandrite Aemilianos Papadakis at the Hellenic College of London's Parents' Association's Dinner & Dance (9/7) and at the Two-minute Silence in Trafalgar Square (14/7);

by Archimandrite Chrysostomos Michaelidis at the Raising of the Flag of the Republic of Cyprus & that of the European Union (11/7) and at a Seminar on Cyprus (14/7), both held at the Theatro Technis; and

by a member of his staff at a Garden Party held in the historic College Garden of Westminster Abbey celebrating the 25th anniversary of The Passage (14/7).

ΤΑ ΕΞΟΔΑ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΤΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΑΡΙΤΗ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΚΥΚΚΩΤΗ